

Ilmajoki

Ahonkylän osayleiskaavan rakennusinventointi

Päivitys ja täydennys 2024

22.2.2025

Tilaja: Ilmajoen kaavoitus- ja mittauspalvelut

Tekijä: Kerttu Loukusa, arkkitehti, rakennustutkija

Sisällys

Johdanto	7
Menetelmät	8
Kohteiden arvottaminen ja arvojen luokittelu	8
Inventoinnin kohteet	9
1 Ahonkylän rakennettu kulttuuriympäristö	11
Yhteenvedo Ahonkylän ennen 1960-lukua rakennetusta kulttuuriperinnöstä	18
Lähteet (osa 1)	19
2 Inventointikortit	20
Ahonkylän rakennusinventoinnin päivitys 2024	20
Kohde nro 1 Ahomäki	21
Rakennus: Aitta - liiveri - katosalusta	24
Rakennus: Asuinrakennus	25
Rakennus: Navetta	27
Rakennus: Pikkupuori	28
Rakennus: Puulato	29
Rakennus: Sauna	30
Rakennus: Talli	31
Kohde nro 2 Ahonkoulu, Ahonkylän koulu	32
Rakennus: Ahonkoulu (Ahonkylän koulu)	35
Kohde nro 3 Ahonpelto	38
Rakennus: Asuinrakennus	40
Rakennus: Lato	42
Rakennus: Navetta-katosalusta ja lato	43
Kohde nro 4 Alanikkola	44
Rakennus: Aitta	47
Rakennus: Asuinrakennus	48
Rakennus: Paja ja verstaas	50
Rakennus: Riihi	51
Kohde nro 5 Erkkilä	53
Rakennus: Asuinrakennus	55
Rakennus: Ulkorakennus	56
Kohde nro 6 Haanpää	57
Rakennus: Asuinrakennus (purettu)	60
Rakennus: Maakellari	62
Rakennus: Navetta-sauna-lato	63
Rakennus: Puori	64

Kohde nro 7	Honkala (ent. ratavartijan talo)	65
	Rakennus: Maakellari	67
	Rakennus: Ratavartijan ja pysäkinhoitajan talo	68
	Rakennus: Sauna (autotali).....	69
Kohde nro 8	Hämäläinen	70
	Rakennus: Asuinrakennus	72
	Rakennus: Ulkorakennus.....	74
Kohde nro 9	Jaakkola	75
	Rakennus: Asuinrakennus	77
	Rakennus: Sauna-katosalusta-puulato	78
Kohde nro 10	Kallio	79
	Rakennus: Asuinrakennus	81
	Rakennus: Navetta-lato.....	83
Kohde nro 11	Kalliolinna	84
	Rakennus: Asuinrakennus	86
	Rakennus: Saunarakennus	88
Kohde nro 12	Karikko	89
	Rakennus: Asuinrakennus	91
Kohde nro 13	Keinukallio	93
	Rakennus: Asuinrakennus	95
	Rakennus: Kellari	97
	Rakennus: Ulkorakennus.....	98
Kohde nro 14	Kiviniemi	99
	Rakennus: Asuinrakennus	101
	Rakennus: Lato-viljasiilo	103
	Rakennus: Puori-liiveri-pihatupa	104
Kohde nro 15	Kivisalo	105
	Rakennus: Asuinrakennus	107
	Rakennus: Navetta-heinälato-puulato	108
Kohde nro 16	Knuuttinikkola	109
	Rakennus: Aitat	111
	Rakennus: Asuinrakennus	112
Kohde nro 17	Koasema	114
	Rakennus: Tilanhoitajan asuinrakennus.....	118
Kohde nro 18	Koskela	122
	Rakennus: Asuinrakennus	124
	Rakennus: Kanala	126

Rakennus: Puimalato-olkilato.....	127
Rakennus: Sauna	128
Rakennus: Ulkorakennus.....	129
Kohde nro 19 Kota (ent. Kokko).....	130
Rakennus: Asuinrakennus	132
Rakennus: Ulkorakennus.....	133
Kohde nro 20 Kulmala	134
Rakennus: Asuinrakennus	136
Rakennus: Ulkorakennus.....	138
Kohde nro 21 Latvala	139
Rakennus: Asuinrakennus	141
Rakennus: Ulkorakennus.....	142
Kohde nro 22 Laurila	143
Rakennus: Navetta-talli-sauna-ladot.....	145
Rakennus: Puuntilato (puimalato).....	146
Rakennus: Puori.....	147
Kohde nro 23 Luomala (purettu).....	148
Rakennus: Asuinrakennus (purettu).....	150
Rakennus: Navetta - lato - portinalusta – aitat (purettu).....	151
Kohde nro 24 Lutakko	152
Asuinrakennus.....	154
Kohde nro 25 Mäki.....	155
Asuinrakennus.....	157
Ulkorakennus	158
Kohde nro 26 Mäkipää	159
Asuinrakennus.....	161
Ulkorakennus (purettu).....	162
Kohde nro 27 Mäkiranta (purettu).....	163
Asuinrakennus (purettu)	165
Kohde nro 28 Mäki-Rehula	166
Asuinrakennus.....	168
Sauna-pesutupa-autotalli.....	169
Kohde nro 29 Mäkitupa.....	170
Asuinrakennus.....	172
Sauna.....	173
Ulkorakennus	174

Kohde nro 30	Mäntylä.....	175
	Asuinrakennus.....	177
	Puori.....	178
	Ulkorakennus.....	179
Kohde nro 31	Niemi	180
	Asuinrakennus.....	183
	Paja.....	186
	Puori.....	187
	Sauna-navetta-talli.....	188
Kohde nro 32	Niittyrinta.....	189
	Asuinrakennus.....	191
	Ulkorakennus.....	192
Kohde nro 33	Ojala I.....	193
	Asuinrakennus.....	196
Kohde nro 34	Pajuranta	198
	Asuinrakennus.....	200
	Heinälato.....	201
	Navettarakennus.....	202
	Riihi.....	203
	Sauna.....	204
	Vilja-aitta.....	205
	Viljankuivaaja.....	206
Kohde nro 35	Pokela (Nuorisotila) purettu.....	207
	Nuorisotila.....	209
Kohde nro 36	Rahkakorpi	210
	Asuinrakennus (ent. Työlaitoksen henkilökunnan asunto).....	213
	Maakellari.....	215
Kohde nro 37	Rinne.....	216
	Asuinrakennus.....	218
	Navetta-lato-käymälä (romahtanut).....	220
	Sauna.....	221
Kohde nro 38	Ruhama.....	222
	Asuinrakennus.....	224
	Ulkorakennus.....	225
Kohde nro 39	Salomaa	226
	Asuinrakennus.....	229
	Navetta-ulkorakennus.....	230

Kohde nro 40	Saranpää	231
	Asuinrakennus.....	233
	Puulato (purettu).....	235
	Sauna ja navetta.....	236
Kohde nro 41	Tuulela	237
	Asuinrakennus.....	239
	Maakellari.....	240
	Sauna-pyöräliiveri.....	241
Kohde nro 42	Viljanmaa	242
	Asuinrakennus.....	245
	Navetta-talli-liiverit	247
	Piikaan aitta.....	248
Kohde nro 43	Äärys-Nikkola (Kanninen).....	249
	Asuinrakennus.....	251
	Sauna-puulato-liiveri	252

Johdanto

Ilmajoen Ahonkylän rakennusperinnöstä on laadittu vuonna 2004 Tiina Lehtisaaren toimesta Ahonkylän yleiskaavinventointi. Tämä keväällä 2024 tehty inventointi on edellisen 2004 inventoinnin päivitys ja täydennys ja sen laatijana on ollut arkkitehti ja rakennustutkija Kerttu Loukusa. Ilmajoen osayleiskaavaa ollaan parhaillaan päivittämässä ja tämä inventointi on laadittu sen tarpeisiin.

”...(Ilmajoen) Kunnanhallitus on hyväksynyt Ahonkylän yleiskaavan 15.12.2006. Yleiskaavan hyväksymisen jälkeen Ahonkylä on kehittynyt asuinalueena ja alueen suosio on edelleen kasvussa. Siksi Asemakaavan muutos ja laajennus on tarpeen. Yleiskaavan päivittäminen on tarpeen myös Kantatie 67-hankkeen kannalta, sillä päätös jatkosuunnitteluun valittavasta vaihtoehdosta on tehty. Jotta hanke voi edetä, täytyy Ahonkylän yleiskaavaan tehdä muutoksia...”¹

Vuoden 2024 päivitysinventoinnissa pitäydyttiin samassa kohderajauksessa aikaisemman (2004) inventoinnin kanssa, eikä siihen tullut mukaan uusia kohteita. Kohteiden rajausta tehtiin yhdessä Ilmajoen kaavoitusyksikön kanssa. Kohteet on esitetty raportissa aakkosjärjestyksessä ja numeroitu. Valitut kohteet oli rakennettu ennen 1960-lukua ja niitä oli yhteensä 43. Ahonkylä oli 1960-luvulle saakka maaseutukylä, minkä jälkeen alueen taajamarakentaminen alkoi. Kaikista kohteista koottiin yhteen aikaisemmat inventointitiedot teksteineen, valokuvineen, piirustuksineen ja arvioiteineen. Tarkempaan päivitystarkasteluun otettiin alueella sijaitsevat suojellut² kohteet, joita on yhteensä 11 rakennusta pihapiireineen. Nämä kohteet ovat: 1 Ahomäki, 2 Ahonkoulu (vanha osa), 4 Alanikkola, 8 Hämäläinen, 16 Knuuttinikkola, 17 Koeasema, 20 Kulmala, 31 Niemi, 36 Rahkakorpi, 40 Saranpää ja 42 Viljanmaa. Näiden lisäksi tarkemmin inventointiin kohde nro 34 Pajuranta, jonka pihapiirissä on useita säilyneitä vanhoja piharakennuksia.

Tämän lisäksi tarkasteltiin muiden kohteiden säilyneisyyttä erityisesti Puskalantien, Koulutien, Tuomikyläntien ja Seinäjoentien eli Kantatie 67:n varrelta, minne suurin osa vanhasta rakennuskannasta sijoittuu. Aivan kaikkia kohteita ei uudelleentarkastettu ja tästä on maininta kohteen inventointitiedoissa.

Vuoden 2004 inventoinnin kohteista oli purettu kokonaan kohteet 23 Luomala, 27 Mäkiranta ja 35 Pokela. Luomalan tilalla oli uusi asuinrakennus ja Mäkirannan kohdalla pääosin peltoa. Pokelassa olleet nuorisotilat on sijoitettu muualle. Lisäksi kohteen 6 Haanpää asuinrakennus ja kohteen 40 Saranpää pihapiirin puulato oli purettu sekä kohteen 37 Rinne navettarakennus oli romahtanut paikoilleen.

Sanastosta

Seuraavassa inventoinnissa käytettyjen termien selityksiä.

liiveri	liiteri, vaja, varasto ³
luuva eli puimalato	riihen puintihuone
pohjalainen talo	talonpokainen, pohjanmaan alueelle tyypillinen, aikakaudella 1700-1920 rakennettu asuinrakennustyyppi piharakennuksineen ⁴
puori	varastopuoti, varasto
syytinkitupa	asumisoikeustupa esim. isovanhemmille tilan alueella, kun he ovat luovuttaneet tilan omistuksen seuraavalle sukupolvelle ⁵

¹ Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Ahonkylän yleiskaava, Ilmajoki, 16.10.2023, 3.

² vuoteen 2024 mennessä suojeltuja kohteita.

³ Arkkitehtitoimisto Hanna Lyytinen 2020, 5.

⁴ Mäkelä & Riukulehto 2023, 7-16.

⁵ Härö & Kaila 1976, 24; Valonen & Vuoristo 1994, 31-32.

Menetelmät

Päivitysinventoinnissa koottiin vuoden 2004 hajallaan ollut aineisto yhdeksi kokonaisuudeksi teksteineen ja kuvineen. Tämän lisäksi päivitettiin kohdekartta, numeroitiin kohteet sekä valittiin tarkemmin päivitysinventoitavat kohteet. Inventointikorttien kohde- ja rakennustietotekstejä on päivitetty muuttunein osin, mutta ne ovat pääosin Tiina Lehtisaaren laatimassa vuoden 2004 muodossa.

Kohteiden päivitysinventointi tehtiin 23.4.2024. Tarkemmin inventoitavia kohteita oli yhteensä 12, joissa oli yhteensä 36 rakennusta. Kohdekäynneillä rakennukset valokuvattiin ulkopuolelta, minkä lisäksi niistä tehtiin havaintoja paikan päällä sekä mahdollisesti haasteltiin asukkaita, jos he olivat paikalla. Ilmajoen kaavoitusyksikkö tiedotti inventoinnista kiinteistöomistajia etukäteen. Edellisen yleiskaavan rakennusinventoinnin lisäksi tärkeimpiä lähteitä on ollut Kantatie 67:n parannusta varten tehty inventointi: ”**Tarkkanen, Tanja, 2021. Kantatie 67 parannus, Seinäjoki-Ilmajoki, rakennusinventointi. Eteläpohjanmaan ELY-keskus**”, missä osa tämäkin inventoinnin kohteista oli tarkastelun kohteena. Tärkeimpiä kirjallisia lähteitä tutkimuksessa ovat olleet *Tuomikylä sanoin ja kuvin*, Rajala, Esko, 1988, *Komeat pohjalaistalot*, Mäkelä & Riukulehto, 2023 sekä *Pohjalainen talo, rakentajan opas*, Härö & Kaila 1976. Lisäksi tutkimuksessa on käytetty Ilmajoen kunnan karttapalvelua, perehdytty voimassa oleviin alueen asema- ja yleiskaavoihin sekä maanmittauslaitoksen paikatiетоikkuna- karttapalvelua ilmakuviin.

Kohteiden arvottaminen ja arvojen luokittelu

Ahonkylän osayleiskaavan inventoinnissa arvottamisessa kriteereinä on käytetty niiden rakennustaiteellisia arvoja, historiallisia arvoja, säilyneisyyttä ja rakennuksen maisemallista ja kaupunkikuvallista merkittävyyttä. Rakennuksia on tarkasteltu näillä kriteereillä ulkopuolelta. Rakennusten sisätiloissa ei tässä yhteydessä käyty. Kohteista on esitetty Tiina Lehtisaaren vuonna 2004 tekemä arviointi sekä vuonna 2024 tehty arvottamisen päivitys. Arvottaminen perustuu kohdekäynneillä tehtyihin havaintoihin ja tutkimuksen avulla saatuun tietoon.

Kohteiden arvottamisessa on sovellettu lakia rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), jonka tavoitteena on turvata rakennetun kulttuuriympäristön ajallinen ja alueellinen monimuotoisuus, vaalia sen ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää kulttuurisesti kestävää hoitoa. **Inventoinnissa ei oteta kuitenkaan kantaa rakennusten suojelukysymyksiin, vaan ne jätetään ratkaistavaksi kaavaprosessien yhteydessä.** Lain (498/2010) mukaan rakennuksen merkittävyyttä voidaan arvioida sen harvinaisuuden, tyypillisyyden, edustavuuden, alkuperäisyyden ja historiallisen todistusvoimaisuuden ja kerroksisuuden perusteella.

Työssä käytetyt arvottamiskriteerit:

Historiallisesti arvokas

Kohde havainnollistaa siihen liittyviä yhteiskunnallisia, sosiaalishistoriallisia, asutushistoriallisia ja paikallishistoriallisia arvoja.

Rakennushistoriallisesti arvokas

Rakennus on oman aikakautensa rakennustavan tyypillinen tai innovatiivinen edustaja ja rakennuksen rakennusperinteiset ja tekniset kokonaisuudet, ominaispiirteet ja osat ovat hyvin säilyneet.

Rakennustaiteellisesti arvokas

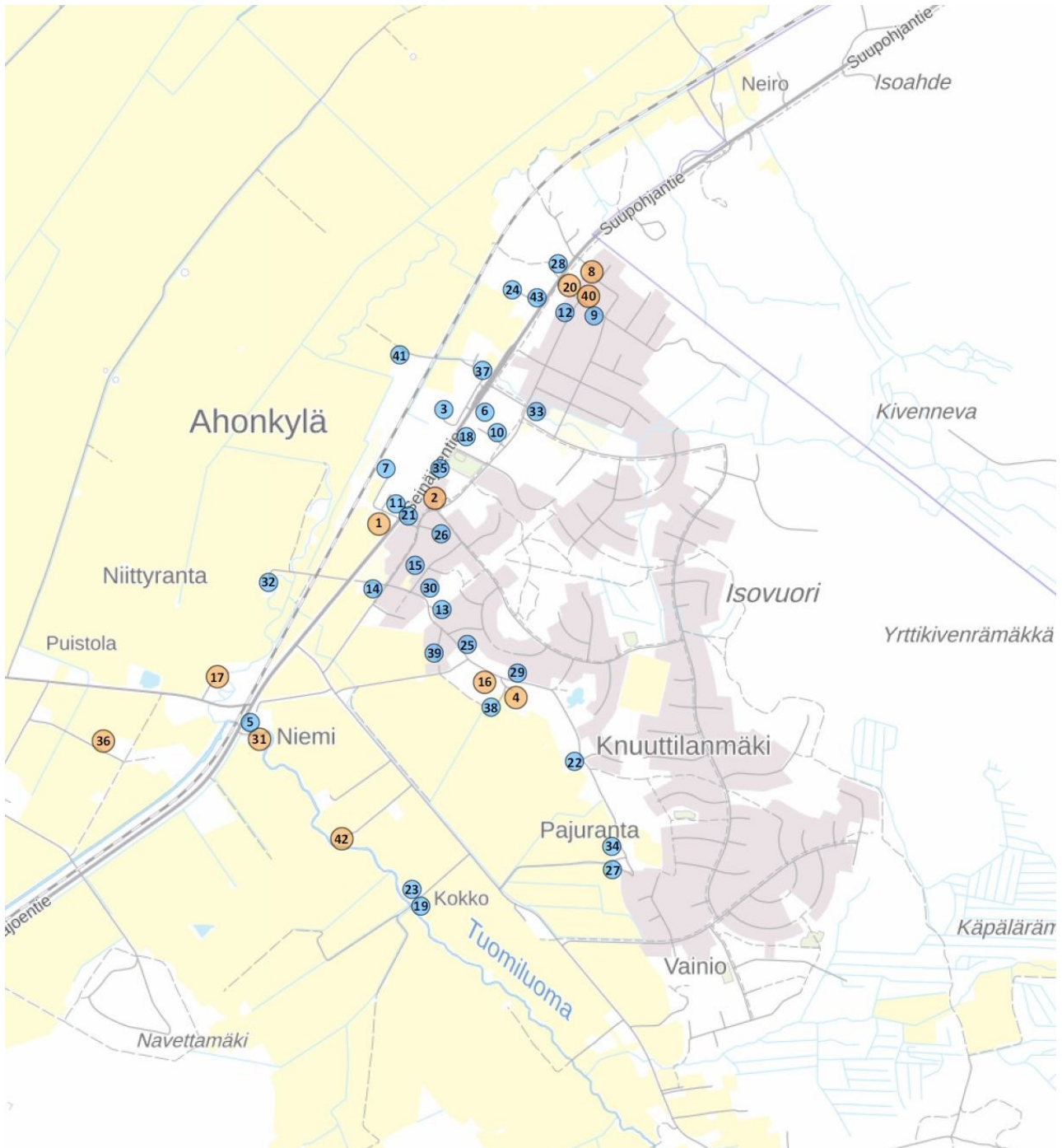
Rakennus on edustava tai laadukas esimerkki aikakautensa arkkitehtuurista tai tunnetun suunnittelijan tuotantoa.

Kaupunkikuvallisesti / maisemallisesti arvokas

Kohteen sijainti on kaupunkikuvallisesti merkittävä: se on merkittävä osa katu- tai kaupunkinäköalaa tai kiintopiste näkymässä ja/ tai muodostaa merkittävän maisemakokonaisuuden

Inventoinnin kohteet

Kohde 1	Ahomäki	Kiskontie 4, Tuomikylä	suojeltu
Kohde 2	Ahonkoulu (Ahonkylän peruskoulu)	Koulutie 41, Tuomikylä	suojeltu
Kohde 3	Ahopelto	Seinäjoentie 618, 60720 Tuomikylä	
Kohde 4	Alanikkola	Puskalantie 23, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 5	Erkkilä	Seinäjoentie 493/Ekatie 24, 60720 Tuomikylä	
Kohde 6	Haanpää	Koskelantie 10, 60720 Tuomikylä	
Kohde 7	Honkala (Ent. ratavartijan talo)	Kiskontie 22, 60720 Tuomikylä	
Kohde 8	Hämäläinen	Rinnetie 2, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 9	Jaakkola	Voimantie 5, 60720 Tuomikylä	
Kohde 10	Kallio	Koskelantie 3, 60720 Tuomikylä	
Kohde 11	Kalliolinna	Kiskontie 3, 60720 Tuomikylä	
Kohde 12	Karikko	Koulutie 3, 60720 Tuomikylä	
Kohde 13	Keinukallio	Puskalantie 10, 60720 Tuomikylä	
Kohde 14	Kiviniemi	Puskalantie 1, 60720 Tuomikylä	
Kohde 15	Kivisalo	Koulutie 52, 60720 Tuomikylä	
Kohde 16	Knuuttinikkola	Puskalantie 19, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 17	Koeasema	Nikkolantie 770, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 18	Koskela	Koskelantie 6, 60720 Tuomikylä	
Kohde 19	Kota (ent. Kokko)	Tuomikyläntie 77a, 60720 Tuomikylä	
Kohde 20	Kulmala	Seinäjoentie 683, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 21	Latvala	Koulutie 43, 60720 Tuomikylä	
Kohde 22	Laurila	Puskalantie 135, 60720 Tuomikylä	
(Kohde 23	Luomala (Ent. Juslini)	Tuomikyläntie 77b, 60720 Tuomikylä	purettu)
Kohde 24	Lutakko	Seinäjoentie 672, 60720 Tuomikylä	
Kohde 25	Mäki	Puskalantie 16, 60720 Tuomikylä	
Kohde 26	Mäkipää	Kalliolantie 4, 60720 Tuomikylä	
(Kohde 27	Mäkiranta	Puskalantie 175, 60720 Tuomikylä	purettu)
Kohde 28	Mäki-Rehula	Seinäjoentie 686, 60720 Tuomikylä	
Kohde 29	Mäkitupa	Puskalantie 22, 60720 Tuomikylä	
Kohde 30	Mäntylä	Puskalantie 6, 60720 Tuomikylä	
Kohde 31	Niemi	Seinäjoentie 485, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 32	Niittyrinta	Niittyrannantie 20, 60720 Tuomikylä	
Kohde 33	Ojala I	Koulutie 22, 60720 Tuomikylä	
Kohde 34	Pajuranta	Puskalantie 165, 60720 Tuomikylä	
(Kohde 35	Pokela (Nuorisotilat)	Koulutie 39, 60720 Tuomikylä	purettu)
Kohde 36	Rahkakorpi (Ent. Ilmajoen työsiirtola)	Nikkolantie 757, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 37	Rinne	Seinäjoentie 636b, 60720 Tuomikylä	
Kohde 38	Ruhama	Puskalantie 21, 60720 Tuomikylä	
Kohde 39	Salomaa	Salomaantie 5, 60720 Tuomikylä	
Kohde 40	Saranpää	Voimantie 4, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 41	Tuulela	Seinäjoentie 636d, 60720 Tuomikylä	
Kohde 42	Viljanmaa	Tuomikyläntie 45b, 60720 Tuomikylä	suojeltu
Kohde 43	Äärys-Nikkola (Kanninen)	Seinäjoentie 674, 60720 Tuomikylä	

Karttakuva kohteiden (nro 1-43) sijoittumisesta Ahonkylässä. **Keltaisella** merkityt kohteet ovat vuoteen 2024 mennessä suojeltuja ja niiden pihapiirit rakennuksineen inventoitiin uudestaan tarkemmin. Tämän lisäksi inventoitiin tarkemmin rakennuksittain kohde nro 34 Pajuranta.

Kartan lähde: Maanmittauslaitos, paikkatietoikkuna. Muokkaus: Kerttu Loukusa, 2024.

1 Ahonkylän rakennettu kulttuuriympäristö

Ahonkylä sijaitsee Ilmajoen koillisosassa lähellä Seinäjoen rajaa. Alueen lounaspuolella on Tuomiluomajoen halkoma tasainen peltoaukea, joka jatkuu länsi ja pohjoispuolella Alajoki lakeutena, joka on valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue.⁶ Peltouaueilla risteää ajoteitä sekä rautatie. Ahonkylän peltolakeuden itäpuolella on metsäalue. Ahonkylän vanhin asutus sijoittuu metsän ja peltojen rajapintaan. Vanhempaa asutusta on lisäksi myös Kantatien varressa. Uudempi 1960- luvulta lähtien rakentunut asutus sijoittuu itäpuolen metsään ja sen kallioisille rinteille.⁷

Ilmakuvat Ahonkylästä 1948 ja 2022

Vasemmalla vuoden 1948 ja oikealla 2022 ilmakuva Ahonkylästä. Alue on kehittynyt maaseutukylästä pientalovaltaiseksi asutustaajamaksi. Vuoden 1948 kuvasta puuttuu siivu. Sen taustalla on vuoden 2022 ilmakuva. Maanmittauslaitos, paikkatietoikkuna, 2024.

Ahonkylän alueella on säilynyt hyvin vähän ennen 1960-lukua rakennettuja rakennuksia ja jo vuonna 2006 yli 80 % alueen rakennuskannasta oli rakennettu vuoden 1970 jälkeen. Tämä osuus on sittemmin 20 vuoden aikana uudisrakentamisen myötä edelleen kasvanut. Inventoinnissa on tarkasteltu 43 pihapiiriä, jotka on ulkoasun perusteella voitu sijoittaa ennen 1960-lukua rakennetuiksi.⁸ Vuoden 2024 päivitysinventoinnissa selvisi, että kolme näistä kohteesta on purettu vuoden 2006 jälkeen, ainakin päärakennuksen osalta.

Ahonkylän vanhimmasta rakennusperinnöstä

Ahonkylän vanhimpia asuinpaikkoja ovat tiedettävästi Knuuttilanmäki, jossa on asuttu lähteiden mukaan jo 1700-luvulla sekä Tuomiluoman ja Seinäjoentien varsi. Tein reunalla sijainneet Ilmajoen suurimpien talojen

⁶ Etelä-Pohjanmaa, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, 2021, 1, 10-13.

⁷ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 5.

⁸ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 27.

torpat ovat sittemmin lähes kaikki hävinneet. Isoimmat tilat olivat peltoaukean reunoilla ja pienemmät hie-
man kauempana metsäisellä mäellä tai Seinäjoentien varressa. Ahonkylän vanhimmat säilyneet rakennukset
ovat 1800-luvun lopulta. Hirsirakennuksia on perinteisesti siirretty, joten joidenkin rakennusten alkuperä voi
olla tätäkin vanhempi. Alueen nimi tulee Ahon kantatalosta, joka sijaitsi Seinäjoentien varressa nykyisen taa-
jama-alueen länsireunalla. Tilan rakennuskanta on purettu. Ennen 1960-luvun lopulla alkanutta tiiviimpää
taajamarakentamista Ahonkylä oli maisemaltaan maaseutukylä.⁹

Ahonkylän vanhimman rakennusperinnön ominaispiirteitä

- Pohjalaistalot: suuret kantatilat sekä pienemmät torpat ja mäkituvat - kansanrakentajien työnäytteitä
- Julkinen rakentaminen: VR, Koeaseman ja vankilan rakennukset, kansakoulu - arkkitehtien suunnitelmia
- jälleenrakennuskauden rakennusperintö: tyyppitalojen sovelluksia ja pientilojen piharakennuksia¹⁰

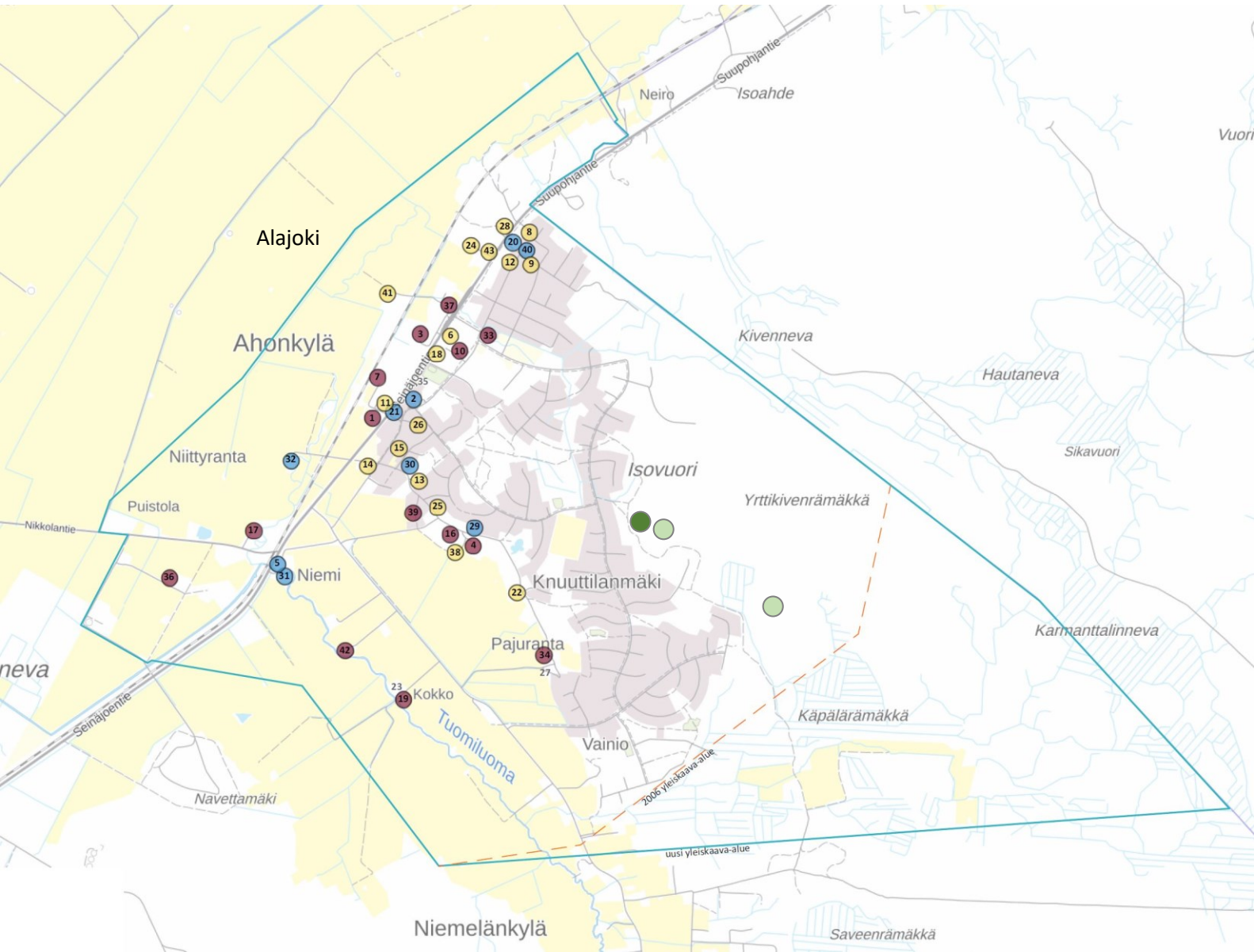

Yllä vasemmalla pohjalaistyylinen Knuuttinikkolan ja sen vieressä Alanikkolan asuinrakennus, keskellä vasemmalla Koeaseman ja sen vieressä Rahka-
korven eli entisen vankisiirtolan henkilökunnan asuinrakennus ja alimpana vasemmalla Pajurannan vilja-aitta peltolakeuden laidalla sekä oikealla
Hämäläisen jälleenrakennuskauden asuinrakennus. Kuvat: Kerttu Loukusa, 24.4.2024.

⁹ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 27.

¹⁰ Rinne 2013, 24-26.

Ahonkylän rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

- tummanpunainen Ennen 1920-lukua rakennetut kohteet, vanhimmat 1800-luvun lopulta
- sininen 1920–1939 rakennetut kohteet
- keltainen 1940–1960- rakennetut kohteet
- kohteet 23, 27 ja 35 on purettu
- muinaismuisto rautakautinen kiviröykkiö Rautala
- muinaismuisto tervahauta (2 kpl)
- Ilmajoen Alajoen lakeusmaisema, valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue

Kuvan lähteet: Maanmittauslaitos, paikkatietoikkuna sekä Ilmajoen kunta. Kuvan muokkaus: Kerttu Loukusa, 2024. Kohteissa on usein eri aikakausien rakennuksia. Kohteiden listaus numeroineen löytyy sivulta 9.

Ennen 1920-lukua rakennettu rakennuskanta, vanhimmat 1800-luvun lopulta

1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa rakennetuista asuinrakennuksista on säilynyt Ahomäen, Knuuttinikolan, Aho-Nikkolan, Ojala-Nikkolan ja Viljanmaan maatilojen päärakennukset ja entisten mäkitupien ja torppien asuinrakennuksia, joista suurin osa on peruskorjattu 1920-luvulla. Ennen 1920-lukua rakennetuista rakennuksista suurin osa on rakennettu paikalle siirretystä hirsikehikosta. Poikkeuksena voidaan mainita Knuuttinikolan päärakennus, joka on tehty uusista hirsistä.¹¹

Historiallisesti merkittävä Knuuttilanmäki paloi vuonna 1913, mikä on osaltaan vaikuttanut vanhojen rakennusten vähäisyyteen alueella. Perimätiedon mukaan palossa tuhoutui Knuuttilan päärakennuksia¹² lukuun ottamatta, kaikki muut rakennukset ulkorakennuksia ja mäellä sijaitsevia torppia ja mäkitupia myöten.¹³

1800-luvun talousrakennuksista on säilynyt Aho-Nikkolan tilan riihi ja aitta. Luultavasti aitta on siirretty pihapiiriin vasta vuoden 1913 palon jälkeen, vaikka tyylipiirteiden perusteella se on selkeästi 1800-luvulta. Myös osa Ahomäen tilan talousrakennuksista on siirretty nykyiselle paikalle 1890-luvun lopussa, kuten pikkupuori, talli, aitta ja liiverit. Tilan navetta on rakennettu uusista hirsistä vuonna 1898. Vuosisadan alkupuolella rakennettuja talousrakennuksia on säilynyt enemmän ja näistä mainitsemisen arvoisia ovat mm. Pajurannan tilan riihi (hirsikehikko vanhempi), vilja-aitta ja viljankuivaaja, Kiviniemen (Kalistajan) puori-pikkutupa-liiveri ja Viljanmaan piikaanaitta.¹⁴

Yllä vasemmalla: Ahomäen pihapiirin entinen alajokisauna, on siirretty Alajoelta pihan alueelle 1920-luvulla ja nykyiselle paikalleen Kantatien 67 rakentamisen jälkeen 1960-luvulla.

Yllä oikealla: Knuuttinikolan pihapiirin pohjoispuolelta johtanutta tietä ei enää käytetä ja se on kasvamassa umpeen. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Yllä vasemmalla: Viljanmaan piikaanaitta. Katolla on sijainnut velikello. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Yllä oikealla: Pajurannan tilan vanha riihi on sijoitettu katoksen alle. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

¹¹ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 27

¹² Knuuttinikkola ja Aho-Nikkola ent. Lähdes-Knuuttila

¹³ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 27-28.

¹⁴ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 27-28.

Vuonna 1907 Nikkolannevan suulle perustettiin Suomen Suoviljelysyhdistyksen koeasema, joka osti alueen maanomistajilta kymmeniä hehtaareja suoalueita. Koeaseman rakennuksista on säilynyt ainoastaan vuosina 1910–1913 rakennettu Jugend-tyylinen tilanhoitajan asunto ympärillä olevine puistoineen. Vanhat talousrakennukset on purettu ja niiden tilalle on rakennettu uudempiä. Koeaseman toiminta lopetettiin syksyllä 1934 ja sen naapurina toiminut varavankila viljeli koeaseman maita vuosina 1935–36. Tila myytiin yksityiselle omistajalle vuonna 1937.

Vuosina 1908–09 perustettiin Ahonkylään Suomen ensimmäinen vankisiirtola, Ilmajoen työlaitos. Laitoksen uusi laaja rakennuskanta valmistui vuonna 1911 suosta raivatulle peltoaukealle Nikkolannevan kupeeseen. Tästä aikanaan merkittävästä kokonaisuudesta on säilynyt ainoastaan Työlaitoksen henkilökunnan asuntola (kohde nro 36 Rahkakorpi) ja vankilan alueelle johtavat koivukujat.¹⁵

Vasemmalla entiselle vankisiirtolalle johtava koivukuja. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Oikealla: Koeaseman asuinrakennuksen hoidettua puutarhaa ja huvimaja Tuomiluoman rannassa. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Seinäjoki – Kristiinan välinen rata valmistui vuonna 1911. Ahonkylässä sijaitsevan pysäkin nimeksi tuli Tuomikylän pysäkki. Rautatiehen liittyvästä rakennuskannasta on säilynyt ratavartijantalo ja siihen kuuluva sauna ja maakellari. Taloon 1970-luvulla tehdyt muutokset vähentävät sen rakennushistoriallista arvoa. Puretusta pysäkkirakennuksesta on jäljellä kivijalkakiviä.¹⁶

Yllä: Vuonna 1908 valmistunut Ojala I:n vanha asuinrakennus toimii kadun päätteenä saavuttaessa Seinäjoentieltä Ahonkylään. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Oikealla yllä: Viljanmaan vuonna 1904 rakennettu jugend-tyylinen asuinrakennus ja sen vieressä vanha hirsinavetta. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

¹⁵ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 28.

¹⁶ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 28.

Vuosina 1920–1939 rakennetut kohteet

1920–1940-luvuilla kyläalue kehittyi selänteen maantien varteen. Tuon aikakauden rakennuskanta on lähinnä maaseudun pienasuinrakennuksia talousrakennuksineen. 1920-luku oli Ahonkylässä myös voimakasta korjausrakentamisen aikaa, mikä kohdistui lähinnä torppien ja mäkitupien asuinrakennuksiin, jotka itsenäistyivät 1920-luvun vaihteessa. Niemen pohjalaistyylinen asuinrakennus siirrettiin 1935 Tuomikylästä nykyiselle paikalleen Tuomiluomajoen muodostamaan niemeen. 1930 valmistui Ahonkylään tiilestä muurattu rapattu kansakoulu, jota on myöhemmin kahteen otteeseen laajennettu.¹⁷

Yllä vasemmalla: Kulmalan 1930-luvulla rakennettu pihapiiri sijaitsee Seinäjoentien läheisyydessä.

Yllä oikealla: Saranpään pienimittakaavainen pihapiiri on säilynyt lähes 1937 valmistumisvuoden asussaan.

Yllä vasemmalla: Ahonkylän koulun vanha osa valmistui 1930. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Yllä oikealla: Niemen perinteistä pohjalaista rakennusperinnettä edustava asuinrakennus on alun perin siirretty Tuomikylästä. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

¹⁷ Lehtisaari, Tiina, Ahonkylän rakennusinventointi 2004; Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 28.

Vuosina 1940–1960 rakennetut kohteet

Jälleenrakennuskausi, lähinnä 1950-luku, oli Ahonkylässä melko vilkasta rakentamisen aikaa. Tuolloin rakennettiin 1 ½-kerroksisia ns. rintamamiestaloja lähinnä Puskalantien ja Seinäjoentien varteen. Nämä talot ovat olleet yhtä lukuun ottamatta lautarakenteisia. Väritys oli alun perin usein valkoinen tai vaalea, mutta sitä on usein muutettu myöhemmin. Rakennuksiin on muutenkin tehty paljon muutoksia, kuten 1960- ja 1970-luvuilla suurimpaan osaan kyseisistä rakennuksista lisättiin ns. elintasosiipi, mihin sijoitettiin sauna ja pesutilat. Ikkunamuutoksia on tehty 1980-luvulta alkaen.¹⁸ Pääosin alun perin pientiloina toimineissa kohteissa on pihapiireissä entisiä maatilan talusrakennuksia, kuten pieniä navetoita, saunoja ja verstaita, jotka on sittemmin muutettu lähinnä varastokäyttöön.

Yllä vasemmalla: Hämmäläisen piharakennus on miltei 1950-luvun asussa. Rakennuksen väritystä on vuosien saatossa muutettu. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Yllä oikealla: Keinukallion jälleenrakennuskauden pihapiiri on näkyvällä paikalla Puskalantieltä saavuttaessa. Rakennusta on laajennettu, ikkunat on uusittu ja asuinrakennuksen väritystä muutettu alkuperäisestä. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Yllä vasemmalla: Kallioliinan jälleenrakennuskauden pihapiiri Seinäjoentien läheisyydessä. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Yllä oikealla: Mäen 1950-luvun pihapiiriä Puskalantieltä pohjoisesta katsottuna. Kuva: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

¹⁸ Ahonkylä yleiskaavaselostus 2006, 28.

Yhteenveto Ahonkylän ennen 1960-lukua rakennetusta kulttuuriperinnöstä

Tässä inventoinnissa verrattiin alueen rakennusten säilyneisyyttä aikaisempaan vuonna 2004 tehtyyn inventointiin. Tämän perusteella Ahonkylän ennen vuotta 1960 rakennettu kulttuuriperintö on säilynyt kohtalaisen hyvin kuluneen 20 vuoden aikana. Alueella on edelleen jäljellä neljä historiallista pohjalaista talonpoikaispihapiiriä: Ahomäki, Alanikkola, Knuuttinikkola ja Niemi. Suurempien tilojen lisäksi Ahonkylästä löytyy edelleen myös muutamia pienempiä 1930-luvun mäkitupia ja torppia, joista kohteet Kulmala ja Saranpää ovat säilyneimmät. Alueen erikoisuutena ovat Suoviljelysyhdistyksen koeaseman ja entisen Ilmajoen vankien työsiirtolan jäljellä olevat henkilökunnan asuinrakennukset 1900-luvun alusta. Työsiirtolan asuinrakennus (kohde 36 Rahkakorpi) on kunnostuksen tarpeessa. Yhden kerroksen Ahonkylän rakennettuun kulttuuriympäristöön tuovat jälleenrakennusajan pihapiirit tyyppitaloineen ja piharakennuksineen. Näistä suurinta osaa on muutettu ja laajennettu vuosien saatossa.

Ahonkylän rakennusperintökohteiden suurimmat uhkatekijät kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisen kannalta ovat käyttämättömyys, huoltamattomuus ja toisaalta ylikorjaaminen ja alkuperäiseen tyyliin sopimatomat laajennukset ja muutokset. Etenkin pieniä piharakennuksia uhkaa käyttämättömyys ja huollon puute. Rakennuksen suojelukaan ei säilytä rakennusta, jos sen kuntoa ei ylläpidetä ja vaurioita korjata. Tästä on esimerkkinä Ahomäen (kohde nro 1) asuinrakennus, joka vaatisi mittavaa korjausta. Toisaalta osaa vanhoista pihapiireistä on ylläpidetty kiitettävästi niiden arvoja kunnioittaen, kuten Koeaseman asuinrakennus pihoinen ja hiljattain kunnostettu Knuuttinikkolan asuinrakennus. Pajurannan (nro 34) pihapiirissä on ehkä laajimmin säilynyt vanhoja ulkorakennuksia 1900-luvun alkupuolelta lähtien ja se edustaa hyvin ylläpidettyä maaseudun kerroksellista rakentamista.

Lähteet (osa 1)

Arkistot

Ilmajoen kunta

Ahonkylän yleiskaava, 2006. Ilmajoki, Ilmajoen kunta kaavoitustoimi.

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan karttapalvelu, <https://ilmajoki.karttatiimi.fi>

- asema- ja yleiskaavakartat ja selostukset Ahonkylästä
- rakennustunnukset

Lähteet

Arkkitehtitoimisto Hanna Lyytinen, 2020; *Yli-Laurosela rakennushistoriaselvitys, Ilmajoki*, Senaatti-kiinteistöt, Helsinki, 2020.

Etelä-Pohjanmaa, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, 2021, Ympäristöministeriö, SYKE.

Maanmittauslaitos, paikkatietoikkuna, <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi>, haettu kevät 2024.

Peruskartta, historialliset ilmakuvat

Mäkelä, Matti & Riukulehto, 2023, *Komeat pohjalaistalot*, Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti, ISBN 978-951-51-0433-5, Oy Fram Ab, Vaasa.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Rinne, Hannu 2013, *Perinmemestarin rintamamiestalo, kunnostus ja ylläpito*. WSOY, ISBN 978-951-0-38970-6, Livonia Print Riika, 2013.

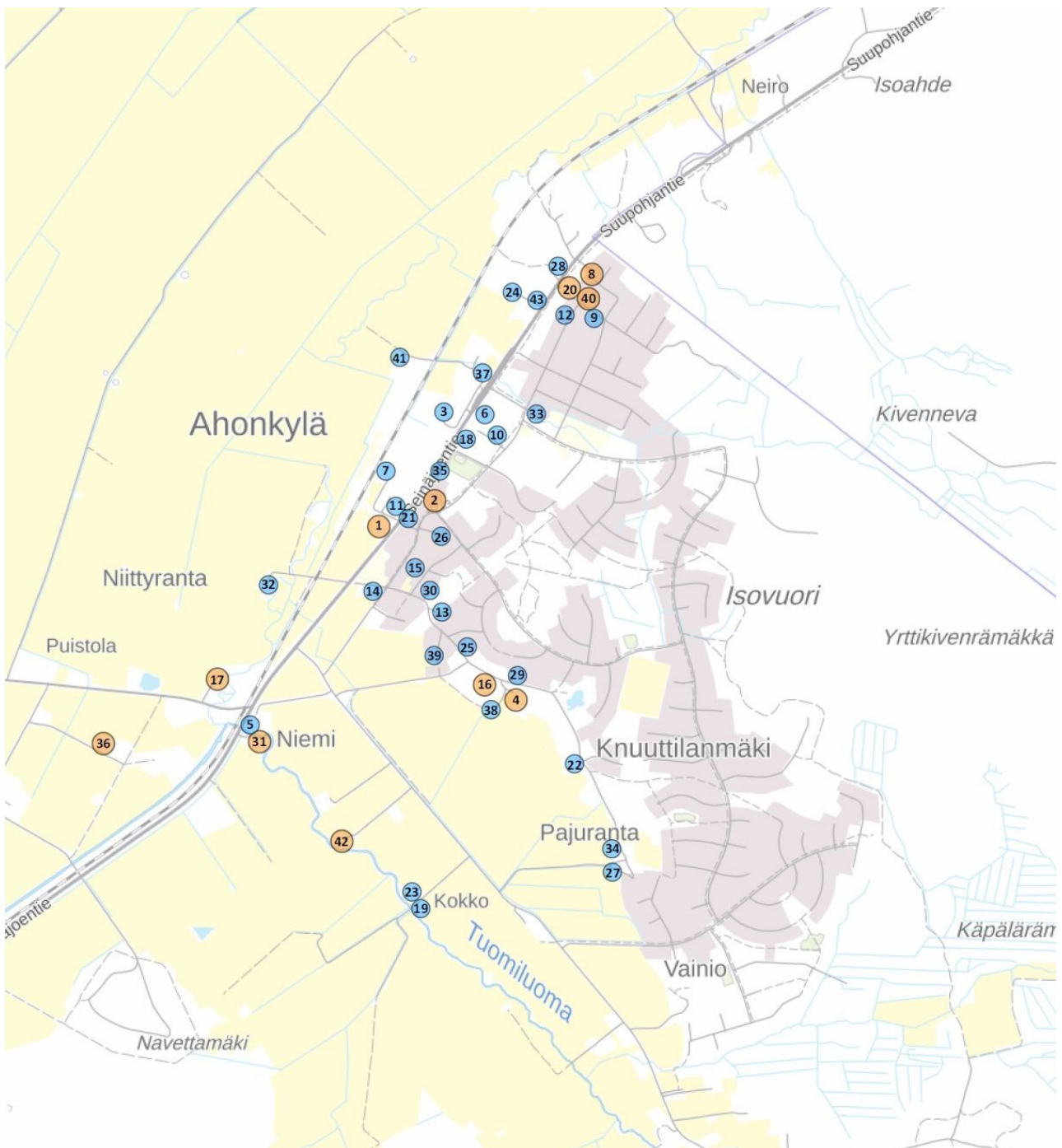
Tarkkanen, Tanja, 2021. *Kantatie 67 parannus, Seinäjoki-Ilmajoki, rakennusinventointi*. Ramboll. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Valonen, Niilo & Vuoristo, Osmo 1994; *Suomen kansanrakennukset*, Museovirasto, Vammala 1994.

2 Inventointikortit

Ahonkylän rakennusinventoinnin päivitys 2024

Inventointikortit on koottu vuonna 2004 tehdyn inventointimateriaalin pohjalta ja ne on päivitetty vuoden 2024 aineistolla. Kohteet on numeroitu nimen mukaan aakkosjärjestyksessä. Kohteesta esitellään ensin itse rakennuskohde ja sen jälkeen siihen kuuluvat inventoidut rakennukset aakkosjärjestyksessä numeroituina. **Kohteen arvottaminen on esitetty aina kohteen yhteydessä.** Vuoden 2004 arviointi on säilytetty sellaiseenaan ja sen jälkeen on esitetty vuoden 2024 päivitys arviointiin.

Kohde nro 1 Ahomäki

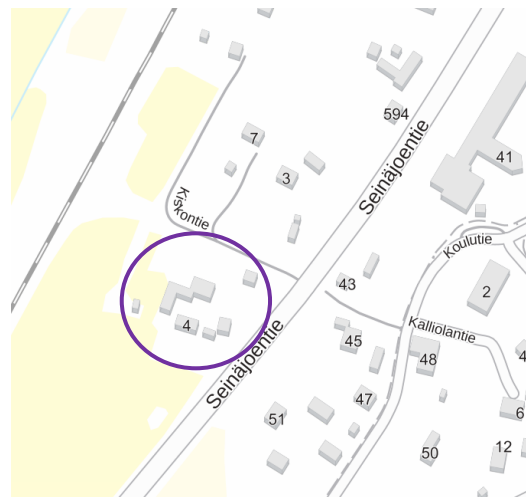
Vasemmalla: Ahomäen pihapiiriä kuvattuna Kantatie 67:lta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Pihapiiriä kuvattuna lounaasta, Alajoelta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Näkymä pihapiiristä Kantatie 67:ltä saavuttaessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Pihapiirin lounaiskulmasta saunan edustalta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros, 2004.

Ahomäki, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id:	18507
Kunta:	Ilmajoki
Kylä:	Peltoniemi
Kiinteistötunnus:	145-421-0009-0738

Sijainti:	Kiskontie 4, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962309, 2432432
Itäkoordinaatti:	3279303
Pohj.koordinaatti:	6969810
Tyyppi:	maa- ja metsätalous
Ajoitus:	1864–1917
Ajoituselite:	asuinrak. (peruskorjaus 1910–20-I), ulkorakennusryhmä ja puori 1898. Sauna ja puulato 1900-I alku
Luokitus:	ei määritelty, kaavamerkintä sr-15, paikallisesti merkittävä kohde
Inventoija:	Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024
Inventointipvm:	19.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 7 rakennusta

- Aitta - liiveri - katosalusta
- Asuinrakennus
- Navetta
- Pikkupuori
- Puulato
- Sauna
- Talli

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee kantatie 67:n välittömässä läheisyydessä Kyrönjokilaakson reunassa. Maisema avautuu Ala-joelle. Asuinrakennuksen lisäksi pihapiirissä sijaitsee pikkupuori, puulato ja ulkorakennusryhmä, joka käsittää tallin, navetan, aitan, kärryliiverin, katosalustan ja puuseen. Hieman kauempana pihasta, tontin länsilaidalla sijaitsee sauna. Tilan uudempaa, 1960-luvulla rakennettua rakennuskantaa edustavat koillisreunassa sijaitseva ns. lavakuivuri ja itäreunassa maakellari. Lavakuivurin paikalla aikaisemmin sijainnut vanha viljankuivuri (samanlainen säilynyt nyk. Heikki Pajurannassa) on palanut.

Historia

Tila on muodostettu uusjaon yhteydessä vuonna 1898 Ääryns-Nikkolasta, joka on Ala-Nikkolan kantatilan numeroa 9. Rakennukset ovat osaksi edellä mainitun Äärynsen (Ääryns-Nikkola) torpan rakennuksia, jotka siirrettiin nykyiselle paikalle. (Äärynen sijaitsi noin 1 km pohjoiseen Ahomäen pihapiiristä.)

Antti Välkky (o.s Petäjämäki) oli omistajana rakennuksia siirrettäessä nykyiseen Ahomäen pihaan vuonna 1898. 1912 – 13 vaiheilla tilan omistajaksi tulivat Frans Jaakko Ala-Nikkola vaimonsa Lempin kanssa. He muuttivat sukunimensä ja tilan nimeksi Ahomäki. Heidän jälkeensä omistajina Matti ja Marjatta Ahomäki. Nykyään (2004) Esko Ahomäki.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, Ahonkylän yleiskaavainventointi.

Rakennusinventointi 24.7.1995, Ilmajoen kunta. Inventoijat Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Moniste: *Muistitietoja Ahonkylästä v.1904 - 1977*. Kirjoittanut Yrjö Nikkola. Koonnut ja puhtaaksi kirjoittanut Toivo Nurmi.

Suullisia tietoja antanut: Esko Ahomäki, 2004.

Tarkkanen, Tanja, 2021. *Kantatie 67 parannus, Seinäjoki-Ilmajoki, rakennusinventointi*. Ramboll. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Arviointi 2004

Maisemallinen pihapiirikokonaisuus, jonka rakennukset ovat säilyneet poikkeuksellisen hyvin historiallisessa asussaan. Vuonna 1898 rakennettu navetta on paikkakunnallisesti harvinainen ikänsä perusteella. Asuinrakennuksen eri-ikäiset rakennusvaiheet heijastavat paikkakunnan rakennuskulttuuria ja arvostuksia.

Rakennusten säilymisen uhkana on asumattomuus. Rakennuskanta on vielä kohtalaisessa kunnossa. Asuinrakennuksen perustukset ovat painuneet.

Arviointi 2024

Ahomäki on säilynyt edellisen inventoinnin asussa ja kulttuurihistoriallisesti on kyse Ahonkylän ulkoasullisesti ja historiallisesti säilyneimmistä pihapiireistä 1800-luvun lopulta. Rakennukset ovat edelleen ilman käyttöä, eikä niihin ole tehty vuosiin korjaus- ja huoltotoimenpiteitä. Pihapiiri on pusikoitunut ja rakennusten ympärillä on paikoin vaikea kulkea. Erityisesti asuinrakennuksen vuotava katto tulisi korjata välittömästi, mikäli rakennuksen halutaan säilyvän. Osa piharakennuksista lienee vielä kohtalaisessa kunnossa. Rakennusten korjauskelpoisuus vaatisi tarkempia tutkimuksia ja sen tekijällä olisi hyvä olla kokemusta perinnerakentamisesta.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennustaiteellinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Aitta - liiveri - katosalusta

Vasemmalta lukien: Aitta, liiveri, katosalusta ja talli. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Aitta-liiveri-katosalusta 2024. Kuvaaja: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Yllä vasemmalla: Rakennus lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Yllä oikealla: Liiverin paripienaovi. Kuvaaja: Kerttu Loukusa, 23.4.2024.

Id: 15534

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahomäki

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talusrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1898, (n. 1913–1920)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: aitta pitkänurkkainen hirsi / muut lautarakenteisia

Vuoraus: aitta vuoraamaton / muut pystylaudoitettu

Ulkoväri: punainen, ovet keltaiset, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: -

Kuvaus

Aitta-liiveri-katosalusta on osa pihapiiriä rajaavaa L-mallista yhtenäisen katteen alla olevaa rakennuskokonaisuutta. Katokseen yhdistyvä talli on kuvallaan myöhemmin omana rakennuksenaan.

Historia

Hirsirunkoinen aitta on siirretty pihapiiriin vuonna 1898. Kärryliiveri ja katosalusta on rakennettu Frans Ahomäen isännöidessä tilaa n. 1913–1920.

Rakennus: Asuinrakennus

Yllä vasemmalla: Julkisivu pohjoiseen, pihaan. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Julkisivu lounaaseen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Julkisivu pohjoiseen, sisäpihalle. Katto on sortunut lappeen vasemmalta puolelta entisen piipun kohdalta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Julkisivu lounaaseen. Rakennuksen edusta on pusikoitunut. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15512

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahomäki

Rakennustunnus: 101784980E

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1898 siirretty, (1912–1920-luku)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 (1/2)

Perustus: Nurkkakivet, rossilattia. Perustukset ovat painuneet.

Runko: Hirsi

Vuoraus: Pystyrimalaudoitus. Päätymioissa pystyponttilaudoitus.

Ulkoväri: Punainen, Päätymiot valkoiset. Ikkunat ja ovi keltainen. Listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Sementtitiili

Ikkunat: Länsipäädystä vanhemmat 4-ruutuiset. Muualla 6-ruutuiset ristikarmilliset.

Kuvaus

Rakennuksen pohjakaava on muodoltaan keskeissali: keskellä tupa, itäpäädyssä kamari ja länsipäädyssä kaksi kamaria. Kaksikerroksisesta umpikuistista johtaa sisäänkäynti tupaan ja portaat yläkertaan. Etelälappeella on frontoni. Yläkerrassa on kolme vinttikamaria.

Yllä vasemmalla: Länsipäädyn ikkuna alkuperäinen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Ristikarmi ikkuna etelän puoleisella pitkällä sivulla. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Kuisti. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä keskellä: Asuinrakennus ja kuisti lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

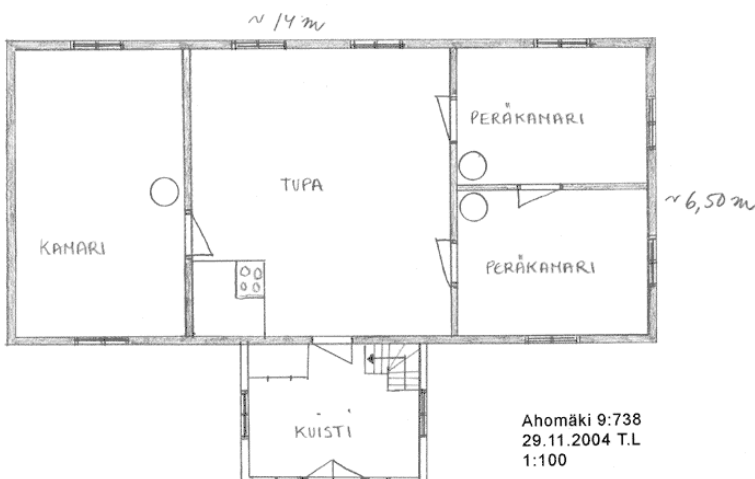
Yllä oikealla: Kuistin ulko-ovi. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Historia

Talo on entinen Äärysen päärakennus (tupa, porstua ja porstuakamari) jatkettuna. Antti Välkky on siirtänyt rakennuksen nykyiselle paikalle uusijaon yhteydessä 1898 ja jatkanut sitä kahdella kamarilla länsipäädystä. Perimätiedon mukaan, Frans Ahomäen isännöidessä tilaa vuoden 1912 jälkeen, rakennettiin 2-kerroksinen umpikuisti ja tehtiin oviaukko tuvan uuniklasista kuistille. Lisäksi porstuan ja porstuakamarin välinen seinä purettiin. Länsipäädyn kamareissa on säilynyt vanhat 4-ruutuiset ikkunat, joissa leikkauskoristeiset otsalau-
dat. Eteläpuoleisen pitkän sivun ikkuna-aukkoja on suurennettu pian II maailman sodan jälkeen. Ne ovat 6-ruutuiset ristikarmilliset ikkunat. Rakennus on vuorattu 1950-luvulla. Rakennus on alkuperäisesti ollut pitkä-
nurkka, mutta nurkat on katkaistu myöhemmin.

Erityispiirteet

Ikkunoiden otsalautoissa on suorakaiteen muotoinen fasettikoriste.

Asuinrakennuksen pohjapiirustus. Tiina Lehtisaari. 2004.

Rakennus: Navetta

Yllä vasemmalla: Navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Navetan julkisivu etelään sisäpihalle. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Navetan pääty länteen. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Navetan julkisivu etelään sisäpihalle. Rakennus yhdistyy talliin ja niiden välissä on käymälä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Ku-

Id: 15523

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahomäki

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: -

Ajoitus: 1898

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: Lohkokivet. Lattia valettu betonista.

Runko: Hirsi. Pitkänurkka.

Vuoraus: Vuoraamaton.

Ulkoväri: Punainen. Ikkunat ja ovi keltainen. Listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitu pelti. Alla päre.

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Rakennus käsittää navetan ja karjakeittiön. Eteläseinustalla sijaitsee maitotonkka katos. Ikkunoiden pielilaudat on koristeellisesti veistetyt. Navetan takaa, pohjoispuolelta on purettu heinä- ja puimalato. Rakennuksessa on alkuperäisesti ollut 4-ruutuiset ikkunat. Käymälä sijaitsee navetan ja tallirakennuksen välissä.

Rakennus: Pikkupuori

Yllä vasemmalla: Pikkupuori. Julkisivu pohjoiseen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Pikkupuorin julkisivu pohjoiseen sisäpihalle. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15541

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahomäki

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: aitat

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: siirretty 1898 pihapiiriin

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi, pitkänurkka

Vuoraus: vuoraamaton

Ulkoväri: punainen. Ovet keltaiset. Listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

2-osainen aittarakennus eli pikkupuori käsittää kesäasunnon ja tavara-aitan. Perimätiedon mukaan se on siirretty entisen Äärysen talon pihapiiristä vuonna 1898.

Rakennus: Puulato

Yllä vasemmalla: Puulatolato (vas.), pikkupuori ja asuinrakennus. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Puulato, eteläpääty. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15544

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahomäki

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talusrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1900–1940, (1898)

Suunnittelija: -

Kuvaus ja historia

2-osainen aittarakennus eli pikkupuori käsittää kesäasunnon ja tavara-aitan. Perimätiedon mukaan se on siirretty entisen Äärysen talon pihapiiristä vuonna 1898.

Kerrosluke: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystylaudointu, päätykolmioissa pystyrimalaudointu

Ulkoväri: punainen, ovi keltainen, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti

Ikkunat: -

Rakennus: Sauna

Yllä vasemmalla: Sauna on siirretty alajoelta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Sauna koillisesta kuvattuna. Rakennus sijaitsee pihapiirin länsipuolella pellon laidalla. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Sauna idästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15539

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahomäki

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: ei täytetty

Ajoitus: n. 1920 siirretty

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi. pitkänurkka. / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystylaudoitus

Ulkoväri: punainen. Ikkuna ja listoitus valkoinen.

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: 4-ruutuinen

Kuvaus ja historia

Rakennus käsittää hirsirunkoisen saunahuoneen ja lautarakenteisen eteisen. Perimätiedon mukaan sauna on entinen ns. alajokisauna, joka on siirretty pihapiiriin n. 1920. Sauna sijaitsi ensin pihapiirin itälaidalla. Kantatie 67:n rakentamisen aikana vuosina 1960–1963 se siirrettiin nykyiselle paikalleen.

Rakennus: Talli

Yllä vasemmalla: Talli. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Tallin ikkuna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Tallin eteläjulkisivu sisäpihalle päin: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Tallin ikkuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15525

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahomäki

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: tallit

Alkup. käyttö: 819 eläinsuojat, ravihevostallit, ma-
neesit yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1898 siirretty, (laajennus 1912–1920)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi, salvottu pitkille nurkille.

Vuoraus: vuoraamaton

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja ovi keltainen

Kattomuoto: satula

Kate: Profiloitu pelti, jonka alla päre

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Perimätiedon mukaan rakennus on siirretty pihapiiriin vuonna 1898. Sitä on jatkettu itäpäädyistä n. 2 m Frans Jaakko Ahomäen aikana n. 1912–1920. Näin saatiin talliin kaksi riviä parsia vastakkain. Keskellä kulkee käytävä. Viistosti tallin takana sijaitsee navetta. Tallin ja navetan välissä on käymälä. Lisäksi talli muodostaa länsipäädystään L-kirjaimen muotoisen rakennusryhmän aitan, kärryliiverin ja katosalustan kanssa.

Kohde nro 2 Ahonkoulu, Ahonkylän koulu

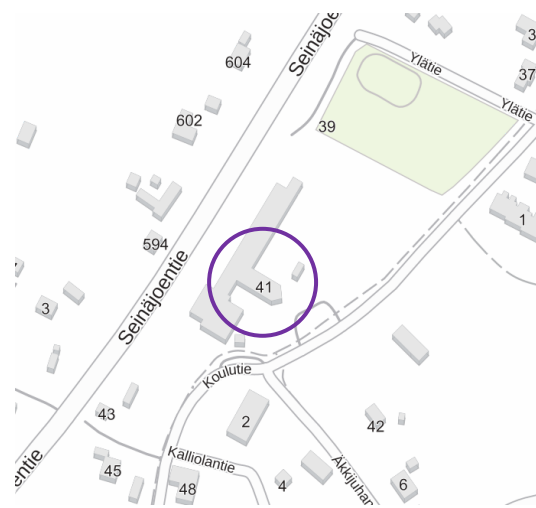
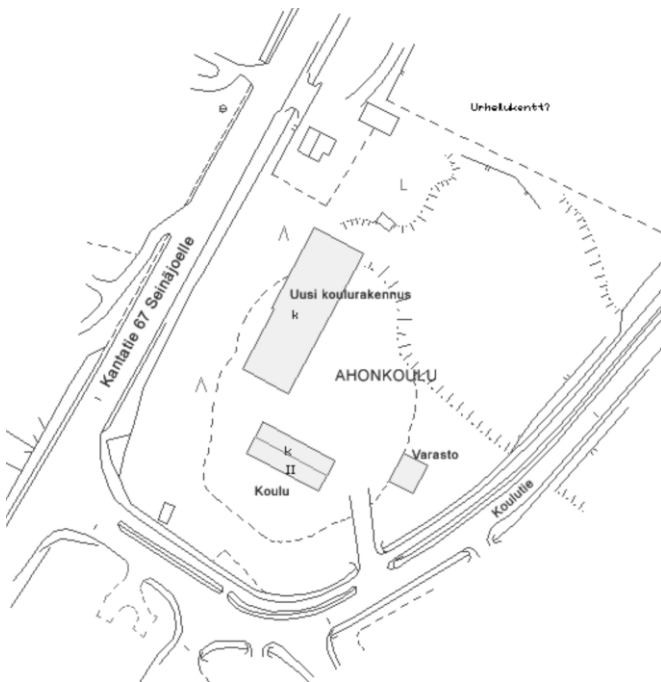
Yllä vasemmalla: Julkisivu pohjoiseen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Historiallinen kuva koulusta.

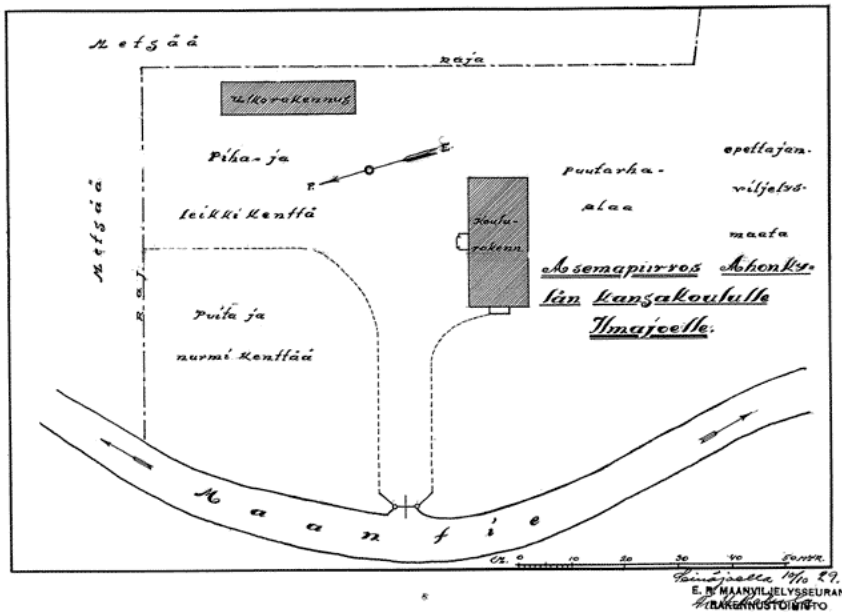
Yllä vasemmalla: Ahonkylän koulun vanhin osa pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Ahonkylän koulu Koulutieltä etelästä. Vanha osa pilkistää laajennuksen takaa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros, 2004. Tuossa vaiheessa ei ollut vielä tehty viimeisintä laajennusta vanhan koulun lounaispuolelle.

Ahonkoulu, sijaintikartta. Kohde, vanha koulutalo, on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

V. Rekolan alkuperäispiirustus Ahonkylän koulun pihapiiristä. Ulkorakennus on purettu.

Id:	18611
Kunta:	Ilmajoki
Kylä:	Peltoniemi
Kiinteistötunnus:	145-421-0009-0200
Sijainti:	Koulutie 41, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963213, 2432634
Itäkoordinaatti:	3279519
Pohj.koordinaatti:	6969918
Tyyppi:	opetus ja koulutus
Ajoitus:	1918–1944
Ajoituselite:	vanha kansakoulu 1930, laajennukset 1980-l ja 2000-l
Luokitus:	ei määritelty; kaavamerkintä sr-8, paikallisesti merkittävä kohde. Asemakaava 2005: suojeltava rakennus -Kulttuurihistoriallisesti ja maiseman kannalta arvokas rakennus, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää.
Inventoija:	Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024
Inventointipvm:	3.11.2004, 23.4.2024
Kohteen inventoidut rakennukset:	1 rakennus
	<ul style="list-style-type: none"> • Koulun vanhin osa

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kantatie 67:n eli Seinäjoentien ja Koulutien välissä, Ahonkylän asemakaava-alueella. Ympäriällä on eri-ikäisiä asuin- ja liikerakennuksia. Pihassa on vanhan koulun lisäksi siihen kahdessa vaiheessa liitetyt koulurakennuksen laajennukset sekä varasto 1980-luvulta.

Historia

Kohde on pitäjän ensimmäinen tiilestä muurattu koulu ja se on valmistunut vuonna 1930 kansakouluksi. Rakennuksen on suunnitellut Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseuran rakennustoimistosta V. Rekola. Pihapiirissä on sijainnut uusimman laajennuksen kohdalla ulkorakennus, joka on käsittänyt mm. käymälät, navetan ja ladon.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, Ahonkylän yleiskaavainventointi.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Ilmajoen kunnan keskusarkisto: Koulut (2004)

Ahonkylä 6, N:O 2222 05 63/32, Ilmajoki, Ahonkylän asemakaava, 11.4.2005

Ahonkoulu Koulutieltä idästä nähtynä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. 23.4.2024

Arviointi 2004

Vanhat kansakoulut ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita. Ikkunamuutosta ja keskuslämmityspiippua (1970-luku) lukuun ottamatta rakennus on säilynyt ulkoasultaan kohtalaisen hyvin alkuperäisenä.

Rakennuksessa toimii peruskoulu.

Arviointi 2024

Vanha koulurakennus on pääpiirteissään säilynyt edellisen inventoinnin ulkoasussa. Sen pihapiiriin on tehty laajoja muutoksia vuoden 2004 jälkeen. Merkittävin muutos on vanhan koulun länsijulkisivuun kiinni rakennettu laajennus, joka on myös huomattavasti vanhaa koulua suurempi. Vanhan koulun vesikaton lunetti-ikkunat on poistettu, länsipäätyyn on lisätty huoltokatos, 1970-luvun tiilipiippu on poistettu ja pääsisäänkäynnin ovi on uusittu. Rakennus toimii katunäkymän päätteenä Koulukadulta etelästä katsottuna. Idästä saavuttaessa uusi huoltokatos hallitsee katunäkymää. Tehdyt muutokset ovat jonkin verran vähentäneet rakennuksen rakennushistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennustaiteellinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Ahonkoulu (Ahonkylän koulu)

Yllä vasemmalla: Ahonkylän koulu. Julkisivu lounaaseen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Luoteispääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Sisäänkäynti koillispuolelta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Koillisjulkisivu ja sisäänkäyntikatos. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Koillisjulkisivu ja sisäänkäyntikatos. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Itäjulkisivu ja lisätty huoltokatos. Taustalla vasemmalla uusin laajennus ja oikealla 1980-luvun lisärakennus. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16174

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahonkoulu (Ahonkylän koulu)

Rakennustunnus: 101755822V

Rakennustyyppi: koulu- ja opetusrakennukset

Alkup. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset

Nyk. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset

Ajoitus: 1930, (1974 muutos)

Suunnittelija: E.P. Maanviljelysseura rakennustoi-
misto: V. Rekola

Kerrosluku: 2

Perustus: hakatut kivet

Runko: tiili

Vuoraus: rappaus

Ulkoväri: vaalean keltainen, ikkunat ruskeat, ovi
valkoinen

Kattomuoto: aumakatto, ollut alun perin 3 kpl kat-
toikkunoita etelä - ja pohjoislappeella

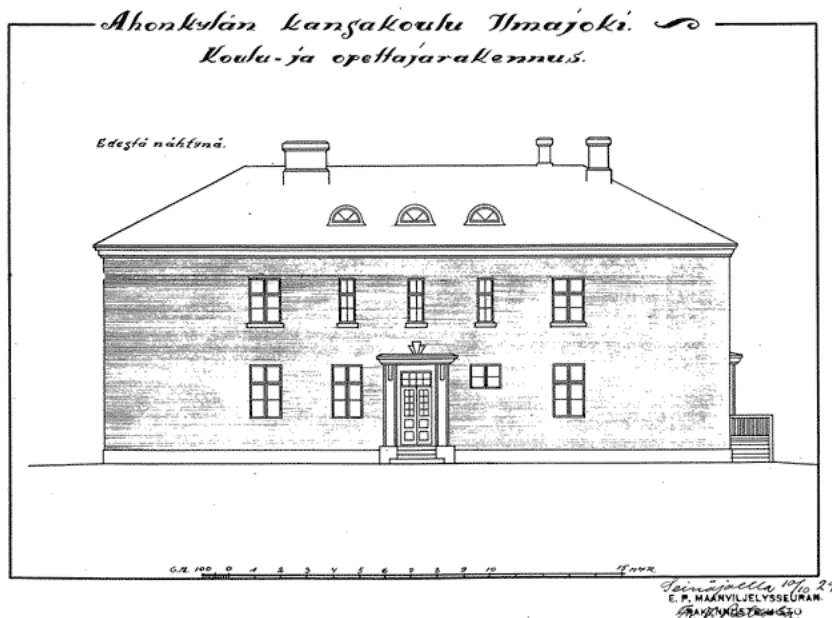
Kate: saumattu peltikate

Ikkunat: 1970-luvulta, tuuletusikkunalliset

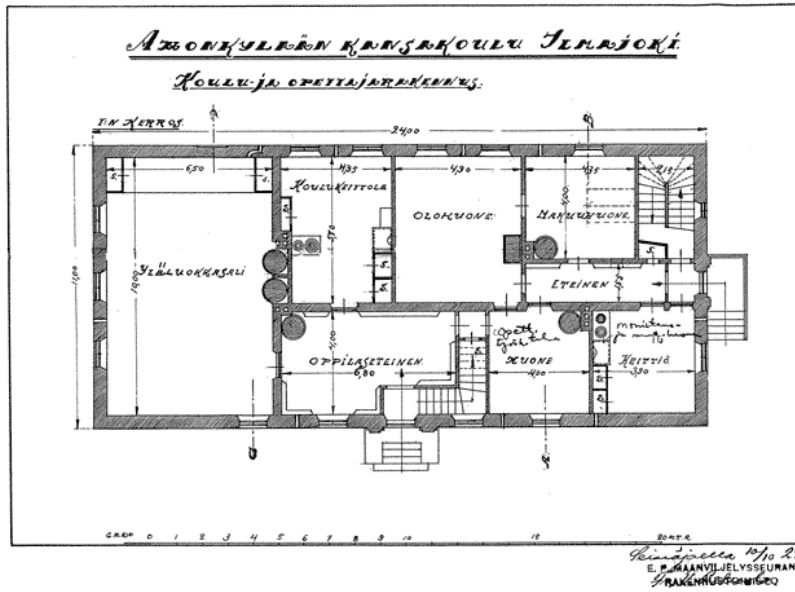
Kuvaus ja historia

Ahonkylän kansakoulu on rakennettu vuonna 1930. Suunnittelijana oli V. Rekola. Se on pitäjän ensimmäinen tiilestä muurattu koulurakennus. Alkuperäispiirustuksissa rakennus käsittää mm. kaksi luokkahuonetta, veis- to- ja voimistelusalin, keittolan ja kahdelle opettajalle huoneiston.

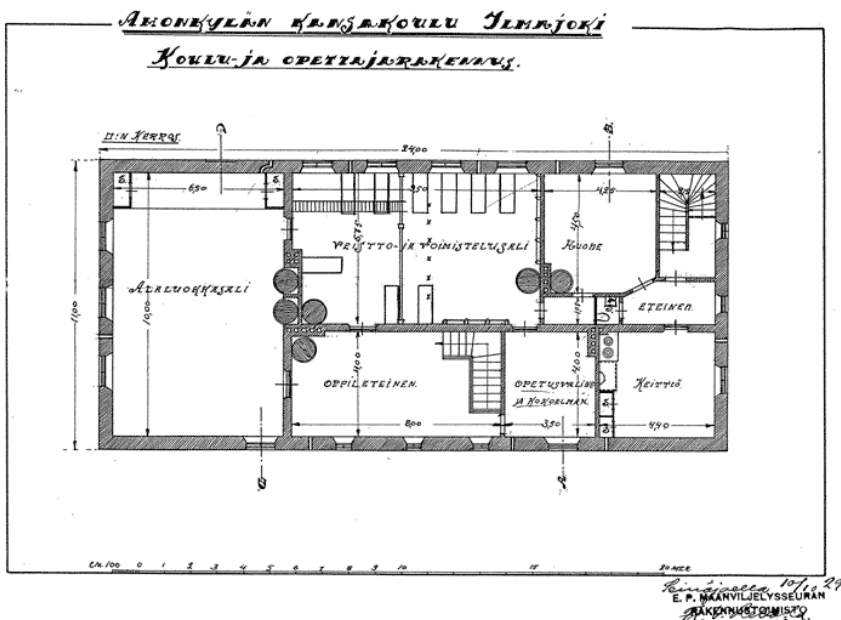
Ulkoasuun tehtyjä muutoksia 1970-luvulta on ikkunat, ulko-ovet ja eteläsivulla sijaitseva keskuslämmitystori- ni. Sisätiloissa huoneiden käyttötarkoituksia on muutettu useaan kertaan vuoden 1930 jälkeen.

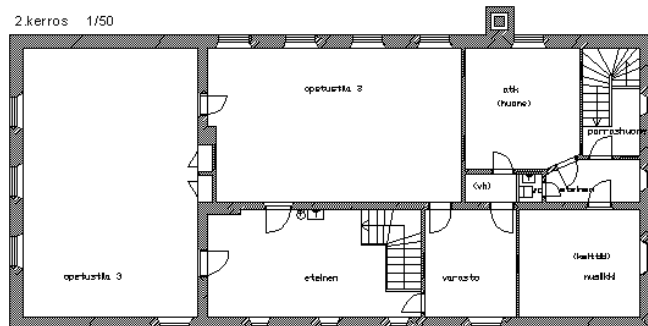
V. Rekolan alkuperäispiirustus koulun pääjulkisivusta pihalle. 10.10.1929.

V. Rekolan alkuperäispiirustus, 1.kerros, pohjapiirustus. 10.10.1929.

V. Rekolan alkuperäispiirustus, 2.kerros, pohjapiirustus. 10.10.1929.

Ahonkylän koulu. Pohjapiirustus, 2. kerros, 2004.

Kohde nro 3 Ahonpelto

Vasemmalla: Pihapiiriä kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Vasemmalla: Asemapiirros, 2004.

Oikealla: Ahonpelto, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18723

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0008-0362

Sijainti: Seinäjoentie 618, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963502, 2432654

Itäkoordinaatti: 3279539

Pohj.koordinaatti: 6970215

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1918–1944

Ajoituselite: Asuinrakennus 1900-l alku, (1940-l), (2004), ulkorakennus n. 1920-luku

Luokitus: ei määritetty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004

Inventointipvm: 16.11.2004

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Lato
- Navetta - katosalusta ja lato

Kuvaus

Kohde sijaitsee peltoaukean ja metsän rajakohdassa. Kantatieltä johtaa n. 100 m pitkä kuja pihapiiriin, jossa sijaitsee asuinrakennus, ulkorakennus ja lato.

Historia

Kohde on entinen Palomäen Antin ja Sofian talo, joka oli Rinta-Nikkolan torppa. Tila itsenäistyi n. vuosien 1919–1920 vaiheilla. 1930-luvulla omistajana oli Matti Köykkä. Hänen jälkeensä omistajana mm. Ahti Nikkola ja nykyinen omistaja.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, Ahonkylän yleiskaavainventointi.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Suullisia tietoja antanut: Esko Ahomäki ja Aarne Viitanen. 2004.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto: lupa 128/04

Arviointi (2004)

Kohde edustaa maaseudun pientalorakentamista 1900-luvun alkupuolelta. Maisemallinen pihapiiri kokonaisuus, jossa ulkorakennus säilynyt lähes alkuperäisenä. Asuinrakennukseen tehdyt muutokset vähentävät sen rakennushistoriallista arvoa. Myös asuinrakennuksen julkisivu kantatien suuntaan on säilynyt historiallisessa asussa.

Asuinrakennus on hyvässä ja ulkorakennus kohtalaisessa kunnossa. (2004)

Arviointi (2024)

Kohdetta ei tarkasteltu uudelleen vuoden 2024 inventoinnin päivityksessä. Vaikka kohde on Ahonkylän vanhinta rakennuskantaa, etenkin asuinrakennukseen 2004 tehty laajennus ja muutokset ovat vähentäneet sen rakennushistoriallista arvoa.

Kulttuurihistorialliset arvot**Historiallinen arvo****Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo**

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Julkisivu itään, kantatielle. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus kuvattuna lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Vasemmalla: Sisäänkäynti koillispuolelta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Ikkuna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16175

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahopelto

Rakennustunnus: 101755775B

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1900-luvun alku, (1940-luku), (2004)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: päällystetty myöhemmin betonilla, rossilattia

Runko: hirsi / lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: keltainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

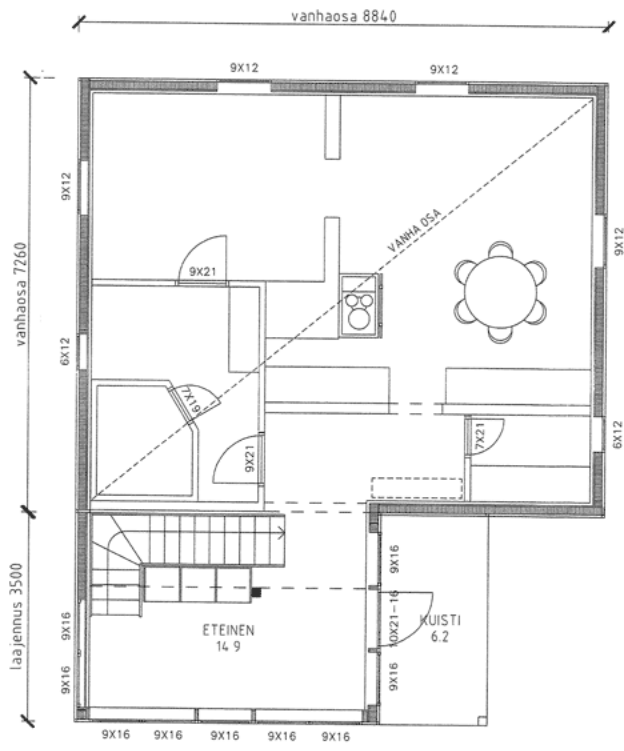
Kate: tiiliprofiloitu pelti

Ikkunat: 6-ruutuiset, vanhat

Historia

Asuinrakennus on alkuperäisesti käsittänyt tuvan, kamarin ja porstuan, joiden runkona on hirsi. Muistitiedon mukaan rakennusta on peruskorjattu ja muutettu useaan kertaan mm. 1940-luvulla taloa on laajennettu lautarakenteisena.

Viimeisin peruskorjaus/laajennus on vuodelta 2004.

K.O.SA/KYLA	KORTTELU/TILA	TORTTI/RN:o	VIKANOIMISTEN ARKISTOIMEMERKINTÖJÄ VARTEN	
RAKENNUSLOMAKIRJE	LAAJENNUS		PIIRUSTUS- JA	PAAPRUSTUS
RAKENNUSKOHTIEN NIMI JA OSOITE	ASUINRAKENNUS		PIIRUSTUKSEN SISÄLTÖ	MITTAKAAVAT
PÄÄKKÖNEN	POHJAT		150	
SEINÄJOENTIE, 69720 TUOMIKYLÄ	RAKENNUKSEN TYPPI		TYO N:o	PIIR. N:o
Dewel Oy	SUUNNITTELIJA		RAK. TYÖTEKNIKKO T. RAJALA	PIIRTAJA
Ruusukatu 11, 60200 SEINÄJOKI	PÄIVÄYS		03.05.2004	
06-4123 156, 0400-268 574	fox. 06-4123 155		<i>Taru Rajala</i>	

Ahonpelto, asuinrakennuksen 1. kerroksen pohjapiirustus, laajennus 3.5.2004. Rak. tekniikko T. Rajala.

Rakennus: Lato

Lato. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16177

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahopelto

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 999 muualla luokittelemattomat rakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: n. 1940–1950-luku

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystylaudoitus

Ulkoväri: punainen, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: -

Rakennus: Navetta-katosalusta ja lato

Vasemmallä: Lato-osaa, katosalusta ja navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Navetta kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16176

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ahopelto

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: n. 1920-luku

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: nurkkakivet / navetan osalta päällystetty myöhemmin betonilla

Runko: hirsi, lyhyt nurkka / lautarakenteinen lato-osa

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat keltaiset, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: 4-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Ulkorakennus käsittää navetan, katosalustan ja lato-osan. Tyylipiirteiden perusteella se on rakennettu 1920-luvulla.

Kohde nro 4 Alanikkola

Yllä vasemmalla: Pihapiiriä kuvattuna lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

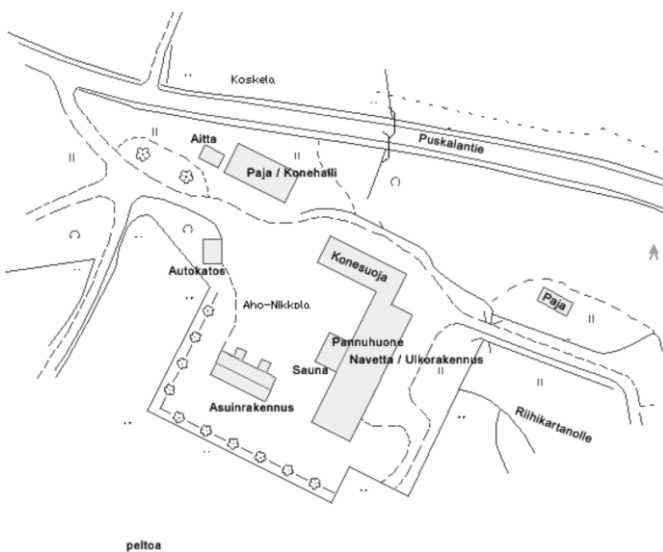
Yllä oikealla: Alanikkolan pihapiiri lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

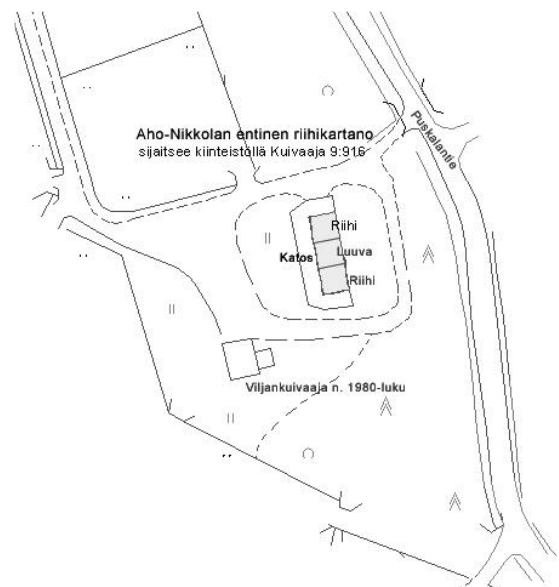
Yllä vasemmalla: Alanikkolan sisäpihan asuinrakennus ja sen vieressä navetta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Alanikkola, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Riihi sijaitsee pihapiirin ulkopuolella. Maanmittauslaitos, 2024.

Vasemmalla: Alanikkolan pihapiiri, asemapiirros, 2004.

Oikealla: Asemapiirros, riihi 2004.

Id: 18743

Muut käytetyt nimet: Aho-Nikkola, Välkky, Lähdes-Knuuttila, Latva-Knuuttila

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0976

Sijainti: Puskalantie 23, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962491, 2432941

Itäkoordinaatti: 3279795

Pohj.koordinaatti: 6969192

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1864–1917

Ajoitussele: Asuinrak.1898, aitta ja riihi 1800-l, paja 1900-l, alkup, ulkorak. 1960–1980-l

Luokitus: ei määritelty, yleiskaavamerkintä: sr-15, paikallisesti merkittävä kohde; asemakaavamerkintä: sr-4 (asuinrakennus), suojeltava rakennus. -Rakennus on korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava ulkoiselta asultaan rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalle tavalla, sr-9 (aitta) suojeltava rakennus. -Kulttuurihistoriallisesti ja rakennusteknisesti arvokas rakennus, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Rakennuksen saa siirtää korttelialueella.

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 12.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 4 rakennusta

- Aitta
- Asuinrakennus
- Paja ja versta
- Riihi

Kuvaus

Kohde sijaitsee metsän ja pellon rajakohdassa. Talon pitkäsiivu on peltoaukealle päin. Ulkorakennukset sijoittuvat metsän ja tien puolelle. Alanikkola edustaa Knuuttilanmäen vanhaa rakennuskantaa. Pihapiirissä sijaitsee asuinrakennus (1898–1900), aitta (1800-luku), sikala (1980-luku) ja saunarakennus (1960-luku), lato/konesuoja (1960-luku) ja konehalli/paja (1980-luku).

Pihapiirin ulkopuolella idässä sijaitsevat paja 1900-luvun alkupuolelta ja riihi 1800-luvulta. Asuinrakennusta vastapäätä, keskellä pihaa sijainnut varistorakennus vuodelta n. 1914 on purettu. Myös Vuonna 1914 rakennettu navetta on purettu uuden valmistuttua 1960-luvulla. Myös tämä navetta on saunaa ja pannuhuonetta (ent. karjakeittiö) lukuun ottamatta purettu uuden navetan/sikalan valmistuttua 1980-luvulla.

Asemaakaavassa (2012) suojeltuja pihapiirin rakennuksia ovat asuinrakennus (sr-4) ja aitta (sr-9).

Historia

Tila on erotettu Knuutti-Nikkolasta, joka on Ala-Nikkolan numeroa 9, Hermannin Juhonpoika Knuuttilalle 1800-luvun lopussa. Hän rakensi talon ja ulkorakennukset. Hermannin kuoli pian lavantautiin ja omistajaksi tuli veljenpoika, Sameli Jaakonpoika Knuuttila. Hänen jälkeensä omistajana olivat Nevala ja vuonna 1912 Antti Välkky. Hänen tyttärensä Hilda meni naimisiin Frans Mikael Aho-Nikkolan kanssa ja tila siirtyi heidän haltuunsa vuonna 1932. Seuraava omistaja oli poika Heimo Aho-Nikkola ja hänen vaimonsa Sinikka. Poika, Matti myi tilan nykyiselle (v.2004) omistajalle.

Tilan nimenä oli ensin Lähdes-Knuuttila. Siitä on käytetty myös nimeä Latva-Knuuttila sekä myöhemmin Välkky ja sitten Aho-Nikkola. Jossain maanmittausvaiheessa kiinteistön nimeksi on tullut Alanikkola. Talo on ollut

myös Tuomikylän ensimmäisen osuuskassan toimipaikkana vuosina 1925–1933. Kassanhoitajana toimi Frans Aho-Nikkola.

Lähteet

Ahonkylä 6, N:O 2222 05 62/32-33, Ilmajoki, Ahonkylän kunnanosan asemakaavan muutos ja laajennus, 7.2.2012

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Rakennusinventointi, Ilmajoki 24.7.1995. Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki.

Moniste: *Muistitietoja Ahonkylästä v. 1904–1977*. Kirjoittanut Yrjö Nikkola s. 15.11.1898. Koonnut ja puhtaaksikirjoittanut Toivo Nurmi.

Suuri Maatilakirja VI, Vaasan läänit. Suomenkieliset kunnat. Kuopio 1967. Kirjapaino Savo.

Suomen Maatilat V. Oulun ja Vaasan läänit. WSOY:n kirjapaino Porvoossa 1933.

Suullisia tietoja antanut: Pasi Parikka ja Anni Lehtimäki. 2004.

Arviointi 2004

Alanikkola on maisemallinen kiintopiste Tuomikyläntieltä. Asuinrakennus, aitta, riihi ja paja ovat säilyneet ulkoasultaan ja sisätiloiltaan poikkeuksellisen hyvin alkuperäisenä ja omaavat näin rakennushistoriallista arvoa. Asuinrakennus, aitta ja riihi ovat hyvässä kunnossa. Paja vaatii pikaisia korjaustoimenpiteitä säilyäkseen.

Arviointi 2024

Alanikkola on yksi Ahonkylän komeista pohjalaisista pihapiireistä 1800-luvun lopulta. Rakennukset ovat säilyneet pääosin edellisen inventoinnin asussa ja edellisen inventoinnin arvot ovat säilyneet. Asuinrakennuksen väri on muutettu punaisesta keltaiseksi ja siihen on lisätty parveke ja frontoni eteläjulkisivulle. Kattopäätyihin on palautettu spiirat. Asuinrakennuksen ympäröivää keskeistä pihapiiriä ja sen rakennuksia on huollettu ja niiden kuntoa ylläpidetty kohteen rakennusperintöä kunnioittaen. Pihapiirin ulkolaidalla sijaitseva vanha paja on hieman unohdettu, mutta löytyy edelleen metsän laidasta, samoin vanha riihikartano.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Aitta

Yllä vasemmalla ja keskellä: Aitta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: loka-marraskuu 2004

Yllä oikealla: Alanikkolan aitta pihatieltä etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Aitta Puskalantieltä pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16214

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Alanikkola (Aho-Nikkola, Välkky, Lähdes-Knuuttila, Latva-Knuuttila)

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: aitat

Alkup. käyttö: 891 viljankuivaamot ja viljan säilytysrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1800luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 2

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi, pitkä nurkka

Vuoraus: vuoraamaton

Ulkoväri: punainen, listoitus keltainen, ovet mustat

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: -

Historia

Aitan tarkkaa rakennushistoriaa ei tunneta. Tyylipiirteiden perusteella se on rakennettu 1800-luvulla.

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Julkisivu koilliseen, pihaan. Oikeanpuoleinen kuisti johtaa tupaan. Vas. sijaitsee kylpyhuone. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Vasemmalla: Alanikkolan päärakennus 1900-luvun alkupuolella. Kuvan omistaa Linda Kokko.

Yllä keskellä: Luoteispääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Kaakkoispääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Vasemmalla: Asuinrakennuksen eteläjulkisivu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennuksen pohjoisjulkisivu sisäpihalle. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16212

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Alanikkola (Aho-Nikkola, Välkky, Lähdes-Knuuttila, Latva-Knuuttila)

Rakennustunnus: 102038633T

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: n. 1898–1900 siirretty

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: hakatut kivet, rossilattia

Runko: hirsi, lyhyt nurkka

Vuoraus: pystyrimalautoitus

Ulkoväri: keltainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili, alla päre

Ikkunat: uudet, ruutujako sama kuin vanhoissa

Kuvaus

Pohjakaava käsittää tuvan, 3 kamaria ja porstuan. Pohjoisen puoleisella pitkällä sivulla sijaitsee kaksi lautarakenteista umpikuistia. Rakennuksen eteläjulkisivulla on myöhemmin lisätty parveke.

Historia

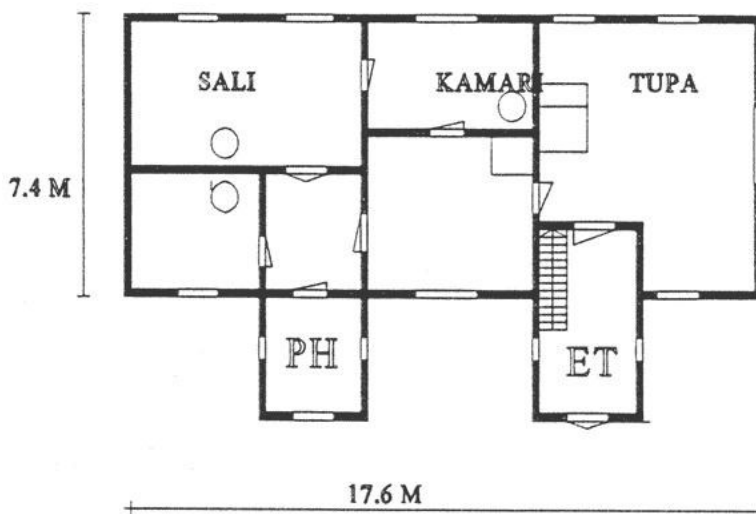
Perimätiedon mukaan Hermanni Juhonpoika Knuutti-Nikkola on siirtänyt asuinrakennuksen Palonkylästä vuonna 1898. Siirretty osa oli osa Yli-Jussilan taloa.

Sementtitiilikatto on asennettu 1930-luvulla ja talo on lautaverhoiltu 1940-luvulla. Myös tuvan leivinuuni/puuhella on muurattu 1940-luvulla. Vuonna 1956 on tehty lähinnä sisätiloja koskeva remontti.

Vuonna 1988 salin puoleinen kuisti on muutettu kylpyhuoneeksi, ikkunat on uusittu ja siirretty keskuslämmitykseen. Savupiiput on muurattu samanlaisiksi kuin vanhat syksyllä 2004. Muurarina toimi Janne Rantala.

Erityispiirteet

Päätykolmioissa on tympanon-koristeet. Koristeiden jatkeena harjalla sijainneet spiirat on poistettu. Kuistien päätykolmioissa on leikkauskoristeiset listat.

Asuinrakennuksen pohjakaavio, 2004.

Rakennus: Paja ja verstaas

Paja ja verstaas. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Paja ja verstaas kuvattuna länsipuolelta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16215

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Alanikkola (Aho-Nikkola, Välkky, Lähdes-Knuuttila, Latva-Knuuttila)

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: pajat/verstaat

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: n. 1913 1950

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi, pitkä nurkka / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystylaudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: 2 kpl, puitteet hajonneet

Kuvaus ja historia

Rakennuksen tarkkaa ikää ei tiedetä, mutta se on rakennettu vuoden 1913 palon jälkeen ja ennen 1950-lukua. Rakennus käsittää hirsirunkoisen pajan ja lautarakenteisen puuverstaan. Pajassa on vielä jäänteitä ahjosta. Verstaassa on vanhoja työkaluja, kuten puusorvi ja tahko.

Rakennus: Riihi

Riihi kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Riihi luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Vasemmalla: Riihi kuvattuna pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Riihi luoteesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Riihi Puskalantieltä idästä saavuttaessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Riihen katos pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16216

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Alanikkola (Aho-Nikkola, Välkky, Lähdes-Knuuttila, Latva-Knuuttila)

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-916

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 891 viljankuivaamot ja viljan säilytysrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1800-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1, osittain 2

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi, pitkänurkka

Kattomuoto: satula

Vuoraus: vuoraamaton

Kate: ei täytetty

Ulkoväri: maalaamaton

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Riihirakennus käsittää kaksi riihtä ja niiden välissä sijaitsevan luuvan. Luuvan seinässä on vuosiluku 1814 tai 1874. Rakennus sijaitsee kiinteistöllä Kuivaaja 9:916.

Riihessä sijaitseva kiuas. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Keskellä: Nimikirjaimet riihen seinässä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Yksi rakennuksen ovista. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Kohde nro 5 Erkkilä

Yllä vasemmalla: Talon pohjoispääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Erkkilän vanha asuinrakennus Seinäjoentieltä pohjoisen suunnasta kuvattuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Erkkilän vanha asuinrakennus pihan puolelta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Piha-aluetta ja vanha navetta lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Erkkilä, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Yllä oikealla: Erkkilän vanha asuinrakennus lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 18672

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0008-0354

Sijainti: Seinäjoentie 493/Ekatie 24, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962376, 2432006

Itäkoordinaatti: 3278849

Pohj.koordinaatti: 6969112

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1918–1944

Ajoituselite: asuinrakennus 1920-luku, ulkorakennus n. 1940-luku

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 08.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kantatie 67:n välittömässä läheisyydessä. Tuomiluoma-joki rajaa pihaa etelästä. Pihapiirissä sijaitsee vanha asuinrakennus 1920-luvulta, navetta n. 1940-luvulta, uusi asuinrakennus ja autokorjaamo 1980-luvulta.

Historia

Lautarakenteisen 1 1/2kerroksisen asuinrakennuksen on rakentanut Juho Niemi-Nikkola 1920-luvulla. Navetta on nuorempi, tyylipiirteiden perusteella n. 1940-luvulta.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Jussi Niemi-Nikkola, Anne Kivimäki. 2004.

Arviointi 2004

Asumaton ja erittäin huonokuntoinen asuinrakennus sijaitsee noin 2 metrin päässä Kantatie 67:stä. Rakennus ei tule säilymään. Vanha navetta on kunnostettu varasto käyttöön.

Asuinrakennus on alkuperäisessä asussa säilynyt lautarakenteinen talo, jolla on rakennushistoriallista merkitystä.

Arviointi 2024

Asuinrakennus on edelleen paikoillaan, mutta hyvin huonokuntoinen. Ympäröiviä puita on kaatunut sen päälle. Navetta on edelleen käytössä.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Talo sijaistee aivan Kantatie 67:n vieressä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus pohjoispäädystä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16088

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Erkkilä

Rakennustunnus: -

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1920-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: lohkokivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: luonnonvalkoinen, myös ikkunat ja listoituis

Kattomuoto: satula

Kate: asbestilevyt

Ikkunat: 4-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Talon on perimätiedon mukaan rakentanut Juho Niemi-Nikkola 1920-luvulla. Talo on lautarakenteinen, mikä on ollut Ilmajoen alueella siihen aikaan vielä harvinaista. Pohjakaava käsittää porstuan, tuvan ja kaksi kama-ria. Sisäänkäynti porstuaan 2-kerroksisen umpikuistin kautta.

Rakennus: Ulkorakennus

Entisen navetan pohjoispääty. Rakennus on varastokäytössä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16089

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Erkkilä

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: n. 1940-luku

Suunnittelija:

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: poltettu tiili / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystylauta

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: uudet

Kuvaus ja historia

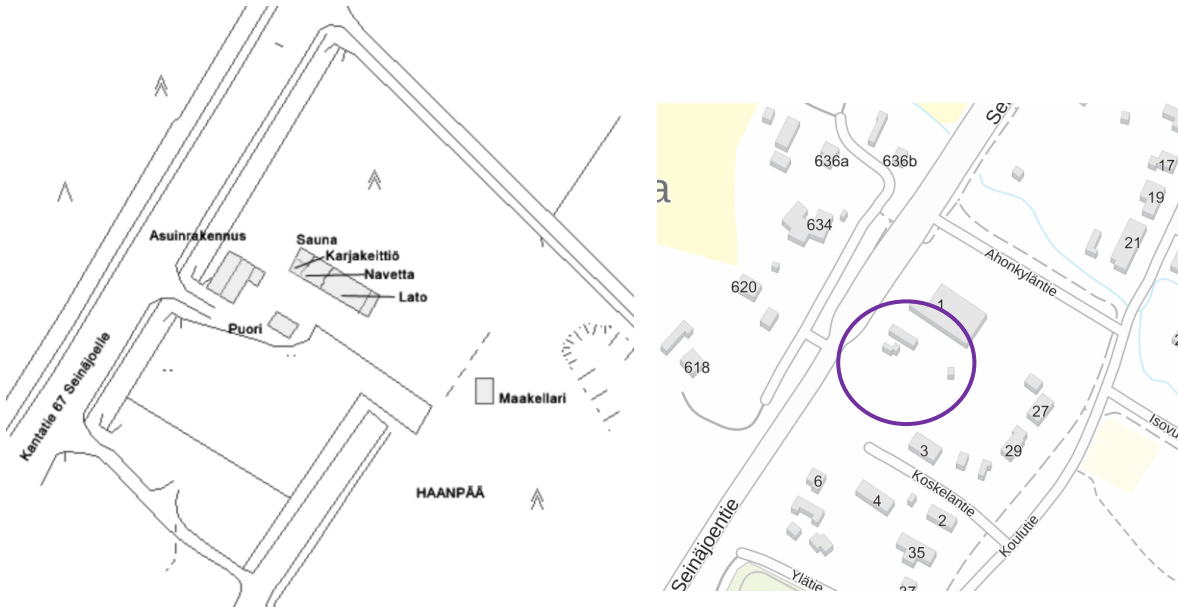
Ulkorakennus on tyylipiirteiden perusteella rakennettu n. 1940-luvulla. Se on alkuperäisesti käsittänyt navetan, karjakeittiön ja saunan, jotka on muurattu tiilestä. Navetan jatkeena on lautarakenteinen lato. Myös heinävintti on lautarakenteinen.

Kohde nro 6 Haanpää

Yllä vasemmalla: Pihapiiriä kuvattuna idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Pihapiiriä idästä. Asuinrakennus on purettu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Haanpään pihapiiristä, 2004. Asuinrakennus on sittemmin purettu.

Oikealla: Haanpää, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18569

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0131

Sijainti: Koskelantie 10, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963526, 2432766

Itäkoordinaatti: 3279669

Pohj.koordinaatti: 6970226

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1918–1944

Ajoituselite: Asuinrakennus 1920-luku, (1965). Ulkorakennukset 1940–1950-luku.

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 29.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 4 rakennusta

- Asuinrakennus (purettu)
- Maakellari
  - Navetta-sauna-lato
- puori

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kantatie 67:n eli Seinäjoentien varrella. Pihapiirissä sijaitsee navettarakennus ja puori ja pihan ulkopuolella idässä on maakellari. Ulkorakennukset on rakennettu 1940- 50-luvulla. Asuinrakennus on purettu 2004 jälkeen.

Yllä oikealla: Pihapiiriä kuvattuna etelästä. Asuinrakennus on purettu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Navetta-sauna-lato rakennuksen koillisjulkisivu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Pihan itäpuolta, jossa on hirsiseinäinen maakellari metsän rajassa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Historia

Tila lohkottu Ojala (Oja-Nikkola) nimisestä osuudesta Ala-Nikkolan taloa N:o 9 mäkitupalainen Herman Haanpäälle vuonna 1921. Herman Haanpää on asunut paikalla mäkitupalaisena vaimonsa Sofian kanssa ainakin vuodesta 1905. Heidän jälkeensä omistajina Alfred ja Irene Haanpään. Nykyinen (2004) omistaja, ed. tyttären tytär on ostanut tilan vuonna 2004. Asuinrakennus rakennettiin 1920-luvulla. Paikalla ollut vanha tupa purettiin tuolloin.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Kirsti Hangasmaa, 2004.

Lohkomisasiakirja vuodelta 1921. Om. Kirsti Hangasmaa, Esko Ahomäki.

Arviointi 2004

Asuinrakennuksen rakennushistoriallinen arvo oli vähentynyt tehtyjen muutosten vuoksi. Pihapiirillä on kuitenkin maisemallinen arvo sijaitessaan Kantatie 67:n varrella.

Asuinrakennus sijaitsee suunnitellun meluvallin kohdalla. Rakennukset ovat hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Haanpään asuinrakennus on purettu 2004 inventoinnin jälkeen. Muutoin kohteen rakennukset ovat edelleen paikoillaan, ja pihapiirillä on yhä maisemallista ja historiallista arvoa. Maakellaria on ilmeisesti kunnostettu. Pihapiirin pohjoispuolelle on rakennettu liikekeskus. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus (purettu)

Vasemmalla: Rakennus oli peruskorjattu 1960-luvulla. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Julkisivu kantatie 67:lle. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Asuinrakennus pohjoispäädystä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 15938

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Haanpää

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 041 vapaa-ajan asuinrakennukset

Ajoitus: 1920-luku, (1965)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: valettu betonista. rossilattia

Runko: hirsi

Vuoraus: vaakavuorilaudoitus

Ulkoväri: harmaa. ikkunat ja listat valkoiset

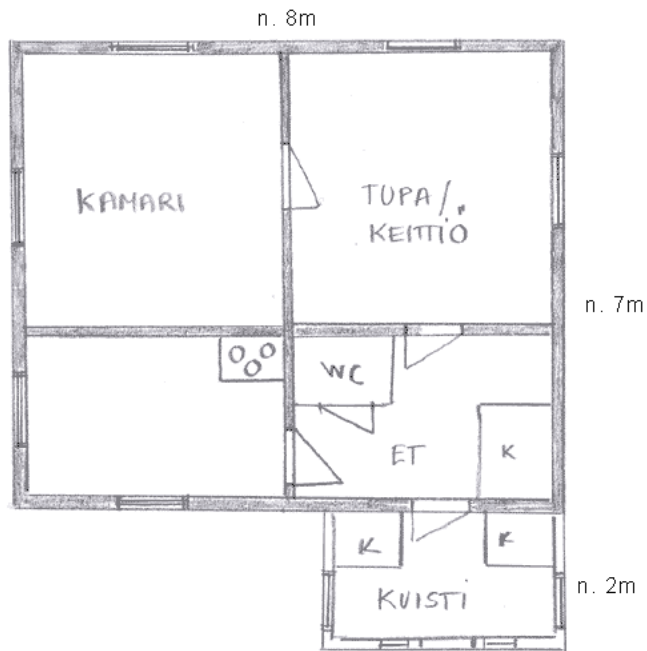
Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti

Ikkunat: 1-ruutuiset, mallia 1965

Kuvaus ja historia

Talo rakennettiin perimätiedon mukaan 1920-luvulla ja peruskorjattiin vuonna 1965. Tuolloin mm. uusittiin ikkunat ja tehtiin wc. Rakennuksen pohjakaava käsitti tuvan, porstuan ja kaksi kamaria. Tuvassa ja pienemässä kamarissa oli puuhellat. Talo on purettu 2004 jälkeen.

Haanpää 9:131
26.11.2004 T.L
1:100

Asuinrakennuksen pohjakaavio. Tiina Lehtisaari, 2004.

Rakennus: Maakellari

Kellarin maanpäällinen osa on vanha sauna tai paja (hirret mustia). Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15941

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Haanpää

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: talousrakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 941 talousrakennukset

Ajoitus: 1940–1950-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 + kellari

Perustus: betonista

Runko: Betonia ja luonnonkiveä. Maanpäällisessä osassa hirsi, pitkä nurkka.

Vuoraus: -

Ulkoväri: käsittelemätön puupinta

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Maanpäällinen osa on hirrestä. Hirret ovat sisäpuolelta mustia.

Rakennus: Navetta-sauna-lato

Navetta, sauna ja karjakeittiö. Jatkeena lautarakenteinen lato. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15939

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Haanpää

Rakennustunnus: 101755805A

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 941 talousrakennukset

Ajoitus: 1940–1950-luku

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: valettu betoni / betonipilarit

Runko: sementtitiili / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystylaudointi

Ulkoväri: punainen, listoitus valkoinen. Ikkunat ja ovet punaiset.

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti, alla päre

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus

Rakennusryhmä koostuu tiilestä muuratusta navetasta, karjakeittiöstä ja saunasta. Lato osa on lautarakenteinen ja sen perustuksena betonipilarit.

Rakennus: Puori

Lautarakenteinen puori. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15940

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Haanpää

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: varastot

Alkup. käyttö: 891 viljankuivaamot ja viljan säilytysrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystylaudointus

Ulkoväri: punainen

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

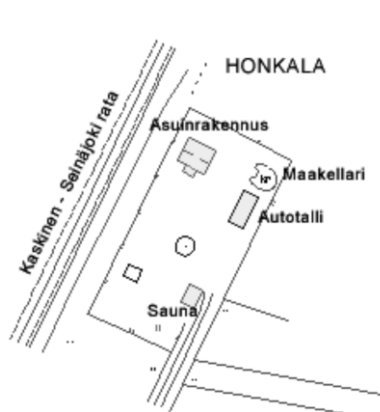
Puori on 2-osainen. Toinen tiloista on ollut vilja-aittana.

Kohde nro 7 Honkala (ent. ratavartijan talo)

Pihapiiriä kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Honkalan pihapiiriä etelästä Kiskontieltä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Honkalan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Honkala, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18569

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0019-0000

Sijainti: Kiskontie 22, 60720 Tuomikylä. kartta 222205 / 6963300, 2432460

Itäkoordinaatti: 3279341

Pohj.koordinaatti: 6970034

Tyyppi: liikenne

Ajoitus: 1864–1917

Ajoituselite: Asuinrakennus, sauna ja maakellari 1910

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 19.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Maakellari
- Ratavartijan ja pysäkinhoitajan talo
- Sauna (autotalli)

Kuvaus

VR:n rakennuksia liittyen Tuomikylän pysäkkiin.

Historia

Ratavartijan ja pysäkinhoitajan talo on valmistunut vuonna 1910. Se on rakennettu arkkitehti Thure Hellströmin piirustusten mukaisesti kuten muutkin Seinäjoki - Kristiinankaupunki - Kaskinen välisen radan asemat, pysäkit ja asuinrakennukset. Tuomikylän pysäkin toiminta loppui vuonna 1957. Viimeinen Ahonkylän pysäkinhoitaja / ratavartija, Onni Kanninen asui kiinteistössä vuoteen 1971 saakka. Pihapiirissä sijainnut navettarakennus purettiin uuden varastorakennuksen tieltä 1970-luvulla. Pihapiirin lounaispuolella sijainnut pysäkki on purettu vuonna 1972.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rakennusinventointi 15.10.1995, Ilmajoen kunta. Inventoijat Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto; lupa 244/1976

Suullisia tietoja antanut: Taito Kiviniemi, 2004.

Arviointi 2004

Asuinrakennuksen ulkoasu on muuttunut. Vanhat vr:n rakennukset ovat katoavaa kulttuuriympäristöä.

Arviointi 2024

Kohde Honkala on edelleen olemassa. Tässä päivitysinventoinnissa sitä ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot**Historiallinen arvo****Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo**

Rakennus: Maakellari

Kellarin vesikatto on myöhempää lisäystä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15708

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Honkala (Ent. ratavartijan talo)

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: muut

Alkup. käyttö: ei täytetty

Nyk. käyttö: ei täytetty

Ajoitus: 1910

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: -

Runko: Punatiili

Vuoraus: Vuoraamaton

Ulkoväri: Tiili

Kattomuoto: -

Kate: profiilipelti. Alkuperäisesti maakatto

Ikkunat: -

Kuvaus

Kahden perheen kellari. Keskellä on lämmitysuuni, jota käytettiin kovien pakkaskausien aikana.

Rakennus: Ratavartijan ja pysäkinhoitajan talo

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15705

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Honkala (Ent. ratavartijan talo)

Rakennustunnus: 1020669807

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 012 kahden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1910, (1970-luku)

Suunnittelija: arkkitehti Thure Hellström

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: Hakatut kivet

Runko: Hirsi, lyhyt nurkka

Vuoraus: Vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: keltainen (alkup. punamulta). Ikkunat ja listat valkoiset

Kattomuoto: satula

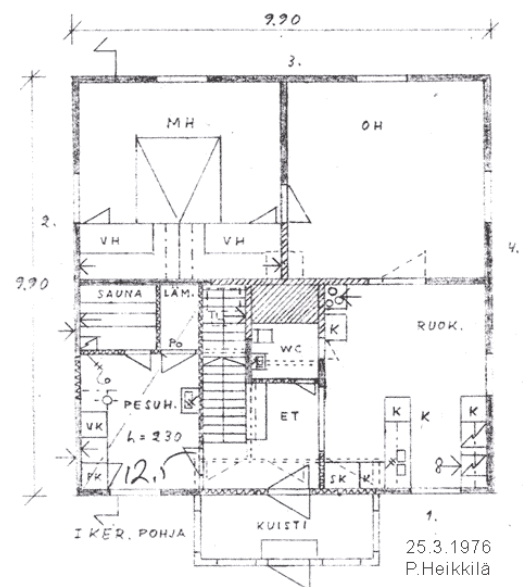
Kate: profiloitu pelti (1970-l). Edellinen kate: sementtitiilet.

Ikkunat: 1-ruutuiset (1970-luku)

Kuvaus ja historia

Ratavartijan ja pysäkinhoitajan asuinrakennus on rakennettu arkkitehti Thure Hellströmin piirustusten mukaisesti vuonna 1910. Rakennus on alkuperäisesti käsittänyt kaksi huoneistoa. 1970-luvulla on talo peruskorjattu perusteellisesti.

Asuinrakennuksen pohjakaavio. P. Heikkilä, 1976.

25.3.1976
P.Heikkilä

Rakennus: Sauna (autotalli)

Vasemmalla: Saunan julkisivu länteen. Ikkunat on uusittu. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Sauna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Pohjoispääty. Sauna on muutettu autotalliksi 1970-luvulla. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15707

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Honkala (Ent. ratavartijan talo)

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1910

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: Hakatut kivet

Runko: Hirsi. Lyhyt nurkka / Lautarakenteinen umpikuisti

Vuoraus: Vuoraamaton

Ulkoväri: Punainen. ikkunat ja listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitupelti

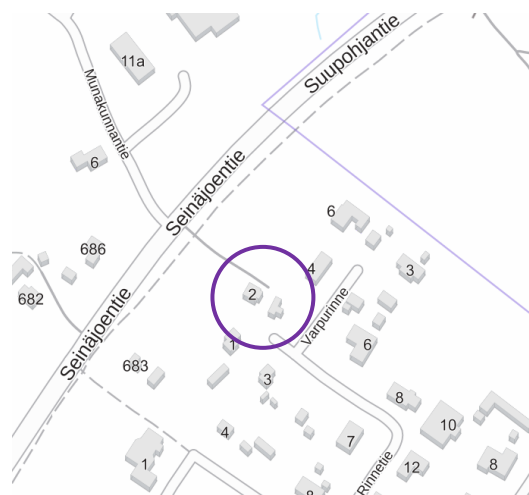
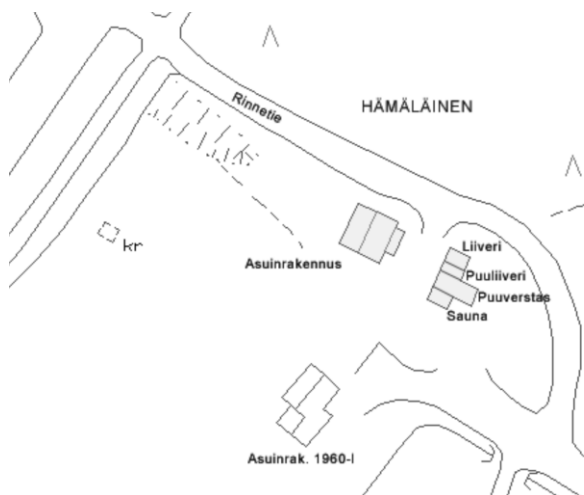
Ikkunat: 1-ruutuiset (1970-luku)

Kohde nro 8 Hämäläinen

Asuinrakennus kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Pihapiiriä ja asuinrakennus etelästä Rinnetieltä saavuttaessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Hämäläisen pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Hämäläinen, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18733

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0994

Sijainti: Rinnetie 2, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6964029, 2433138

Itäkoordinaatti: 3280063

Pohj.koordinaatti: 6970706

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoitusselite: Asuinrakennus ja ulkorakennus 1950-luvulla

Luokitus: ei määritelty, SR-4, Suojeltava rakennus. - Rakennus on korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava ulkoiselta asultaan rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla. (asemakaavamääräys 2011)

Inventoija: Tiina Lehtisaari, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 17.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus

Kuvaus

Kohde Hämäläinen sijaitsee Kantatie 67:n itäpuolella, Ahonkylän asemakaava-alueella. Sen ympärillä on lähinnä asuinrakentamista 1960–1980-luvuilta. Pihapiirissä sijaitsee jälleenrakennusajalla rakennettu asuinrakennus ja ulkorakennus, joka käsittää mm. saunan, puuverstaan, puuladon ja liiverin.

Historia

Rakennukset ovat rakentaneet Hämäläinen -niminen pariskunta 1950-luvun alussa. Heidän jälkeensä omistajina on ollut Ala-Lipastit ja sitten Helmi Tuominiemi, nykyisen (v.2004) omistajan äiti.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto; lupa 37/03

Suullisia tietoja antanut: Aune Järvenpää, 2004.

Ahonkylä 6, N:O 2222 05 63-64/33, Ilmajoki, Ahonkylän asemakaava, 7.2.2011

Arviointi 2004

Kohde edustaa jälleenrakennusajan omakotitalorakentamista. Rakennukset ovat säilyneet alkuperäisessä ulkoasussa ja omaavat näin rakennushistoriallista arvoa. Rakennuskanta on hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohde Hämäläinen on säilynyt pääpiirteissään edellisen inventoinnin ulkoasussa värityksen muutosta lukuun ottamatta. Rakennusten ulkoväri on muutettu punaiseksi. Lisäksi ulkorakennuksen vesikate on uusittu profiilipeltikatteeksi ja asuinrakennuksen länsijulkisivuun on lisätty ilmalämpöpumpun ulkoyksikkö. Kohde on edelleen rakennushistoriallisesti arvokkaasti säilynyt ja huollettu pihapiirikokonaisuus.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus kuvattuna pohjoispuolelta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Julkisivu kantatie 67:lle päin. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Asuinrakennuksen pohjoispääty. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Asuinrakennus etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennus idästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16200

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Hämäläinen

Rakennustunnus: 1020386467

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1950-luvun alku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Kattomuoto: satula

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

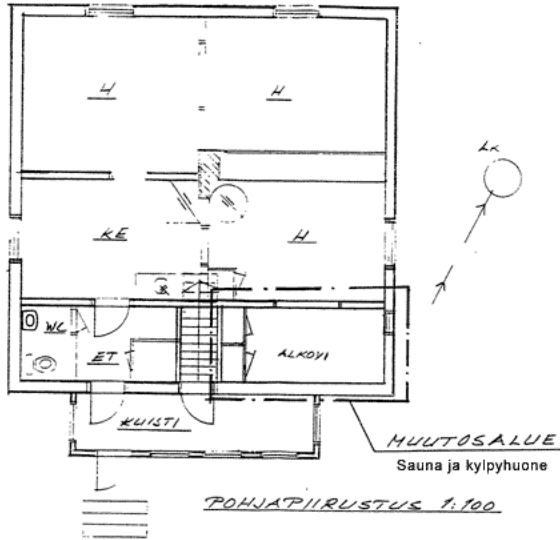
Kate: profiilipelti

Ulkoväri: punainen (edellinen väritys: vihreä), ikkunat ja listoitus valkoinen

Ikkunat: 2- ja 3-jakoiset

Kuvaus ja historia

Asuinrakennus on rakennettu 1950-luvun alussa. Pohjakaava käsittää porstuan, keittiön, kaksi kamaria ja alkoviin. 2000-luvulla on rakennettu kylpyhuone ja sauna alkoviin. Osa ikkunoista on uusittu.

Mittat ja määrät tarkistettava ennen töiden aloittamista/ tilaamista

K.osa	Kortti/tila	Toimitusn:o	Viranomaisen arviomerkintä ja vastaus
		9.994	
Rakennuslomake	Asunnon muutostyö	Perustustaj	Juoksa n:o
Rakennuskohteen nimi ja osoite	Talo	Perustuksen sisältö	Mittakaava
Järvenpää Aune	Rinne 2	Pohjapiirustus	1:100 / 1:50
80720 TUOMIKYLÄ	Seurakunnan remontti- ja alustustyö	Suunnitelman työn n:o ja perustuksen n:o	Muutos
Vanhustyön Keskusliitto ry	Harri Hietikko, korj.neuv.	ARK	1
Tammikuja 11, 00100 SEINÄJOKI	Puh. 06 414 2970 auto 0400 260 962		
Seinäjoki 29.4.2002	<i>Harri Hietikko</i>		

Asuinrakennuksen pohjakaavio. Harri Hietikko, 2002.

Rakennus: Ulkorakennus

Vasemmalla: Ulkorakennus lounaispäädyistä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: liiveri (vas), puuliiveri, puuverstas ja sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Ulkorakennus lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Ulkorakennus etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16201

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Hämmäläinen

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 931 saunarakennukset

Ajoitus: 1950-luvun alku

Suunnittelija: -

Kuvaus ja historia

Ulkorakennus käsittää saunan, puuverstaan, puuliiverin ja liiverin.

Kerros-luku: 1

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen (ennen valkoinen), ikkunat ja ovet punaiset, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: profiilipelti (ennen sementtitiili)

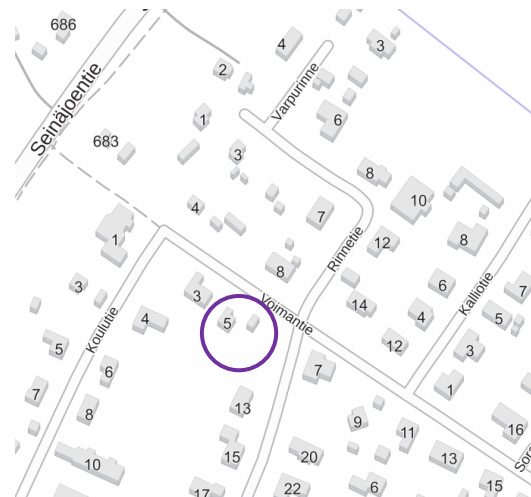
Ikkunat: alkuperäiset, koko vaihtelee

Kohde nro 9 Jaakkola

Julkisivu Voimantielle. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Jaakkolan pihapiiriä Voimantieltä pohjoisesta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Jaakkolan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Jaakkola, sijaintikarta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18610

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0420

Sijainti: Voimantie 5, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963862, 2433148

Itäkoordinaatti: 3280061

Pohj.koordinaatti: 6970540

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945–1974

Ajoituselite: 1950

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 03.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
  - sauna - katosalusta – puulato

Kuvaus

Kohde sijaitsee asemakaava-alueella. Ympäriällä on lähinnä uudisrakennuksia. Pihapiirissä sijaitsee asuinrakennus ja sauna-puuvarasto 1950-luvulta.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Risto Kolmonen, 2004.

Arviointi 2004

Jälleenrakennusajan asuinrakennus, joka on ulkoasultaan säilynyt kohtalaisen hyvin alkuperäisessä asussa. Kohde on asuinkäytössä ja rakennuskanta on yleiskunniltaan kohtalainen.

Arviointi 2024

Kohde Jaakkola on edelleen olemassa ja asuinkäytössä ja rakennuksiin on tehty muutoksia. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot**Historiallinen arvo**

Rakennus: Asuinrakennus

Julkisivu etelään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16003

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Jaakkola

Rakennustunnus: 101755875K

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1950

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1 1/2

Perustus: valettu betonista, rossilattia

Runko: hirsi

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: vihreä, ikkunat ja listoitus valkoinen (aikaisempi: vaalea, ikkunat ja listoitus tumman ruskea)

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: Alkuperäiset 2-osaiset. Kapeampi tuuletusruutu.

Kuvaus ja historia

Jälleenrakennusajan asuinrakennus, jossa on huoneet keskeismuurin ympärillä: porstua, keittiö, olohuone ja makuuhuone. Sisäänkäynnin edessä on harjakattoinen uusittu umpikuisti. Muistitiedon mukaan talon hirsikehikko on siirretty Kurikasta. Taloon on tehty sisätiloja käsittävä remontti 1980-luvulla.

Rakennus: Sauna-katosalusta-puulato

Vasemmalta lähtien puulato, katosalusta ja sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16004

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Jaakkola

Rakennustunnus: 101755876L

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 931 saunarakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1 1/2

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: vihreä (ennen keltainen), ikkunat ja listoit-
tus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: 4-ruutuiset

Kohde nro 10 Kallio

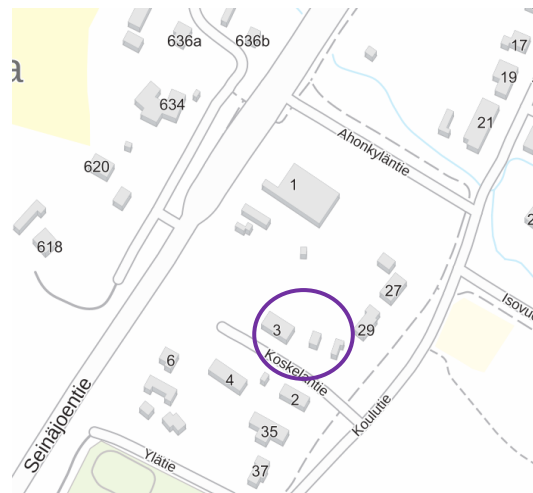
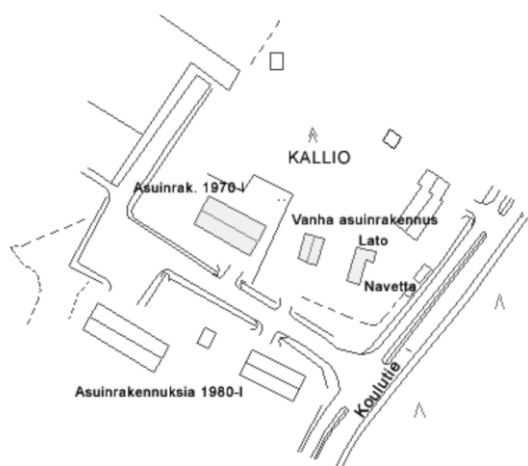
Yllä vasemmalla: Julkisivu itään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Kallion mäkitupa-asuinrakennus pohjoisesta. Vesikatto on vaurioitunut. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Asuinrakennus pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Piharakennus lännestä kuvattuna. Ikkunoiden vuorilaudat on irrotettu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Kallion pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Kallio, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18608

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0116

Sijainti: Koskelantie 3, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963460, 2432800

Itäkoordinaatti: 3279727

Pohj.koordinaatti: 6970140

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1864-1917

Ajoituselite: Asuinrakennus 1800-l lopussa, (1920-luku). Ulkorakennus 1950-luku

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 02.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Navetta-lato

Kuvaus

Kohde sijaitsee asemakaava-alueella ja sen ympärillä on uudempaa asuinrakentamista 1970–1990-luvulta. Pihapiirissä sijaitsee 1800-luvun lopulla rakennettu ja 1920-luvulla peruskorjattu mäkitupa, ulkorakennus 1950-luvulta ja uusi asuinrakennus 1970-luvulta.

Historia

Alun perin Salomon Äärysen ja Juho Koskelan yhdessä asuttama Oja-Nikkolan talon mäkitupa. 1920-luvulla tila itsenäistyi ja rakennus siirtyi kokonaan Juho Koskelan omistukseen, joka oli vanginvartija ja räätäli. Talo muutettiin tällöin yhden perheen asunnoksi.

Arviointi 2004

Mäkitupalaisasunto, joka on säilynyt 1920-luvun asussaan ja omaa näin rakennushistoriallista arvoa. Rakennuksilla ei ole käyttötarkoitusta ja ovat jo melko huonossa kunnossa. Asuinrakennuksen katto vuotaa räystäältä.

Arviointi 2024

Vanha mäkitupa asuinrakennus ja entinen navetta ovat edelleen paikoillaan, vaikkakin kaipaisivat kunnostusta. Rakennuksen korjauskelpoisuuteen ei oteta tässä kantaa. Asuinrakennus edustaa ulkoasultaan persoonallista pohjalaista pienasumusta, joka on edelleen 1920-luvun muutosten asussa. Asuinrakennuksen ikkunoiden ja ulko-oven koristeelliset vuorilaudat on poistettu, mikä vähentää sen rakennushistoriallista arvoa. Rakennuksia ei tässä yhteydessä inventoitu yksittäin tarkemmin.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Rakennusinventointi, Ilmajoki 24.7.1995; Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki

Lisätiedot

-

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmallä: Rakennus kuvattuna lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Eteläpääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Vasemmallä: Koillisesta katsottuna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Keskellä: 4-ruutuinen ikkuna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Keskellä: Ulko-ovi. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16000

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kallio

Rakennustunnus: -

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 012 kahden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1800-luvun loppu, (n. 1920 korjaus)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: luonnonkivet (myös betoni)

Runko: hirsi, lyhyt nurkka

Vuoraus: Pystyrimalaudoitus, jakolista, vaakaponttilaudoitus. Päätyk: pysty-laudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat vaalean vihreät, listoit-
tus valkoinen

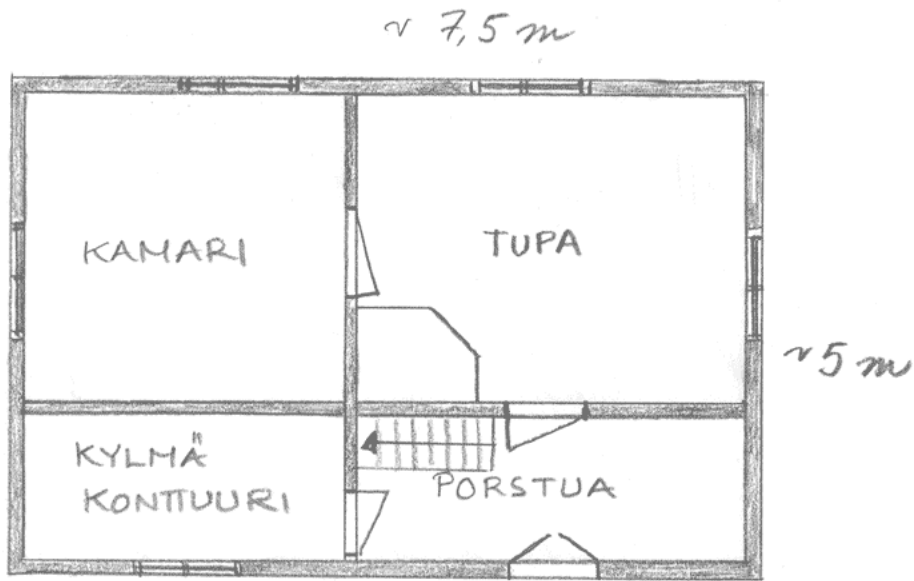
Kattomuoto: satula

Kate: asbestilevy

Ikkunat: 4 - ja 6-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Perimätiedon mukaan talo on rakennettu 1800-luvun lopulla. 1920-luvulla, kun mäkitupa itsenäistyi, rakennus peruskorjattiin ja muutettiin yhden perheen asunnoksi. Rakennus on säilynyt 1920-luvun asussa. 4-ruutuiset ikkunat, vuorilaudoitus ja listoit-
tus ovat aikakaudelle tyypillisiä. Rakennuksen pohjakaava käsittää tuvan, kamarin, porstuan ja kylmäkonttuurin.

Kallio 9:116
29.11.2004 T.L
1:100

Asuinrakennuksen pohjakaavio. Tiina Lehtisaari, 2004.

Rakennus: Navetta-lato

Vasemmalla: Lato (vas.), katosalusta ja navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Sisäänkäynti yhden lehmän navettaan katosalustasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16002

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kallio

Rakennustunnus: -

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: hirsi / lautarakenteinen

Vuoraus: pysty-laudoitus

Ulkoväri: punainen

Kattomuoto: satula

Kate: huopa / pelti (alla päre)

Ikkunat: 4-ruutuiset

Kuvaus

Rakennus käsittää hirsirunkoisen yhden lehmän navetan, jonka jatkeena on lautarakenteinen katosalusta ja lato.

Kohde nro 11 Kalliolinna

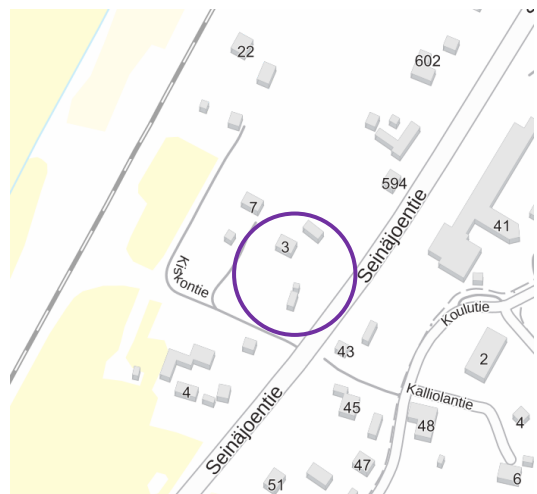
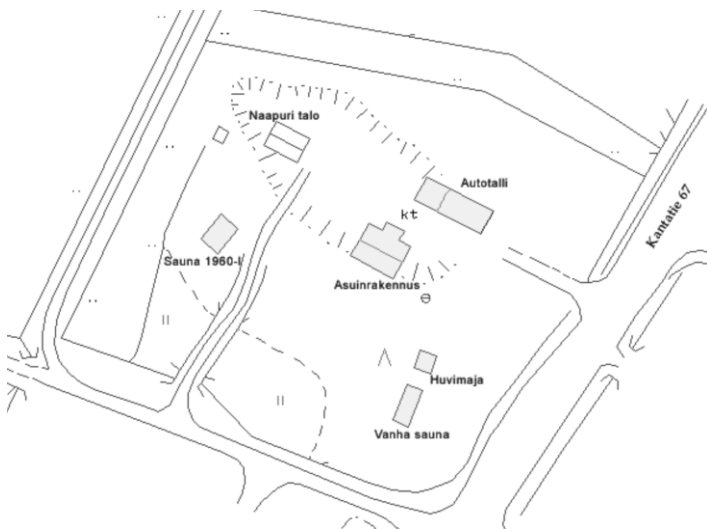
Asuinrakennus luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Kalliolinnan pihapiiriä Kiskontieltä etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Kalliolinnan Kiskontieltä lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Kalliolinnan saunarakennus ja takana huvimaja. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Kallion pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Kallio, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18554

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0392

Sijainti: Kiskontie 3, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963193, 2432492

Itäkoordinaatti: 3279375

Pohj.koordinaatti: 6969904

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: asuinrakennus 1954, (1984)

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 28.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Saunarakennus

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee Kantatie 67:n varrella. Ympärillä on Ahonkylän vanhaa, ennen 1960-lukua rakennettua asuinrakentamista. Pihapiirissä sijaitsee asuinrakennus (1954), uusi ulkorakennus, sauna 1960-luvulta sekä vanha hirsinen saunarakennus ja puulato (muutettu huvimajaksi), jotka ovat alkuperäisesti kuuluneet naapurin tontille.

Historia

Tila on erotettu Ahomäen tilasta kahdelle tyttärelle vuonna 1954. Päärakennus on rakennettu kahden perheen asuinrakennukseksi vuosien 1954–1956 aikana. Asukkaina olivat Aino ja Elias Pesonen sekä Ruth ja Olavi Lähdesmäki. Kauppiaspariskunta Jorma ja Leena Väli-Torala ostivat tilan Olli Pesoselta vuonna 1982. Väli-Toralat pitivät Ahonkylässä ruokakauppaa vuosien 1966–1999 välisen ajan (vanha osuuskaupan kiinteistö kaupanmäellä).

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto; lupa 283/1983

Suullisia tietoja antanut: Leena ja Jorma Väli-Torala

Arviointi 2004

Maisemallinen pihapiiri Kantatie 67:n varrella. Asuinrakennuksen ulkoasu on säilynyt lähes alkuperäisenä. Rakennuskanta on hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kalliolan asuin- ja saunarakennus ovat edelleen olemassa. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Julkisivu etelään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Rakennus kaakosta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 15881

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kalliolinna

Rakennustunnus: 1017558603

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 012 kahden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1954–1956, (1984)

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: vaalean keltainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

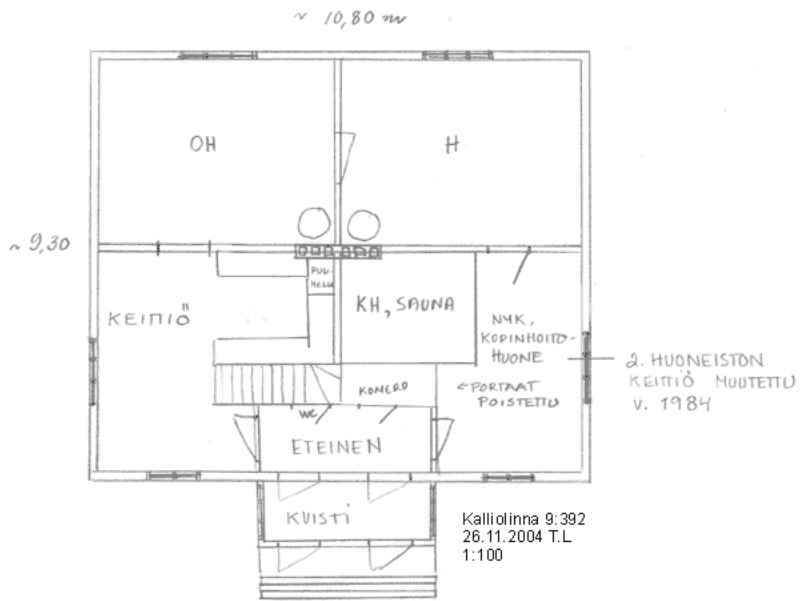
Kattomuoto: satula

Kate: konesaumattu pelti

Ikkunat: uusittu, samanlaiset 3-jakoiset kuin vanhat.

Kuvaus ja historia

Talo on rakennettu kahden perheen asuinrakennukseksi vuosien 1954 - 56 aikana. Molemmat huoneistot ovat käsittäneet tuvan, kamarin ja porstua ja ne ovat olleet toistensa peilikuvia. Molemmista tuvista on johdettu raput yläkertaan, jossa päädyissä yhdet huoneet. Talo on peruskorjattu vuonna 1984. Tuolloin mm. uusittiin ikkunat (samanlaiset kuin vanhat), rakennettiin länsipuolen huoneiston tupaan kodinhoito-, sauna- ja kylpyhuone, purettiin porstuan väliseinä ja rakennettiin eteläläpällä sijaitsevan frontonin eteen parveke. Parveke oli piirretty myös alkuperäisiin piirustuksiin.

Asuinrakennuksen pohjakaavio. Tiina Lehtisaari, 2004.

Rakennus: Saunarakennus

Vasemmalla: Rakennus on alun perin ollut naapurin sauna, joka jäi kantatien linjauksen alle 1960-luvulla. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Vanha lato, joka on muutettu huvimajaksi ja oikealla sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15882

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kalliolinna

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: ennen 1960-lukua

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: hirsi / lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalautoitus / pystyautoitus

Ulkoväri: punainen. ikkunat ja listoitus valkoinen.

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

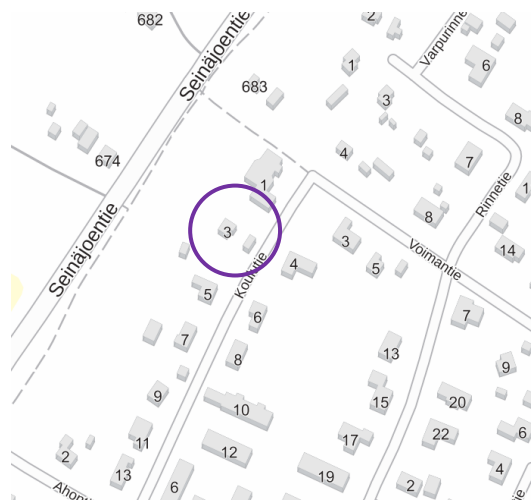
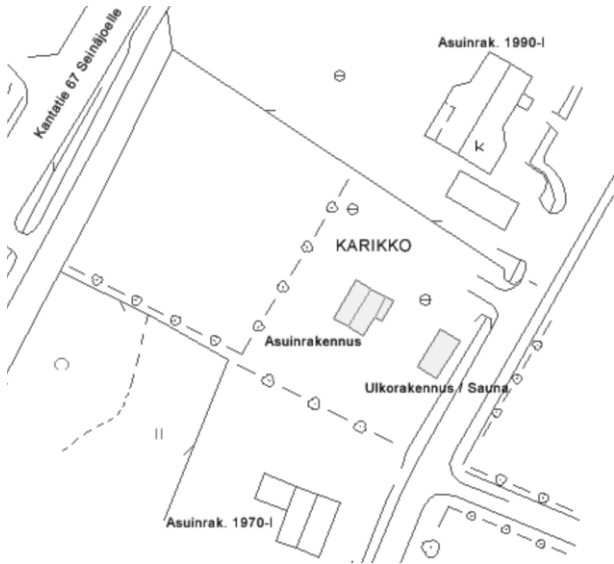
Saunarakennus on sijainnut naapurin tontilla. Kyseisen tilan asuinrakennus jäi kantatie 67:n linjauksen alle 1960-luvulla. Tilan omistaja oli tuolloin Ojala Alpo. Rakennus käsittää saunan ja varastotilan.

Kohde nro 12 Karikko

Yllä: Asuinrakennus etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Karikon asuinrakennus Koulutieltä idästä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Karikon pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Karikko, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18572

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0334

Sijainti: Koulutie 3, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963882, 2433049

Itäkoordinaatti: 3279957

Pohj.koordinaatti: 6970566

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945–1974

Ajoituselite: Asuinrakennus 1957–1960. Ulkorakennus 1960-luku.

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 29.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 1 rakennus

- Asuinrakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee rakennuskaava-alueella. Ympäriällä lähinnä 1960–1970-luvulla rakennettuja asuinrakennuksia. Pihapiirissä sijaitsee 1 1/2-kerroksinen asuinrakennus, joka on valmistunut vuonna 1960 ja 1960-luvulla rakennettu ulkorakennus, joka käsittää saunan ja varastotilaa.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Mauri Lehtola, 2004.

Arviointi 2004

Tyypillinen jälleenrakennusajan asuinrakennus, joka on säilynyt alkuperäisessä asussa. Myös ulkorakennus on 1960-luvun asussaan. Rakennuskanta on kohtalaisessa kunnossa.

Arviointi 2024

Kohteen Karikko asuinrakennus on edelleen paikoillaan ja siihen ollaan parhaillaan tekemässä entisen kuistin paikalle laajennusta. Tämä vähentää kohteen rakennushistoriallista arvoa. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot**Historiallinen arvo****(Rakennushistoriallinen arvo)**

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Rakennus lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15944

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Karikko

Rakennustunnus: 101755842H

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1957 - 1960

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista. rossilattia

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: vaalean vihreä. ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

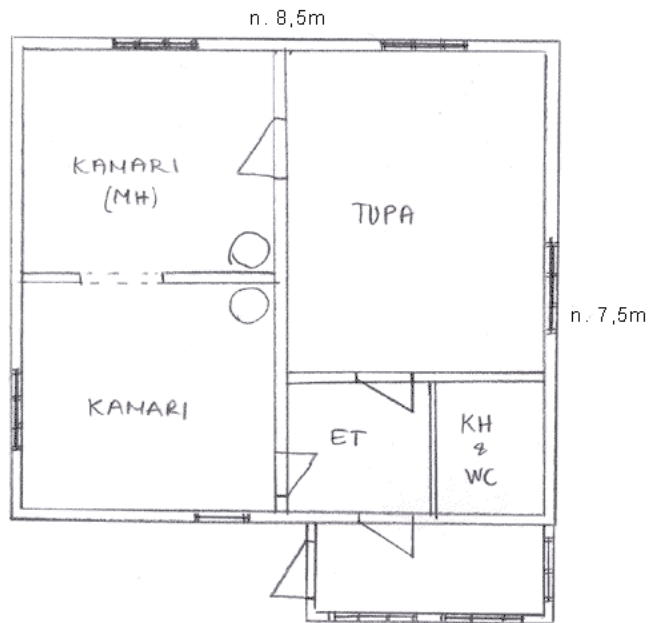
Kate: sementtitiili

Ikkunat: alkuperäiset ikkunat 2- ja 3- jakoisia

Kuvaus ja historia

Tyypillinen jälleenrakennusajan 1 1/2-kerroksinen asuinrakennus, jossa huoneet sijoittuvat keskeismuurin ympärille. Pohjakaava käsittää porstuan, tuvan ja kaksi kamaria. Rakennuksessa on 1-kerroksinen umpikuisti.

Talon kivijalka on muurattu vuonna 1957. Perimätiedon mukaan Jussi Koskela on rakentanut talon loppuun vuonna 1960. Porstuatilaan on rakennettu kylpyhuone ja wc n. 1980-luvulla.

Karikko 9:334
26.11.2004 T.L
1:100

Asuinrakennuksen pohjakaavio. Tiina Lehtisaari, 2004.

Kohde nro 13 Keinukallio

Pihapiiriä kuvattuna lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

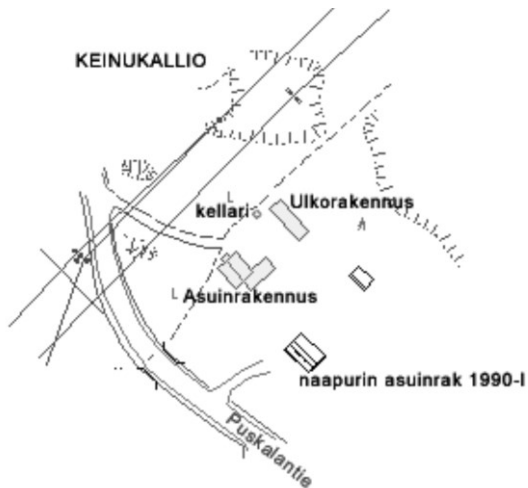
Yllä oikealla: Keinukallioin pihapiiriä Puskalantieltä lännestä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

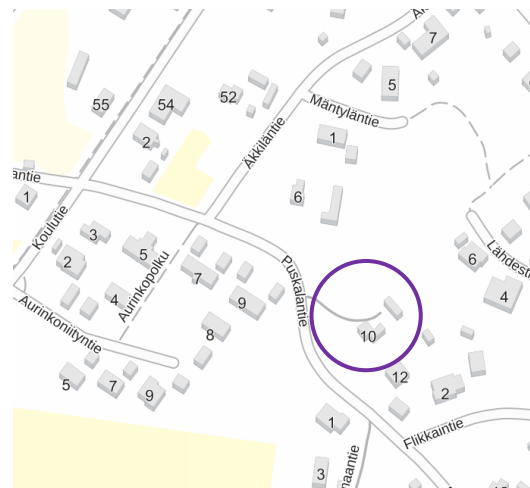
Yllä vasemmalla: Asuinrakennus lounaasta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Keinukallioin ulkorakennus ja kellari. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Keinukallion pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Keinukallio, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18555

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0380

Sijainti: Puskalantie 10, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962799, 2432669

Itäkoordinaatti: 3279535

Pohj.koordinaatti: 6969508

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: Asuinrakennus 1953, (1973), maakellari 1957, ulkorakennus 1960

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 28.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Kellari
- Ulkorakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee metsän ja peltoaukean rajakohdassa, korkealla mäellä, Ahonkylä asemakaava-alueella. Ympäristöllä sekä uutta että vanhaa asuinrakentamista. Pihapiirissä asuinrakennus (1953, lisäsiipi 1973), ulkorakennus (1960), maakellari (1957) ja leikkimökki (1950-l). Vanha, vuonna 1954 rakennettu ulkorakennus purettu vuonna 1960. Se on sijainnut paikkaansa lähempänä taloa kuin uudempi ulkorakennus.

Historia

Tila on erotettu Kiviniemen tilasta (om. Kalistaja) vuonna 1953. Talon ja ulkorakennukset on rakentanut muurari Niilo Varpuluoma vaimonsa Lailan kanssa.

Arviointi

Maisemallinen pihapiiri kokonaisuus, jonka ulkoasu on säilynyt Puskalantien suuntaan historiallisessa asuunsa. Asuinrakennusta on laajennettu koilliseen tasakattoisella lisäsiivellä. Rakennuskanta on hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohde Keinukallio on edelleen maisemallinen kokonaisuus, joka sijaitsee näkymän päätteenä Puskalantieltä Länneestä saavuttaessa. Asuinrakennukseen tehdyt muutokset ovat vähentäneet jonkin verran sen rakennushistoriallista arvoa. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto; lupa 1/1973

Suullisia tietoja antanut: Laila Varpuluoma 2004.

Lisätiedot

-

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

(Rakennushistoriallinen arvo)

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Rakennus lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus kuvattuna pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15883

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Keinukallio

Rakennustunnus: 101755854W

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1953, (1973)

Suunnittelija: -

Kuvaus ja historia

Rakennuksen pohjakaavaan kuuluu tupa, keittiö, porstua, olohuone ja makuuhuone. Lautarakenteinen, 1-kerroksinen umpikuisti on rakennuksen luoteispäädystä. Tuvassa on alkuperäinen avotakka.

Porstua, keittiö ja tupa on rakennettu vuonna 1953. Muutaman vuoden päästä rakennettiin olohuone ja makuuhuone. Vuonna 1973 taloa on jatkettu tiilestä muuraten tasakattoisella lisäsiivellä, jossa sijaitsee mm. kylpyhuone ja sauna. Ikkunoiden koristelistoitus on myöhempää muutosta. Rakennus on alkuperäisesti ollut valkoinen.

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista. rossilattia.

Runko: lautarakenteinen, täytteenä kutteri, (lisäsiipi tiilestä)

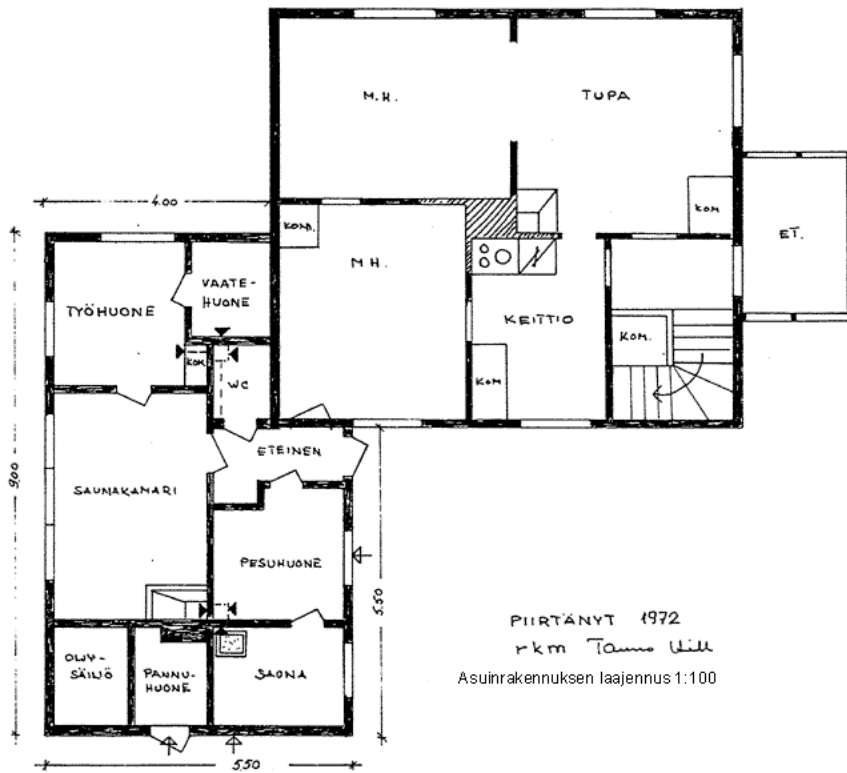
Vuoraus: pystyrimalaudoitus, (lisäsiipi tiilivuoraus)

Ulkoväri: vaalea. ikkunat tumman ruskeat. listoitus vaalean ruskea.

Kattomuoto: satula, (lisäsiipi tasakatto)

Kate: profiloitu pelti

Ikkunat: alkuperäiset tuuletusikkunalliset.

Asuinrakennuksen pohjakaavio. 1972.

Rakennus: Kellari

Kellari. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15884

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Keinukallio

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: talousrakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1957

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: -

Runko: tiili

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen. listoitus valkoinen. ovi vaalea.

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: -

Rakennus: Ulkorakennus

Ulkorakennus rajaa pihaa koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15885

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Keinukallio

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1960

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen. ikkunat ja listoitus valkoinen. ovet vaaleat.

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: 2-jakoiset

Kuvaus

Rakennus käsittää autotallin, puuliiverin, puuverstaan ja liiverin.

Kohde nro 14 Kiviniemi

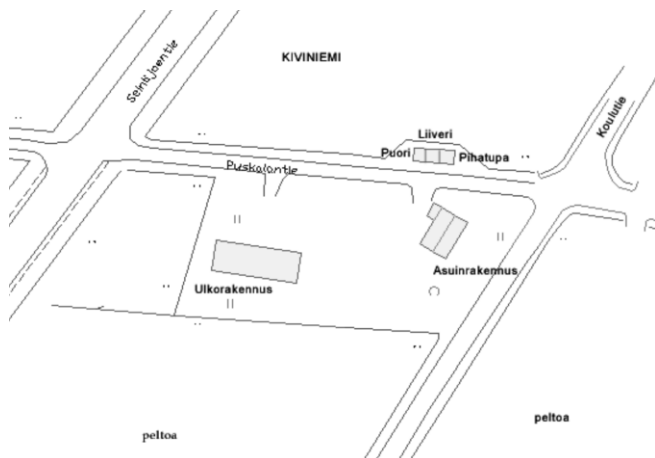
Tilan asuinrakennus 1950-luvulta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Kiviniemen asuinrakennus Koulutieltä idästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Kiviniemen piharakennuksia. Uusi autotalli keskellä, taustalla lato-viljasilo. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Kiviniemen puori-liiveri-pihatupa Puskalantien varrella. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Kiviniemen pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Kiviniemi, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18551

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0987

Sijainti: Puskalantie 1, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962880, 2432440

Itäkoordinaatti: 3279299

Pohj.koordinaatti: 6969590

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1945–1974

Ajoituselite: Asuinrakennus 1950. Puori n. 1909. Lato n. 1950-luku.

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 27.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Lato - viljasiilo
- Puori-liiveri-pihatupa

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee Puskalantien varrella, peltoaukealla. Tontin länsipuolella kulkee kantatie 67. Tilan pohjois-/koillisreunalta alkaa asemakaava-alue. Pihapiirissä sijaitsee vuonna 1950 rakennettu asuinrakennus ja 1900-luvun alussa rakennettu puori - liiveri -pihatupa. Lisäksi pihassa säilynyt lato-osa ja rehusäiliö vanhasta karja- ja talousrakennuksesta. Pihapiiriin on rakennettu 2004 jälkeen uusi piharakennus, jossa on autotalli.

Historia

Jaakko Aho-Nikkola rakentanut paikalle talon Kiviniemi vuonna 1909. Ilmeisesti tältä ajalta on peräisin rakennusryhmä puori, liiveri ja pihatupa. Toivo Kalistajan omistaessa tilaa hän rakensi uuden asuinrakennuksen vuonna 1950. Talo on peruskorjattu 1980-luvulla. Rakennustyylin perusteella myös lato ja rehusäiliö ovat 1950-luvulta.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto; lupa 287/1985

Moniste: *Muistitietoja Ahonkylästä v. 1904–1977*. Yrjö Nikkola. Koonnut ja puhtaaksikirjoittanut Toivo Nurmi.

Suullisia tietoja antanut: Maija-Liisa Kalistaja, 2004.

Arviointi 2004

Kohteella on maisemallinen arvo sijaitessaan Puskalantien ja Koulutien risteyksessä peltoaukealla. Asuinrakennus on hyvässä kunnossa. Puori - liiveri - pihatuvan perustukset ovat painuneet ja rakennus on kallellaan.

Arviointi 2004

Kohteen rakennukset ovat edelleen olemassa. Vanhat piharakennukset vaativat kunnostusta. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Rakennus koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus kuvattuna lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15875

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kiviniemi

Rakennustunnus: 1020386423

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1950, (1980-luku)

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: hakatut kivet

Runko: hirsi, lyhyt nurkka

Vuoraus: pystyrimalautoitus

Ulkoväri: vaaleankeltainen (ennen vaalean vihreä),
ikkunat ja listoitus valkoinen

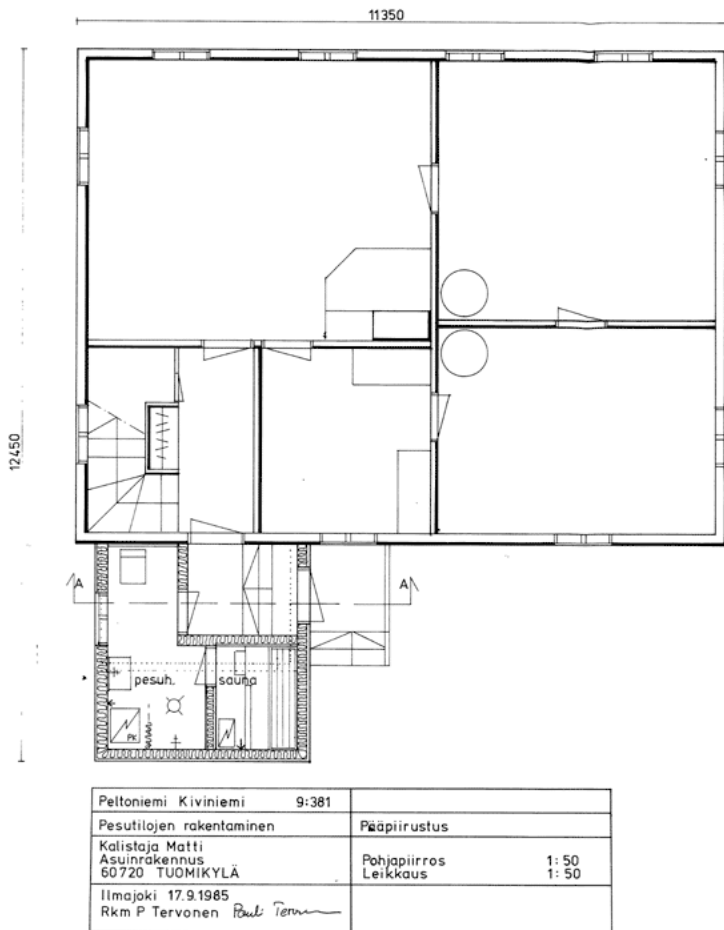
Kattomuoto: satula

Kate: profiilipelti (ennen sementtitiili)

Ikkunat: uusittu 1980-luvulla

Kuvaus ja historia

Talon on rakentanut Toivo Kalistaja vuonna 1950. Sen pohjakaava käsittää tuvan, kamarin, keittiön ja porstuan. Tuvassa on alkuperäinen leivinuuni/takka. 1980-luvulla rakennusta on peruskorjattu ja laajennettu kylpyhuoneella. Kirvesmiehenä toimi Jaakko Perälä.

Asuinrakennuksen pohjakaavio. 1985.

Rakennus: Lato-viljasiilo

Lato ja rehusiilo. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15878

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kiviniemi

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: n. 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen / valettu betonista

Vuoraus: vuoraamaton / pystylaudointi

Ulkoväri: punainen, ovet punaiset, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: kolmiorimahuopa / ?

Ikkunat: -

Kuvaus

Rakennus käsittää lautarakenteisen lato-osan sekä betonista valetun lieriön muotoisen säiliötilan, oletettavasti viljasiilon. Rakennustavan perusteella se on peräisin n. 1950-luvulta.

Rakennus: Puori-liiveri-pihatupa

Puori (vas.), liiveri ja pihatupa. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15877

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kiviniemi

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: n. 1909

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: painuneet

Runko: hirsi. pitkä nurkka / lautarakenteinen / hirsisi. lyhyt nurkka

Vuoraus: vuoraamaton / pystylaudoitus

Ulkoväri: punainen. ikkuna ja listoitus valkoinen. ovet punaiset.

Kattomuoto: satula

Kate: kolmiorimahuopa

Ikkunat: 4-ruutuinen

Kuvaus ja historia

Ainut tilan alkuperäisestä vuonna 1909 rakennetusta rakennuskannasta säilynyt rakennus.

Kohde nro 15 Kivisalo

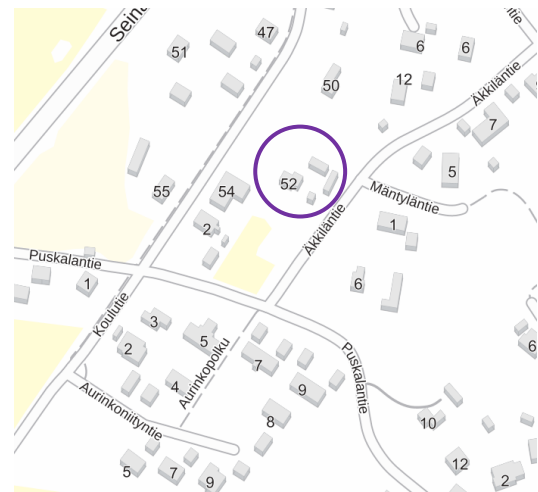
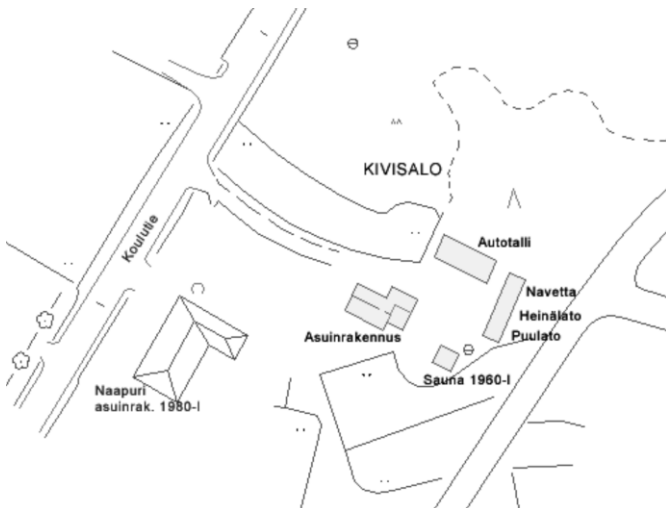
Vasemmalla: Pihapiiriä kuvattuna lännestä: autotalli (vas), navetta ja asuinrakennus. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Pihapiiriä kuvattuna etelästä, Puskalantieltä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Kivisalon pihapiiri Puskalantieltä etelästä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Kivisalon pihapiiriä Äkkiläntieltä idästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Kivisalon pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Kiviniemi, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18553

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0843

Sijainti: Koulutie 52, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 /6962952, 2432569

Itäkoordinaatti: 3279447

Pohj.koordinaatti: 6969664

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: Asuinrakennus 1958, sauna ja lato 1959. Muut 1960-luku.

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 27.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Navetta-heinälato-puulato

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee peltoaukean reunalla. Ympärillä on uusia asuinrakennuksia ja 1950-luvun rakentamista. Sijaitsee asemakaava-alueella. Vuonna 1958 rakennetun asuinrakennuksen lisäksi piha käsittää navetan ja ladon (1959), saunan (1961) ja ulkorakennuksen/autotallin (1967).

Historia

Tontti on erotettu Ahomäen tilasta tyttäreille Saaralle, joka rakensi yhdessä miehensä Kosti Viitasen kanssa pihapiirin rakennukset.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto: lupa 81/1976

Suullisia tietoja antanut: Kosti ja Saara Viitanen, 2004.

Arviointi 2004

Pihapiiri on 1950–1960-lukujen vaihteesta. Se on säilynyt poikkeuksellisen hyvin historiallisessa asussaan. Asuinrakennukseen 1970-luvulla tehty laajennus edustaa hyvin toteutettua kerroksellista muutosta. Kohteen rakennuskanta on hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kivisaloon rakennukset ovat edelleen paikoillaan. Etenkin asuinrakennus on maisemallisesti näkyvällä paikalla pienen peltoaukean edustalla Puskalantieltä katsottuna. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

(Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo)

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Julkisivu pohjoiseen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

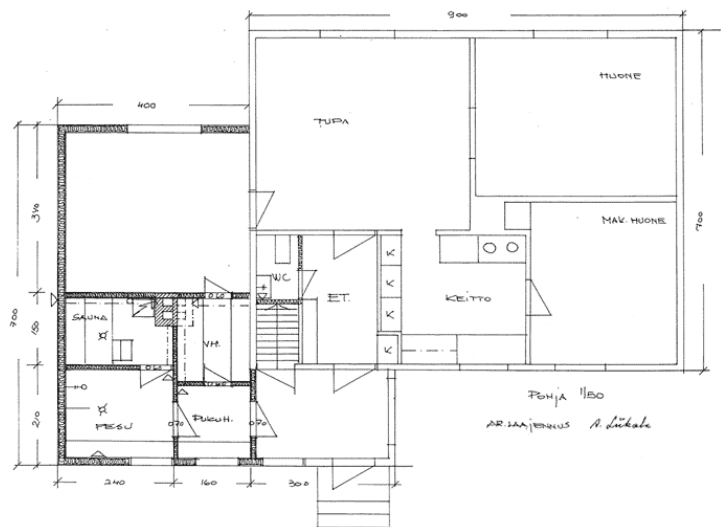

Oikealla: Asuinrakennus kuvattuna idästä. Kuvassa Kosti Viitanen ja tytär lapsineen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Julkisivu etelään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennuksen pohjakaavio.

Id: 15879

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kivisalo

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1958, (1975)

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: vinovuorilaudoitus

Ulkoväri: vaaleankeltainen, ikkunat ruskeat, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti

Ikkunat: uusittu 1980-luvulla

Kuvaus ja historia

Talon on rakentanut Kosti Viitanen vuonna 1958. Rakennusta on laajennettu vuonna 1975. Ikkunat on uusittu 1980-luvulla.

Rakennus: Navetta-heinälato-puulato

Id: 15880

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kivisalo

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: talousrakennukset

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalrat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1959

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystyauoitus

Ulkoväri: punainen. ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti

Ikkunat: 6-ruutuinen

Kuvaus ja historia

Rakennus on käsittänyt alkuperäisesti pienen navetan, heinäladon ja liiverin. Käyttötarkoitus on muuttunut.

Kohde nro 16 Knuuttinikkola

Pihaan lännestä johtavan kujan varressa kasvaa katajia ja mäntyjä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Knuuttinikkolan sisäpiha ja päärakennus idästä kuvattuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Knuuttinikkolan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Knuuttinikkola, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18538

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0904

Sijainti: Puskalantie 19, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962564, 2432817

Itäkoordinaatti: 3279675

Pohj.koordinaatti: 6969258

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1864-1917

Ajoituselite: Asuinrakennus 1897, aitta 1914

Luokitus: ei määritelty, sr-4, Suojeltava rakennus. -Rakennus on korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava ulkoiselta asultaan rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla. (asemakaavamääräys)

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 13.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Aitat
- Asuinrakennus

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee peltoaukean ja metsän rajakohdassa Knuuttilanmäellä, asemakaava-alueella. Kohteen vanhaa rakennuskantaa edustavat asuinrakennus ja aitta. Ulkorakennus käsittää mm. tallin ja varastotilan, jotka on rakennettu 1970-luvulla. Lato-osa on vanhaa pian 1944 palon jälkeen rakennettua ulkorakennusta. Ulkorakennuksen takana, itäpuolella sijaitsee viljankuivaaja.

Historia

Paikalla on asuttu ainakin 1740-luvulta. Asukkaana oli Gapreil Jakobis Knut, jonka mukaan tila ja koko Knuuttilanmäki on saanut nimensä. Tila on erotettu Ala-nikkolan kantatilasta N:9, pojalle Juho Juhonpojalle vuonna 1806. 1800-luvun alussa paikalle rakennettiin asuinrakennus, joka oli kahden perheen talona. Talo sijaitsi pihan eteläreunalla, länsi - itä suuntaisesti. Kyseinen rakennus myytiin poissiirrettäväksi Seinäjoen Heikkilän-päähän vuonna 1906.

Nykyisen asuinrakennuksen rakensi Herman Jaakonpoika 1897 ja se sijaitsee pitkäsiivu länteen päin. Perimätiedon mukaan varsinaisena mestarina rakennustyömaalla oli hänen poikansa Jaakko Hermanninpoika. Kesäkuussa 1913 koko Knuuttilanmäki paloi. Ainoastaan Knuuttilan talojen (Knuuttinikkola ja silloinen Välkky) asuinrakennukset saatiin pelastettua. Vuoden 1944 tulipalossa kaikki muut rakennukset paitsi asuinrakennus ja aitta tuhoituivat. Nykyisen suvun haltuun (Kitinoja) tila tuli vuonna 1965.

Lähteet

Ahonkylä 6, N:O 2222 05 62/32-33, Ilmajoki, Ahonkylän kunnanosan asemakaavan muutos ja laajennus, 7.2.2012

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Muistitietoja Ahonkylästä v. 1904 - 1977. Kirjoittanut Yrjö Nikkola s. 15.11.1898. Koonnut ja puhtaaksikirjoittanut Toivo Nurmi.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Suullisia tietoja antanut: Katariina Kitinoja, 2004.

Arviointi 2004

Maisemallinen pihapiiri kokonaisuus peltoaukean laidalla. Aitta ja asuinrakennus ovat kohtalaisen hyvin säilyneet historiallisessa asussaan. Rakennuksella on historiallista merkitystä, koska tammikuussa 28.1.1918 Knuuttilan taloon sijoitettiin Ilmajoen valtauksen päämaja. Kohteen säilymisedellytykset ovat hyvät. Kohde on asuinkäytössä.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen kulttuurihistoriallisesti merkittävä kokonaisuus, jota on kunnostettu sen arvoja kunnioittavalla tavalla. Asuinrakennuksen kuistiin tehty muutos sekä värityksen palautus alkuperäiseen punaiseen eivät ole vähentäneet rakennuksen rakennushistoriallista arvoa.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Aitat

Vasemmalla: Aitat (vas.) ja tallirakennus. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Aitat kuvattuna kaakosta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Knuuttinikkolan aitta pohjoisesta Puskalantieltä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Aittarakennus kaakosta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15787

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Knuuttinikkola

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: aitat

Alkup. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1914 (siirretty)

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi

Vuoraus: vuoraamaton

Ulkoväri: punainen, listat valkoiset, ovet ruskeat.

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Aittarakennus on kolmiosainen ja se edessä on katos. Oviaukkoja on suurennettu myöhemmin käyttötarkoituksen vaihtuessa.

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Julkisivu pihalle, itään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Länsijulkisivu. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Vasemmalla: Asuinrakennus 1900-luvun alussa. Kuvan omistaa Linda Kokko.

Keskellä: Koristeleikatuissa otsalautoissa on kaksi suorakaiteen muotoista fasettia. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Ikkuna on maalattu valkoiseksi. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Asuinrakennus pihan puoleinen itäjulkisivu. Kuistin ulkoasua on palautettu lähemmäs alkuperäistä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennus luoteesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15735

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Knuuttinikkola

Rakennustunnus: 1020385493

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1897, (1965)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: Hakatut kivet

Runko: Hirsi. Lyhyt nurkka.

Kattomuoto: Satula

Vuoraus: Pystyrimalautoitus

Kate: Profiloitu pelti

Ulkoväri: punainen (ennen vaalea), ikkunat valkoiset, listoitus valkoinen (ennen ruskea)

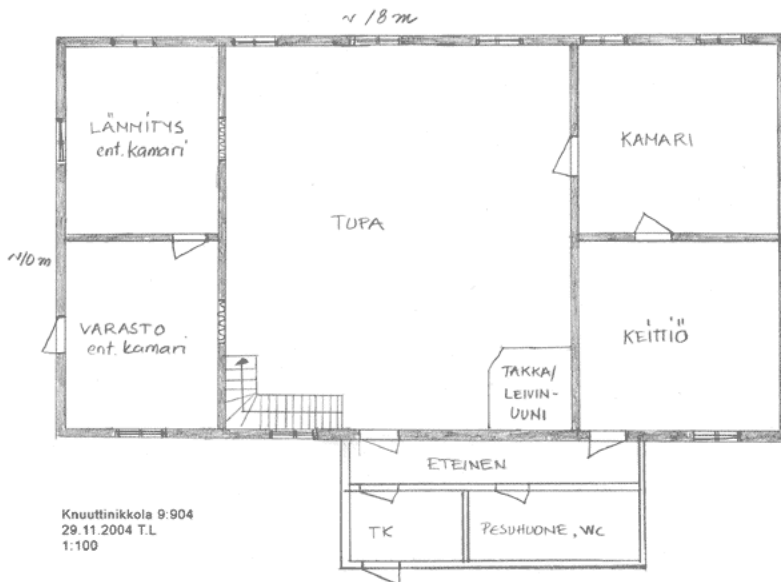
Ikkunat: 6-ruutuiset uudet

Kuvaus ja historia

Perimätiedon mukaan talo rakennettiin uusista hirsistä vuonna 1897. Rakentajana omistaja Herman Jaakonpoika Knuuttilla, mutta varsinaisena mestarina kerrotaan toimineen hänen poikansa Jaakon. Kivijalkakivet hakkasi Jaakko itse apulaisen kanssa lähimaaston siirtolohkareista.

Rakennuksen pohjakaava on keskeissali: keskellä on tupa ja molemmissa päädyissä kaksi kamaria. Lapekattoiseen ja lautarakenteiseen umpikuistiin on tehty muutoksia myöhemmin, mm. vuonna 1978. Kuisti on alkupe-
räisesti käsittänyt kaksi sisäänkäyntiä, pariovea.

Vuonna 1965 tehtiin remontti, jolloin asennettiin mm. vesikeskuslämmitys, ikkunat uusittiin (1-ruutuiset) ja uusi alapohja rakennettiin vanhan päälle. Tuolloin myös nostettiin ikkunat korkeammalle. Komean takan purun esti remonttitoita tehnyt J.Perälä. Tuvan kattohirsissä on Jussi Niemelän tekemät koristemaalaukset. Toinen, lähinnä pesutiloja koskenut remontti tehtiin vuonna 1978. 1990-luvulla ikkunat uusittiin 6-ruutuisiksi.

Asuinrakennuksen pohjakaavio.

Kohde nro 17 Koeasema

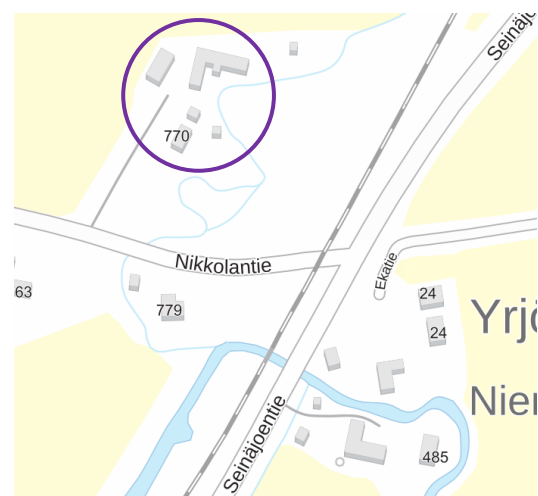
Vasemmalla: Jugend-tyylinen asuinrakennus. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Huvimaja ja asuinrakennus rakennettu 1910-luvulla. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä vasemmalla: Koeaseman asuinrakennus eduspihalta pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennuksen pohjoispäädystä katsottuna sisäpihalle itään. Taustalla sauna ja huvimaja. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Koeaseman pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Koeasema, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18718

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0016

Sijainti: Nikkolantie 770, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 /6962523, 2431900

Itäkoordinaatti: 3278747

Pohj.koordinaatti: 6969264

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1864-1917

Ajoituselite: Tilanhoitajan asuinrakennus 1910 -1913, (1989)

Luokitus: ei määritelty, kaavamerkintä sr-15, paikallisesti merkittävä kohde

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 11.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 1 rakennus

- Tilanhoitajan asuinrakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee Nikkolantien varressa. Länsi-pohjoispuolelta avautuu alajokimaisema. Idässä kulkee Seinäjoki-Kaskinen rata. Asuinrakennusta ympäröi n. 1,5 ha:n puisto runsaine puulajeineen. Tuomiluoma virtaa puiston läpikäynnin vierestä. Tuomiluoman yli kulkee kaksi vanhaa kävelysiltaa. Puistossa sijaitsee aumakattoinen, lautarakenteinen huvimaja n. 1910-luvulta, jossa on tyylipiirteitä jugendista. Jugend-tyylinen asuinrakennus on rakennettu vuosien 1910–1913 välisenä aikana. Pihapiirin vanhat koeaseman karjarakennukset on purettu ja niiden tilalle on rakennettu uusia.

Historia

Suomen Suoviljelysyhdistys on rakennuttanut asuinrakennuksen yhdistyksen Ilmajoen koeaseman tilanhoitaja (johtajan) käyttöön 1910–1913. Agronomi Rautakoski toimi aluksi tilanhoitajana vuoteen 1924 saakka. Hänen jälkeensä tehtävää hoiti tohtori Eino Svinhuvud. Hänen isänsä, presidentti P.E. Svinhuvud vieraili talossa useita kertoja. Koeaseman toiminta lopetettiin vuonna 1935. Naapurissa toiminut varavankila viljeli koeaseman maita vuosina 1935–1936. Santeri Peltoniemi Teuvalta osti tilan Suomen Suoviljelysyhdistykseltä vuonna 1937. Nykyinen omistaja (v.2004) on kolmatta polvea.

Lähteet

Ilmajoen kunnan rakennuslupa arkisto; lupa 69/1989

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Rakennusinventointi, Ilmajoki 15.10.1995. Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki.

Tarkkanen, Tanja, 2021. *Kantatie 67 parannus, Seinäjoki-Ilmajoki, rakennusinventointi*. Ramboll. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Vasemmalla: Pihapiiriä kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Kapea kävelysilta johtaa Tuomiluoman yli puiston itäreunalla. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Vasemmalla: Isompi kävelysilta johtaa Tuomiluoman yli koillisessa. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Huvimaja kuvattuna lännestä, takana virtaa Tuomiluoma. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä vasemmalla: Kävelysilta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Huvimaja Tuomiluomajoen varrella. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Pihan pohjoisosan uudempia talousrakennuksia. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Eduspihan kukkoveistos ja istutusryhmä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Arviointi 2004

Asuinrakennus puistoineen on maisemallinen kiintopiste Alajoen reunalla. Jugend- tyyllisen asuinrakennuksen ulkoasuun tehdyt muutokset ovat hyvin toteutettu. Tilajärjestelyt, rakenteet ja koristeelliset yksityiskohdat julkisivuissa ovat säilyneet kohtalaisen hyvin alkuperäisinä. Kohteella on historiallinen arvo maakuntatasolla Suomen Suoviljelysyhdistyksen koeasematoiminnan vuoksi. Myös Presidentti P.E. Svinhuvudin vierailut kohteessa antavat henkilöhistoriallista arvoa. Alueen säilymiselle ei ole uhkatekijöitä.

Arviointi 2024

Kohde on säilynyt pääpiirteissään vuoden 2004 inventoinnin asussa. Asuinrakennukseen on tehty pääsisäänkäynnin ulkoportaisiin muutos sekä lisätty sisäpihan puolelle terassi. Asuinrakennus on ulkopuolelta tarkasteltuna edelleen hyvässä kunnossa ja muutokset on tehty rakennuksen arkkitehtuuria kunnioittaen. Koeasema on edelleen Ahonkylän yksi merkittävimmistä kulttuurihistoriallisesti arvokkaista pihapiireistä.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennustaiteellinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Tilanhoitajan asuinrakennus

Vasemmalla: Julkisivu pohjoiseen, jossa pääsisäänkäynti. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Länsijulkisivu. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä vasemmalla: Koeaseman asuinrakennus eduspihalta pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Koeaseman asuinrakennus eduspihalta pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asuinrakennus ennen 1989 tehtyä muutosta. Huom! Sisäänkäyntiä on muutettu, kuistia laajennettu ja erkkeri on poistettu. Julkisivu länteen. Kuvaaja: Ilmajoen kunta Kuvausaika: 1980-luvun alku

Yllä oikealla: Asuinrakennus kuvattuna idästä. Kuvaaja: Ilmajoen kunta. Kuvausaika: 1980-luvun alku

Asuinrakennus ennen 1989 tehtyä muutosta. Kuvaaja: Ilmajoen kunta. Kuvausaika: 1980-luvun alku

Id: 16171

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Koeasema

Rakennustunnus: 101755794Y

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1910–1913, (1989)

Suunnittelija: -

Kerrosluvu: 2

Perustus: hakatut kivet, rossilattia

Runko: hirsi, lyhyt nurkka

Vuoraus: vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: vihertävän valkoinen, ikkunat valkoiset, listoitus vihreä

Kattomuoto: monimuotoinen satulakatto

Kate: saumattu pelti

Ikkunat: T-karmi, yläosassa pieniä ruutuja. Osa ikkunoista uusia

Kuvaus ja historia

Rakennus on tyyliltään jugendia ja suunnittelijana todennäköisesti joku valtionhallinnon arkkitehti. Kolme vuotta kestäneen rakennustyön suoritti paikallinen nikkari, Antti Uitto. Rakennus on peruskorjattu vuonna 1989. Tuolloin on tehty muutoksia sekä idän että lännen puoleiselle julkisivulle; Lännen puoleisen pääjulkisivulla sijaitsevaa kuistia laajennettiin ja poistettiin kolmion muotoinen erkkeri, johon sijoitettiin ulko-ovi (toinen vanhoista ulko-ovista). Alkuperäisesti kyseisellä julkisivulla sijaitsi kaksi sisäänkäyntiä. Toinen niistä oli avokuisti, jossa oli koristeellisesti veistetyt kaiteet ja pylväät. Vanhojen valokuvien perusteella ainakin osaa kaiteista ja pylväistä käytettiin lännen puoleiselle julkisivulle vuonna rakennetussa avokuistissa. Tällöin olohuoneesta puhkaistiin uloskäynti puutarhaan. Lisäksi rakennus mm. varustettiin keskuslämmityksellä, kylpyhuoneella ja saunalla, osa ikkunoista ja pintaverhouksia uusittiin. Kolme kaakeliuunია on säilytetty.

Erityispiirteet

Kaunis Jugend-rakennus, jonka ulkoasussa on paljon koristeaiheita mm. ränneissä, ulko-ovessa, päätykolmioissa ja räystään alustoissa. Katto on monimuotoinen: aumakattoa, säterikattoa, satulakattoa, kattoikkunoi- ta, frontoneita ja poikkipäätyjä.

Vasemmalla: Pääsisäänkäynti pohjoispuolelta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Pohjoispääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Koeaseman asuinrakennus etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Erkkereitä ja kattoikkunoita. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Eteläpääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

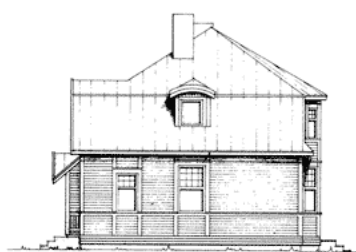
Vasemmalla: Koristeellinen syöksytorvi. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Keskellä: Vanha ikkuna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Ulko-ovi. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

KAARKOON

LOUNAASEEN

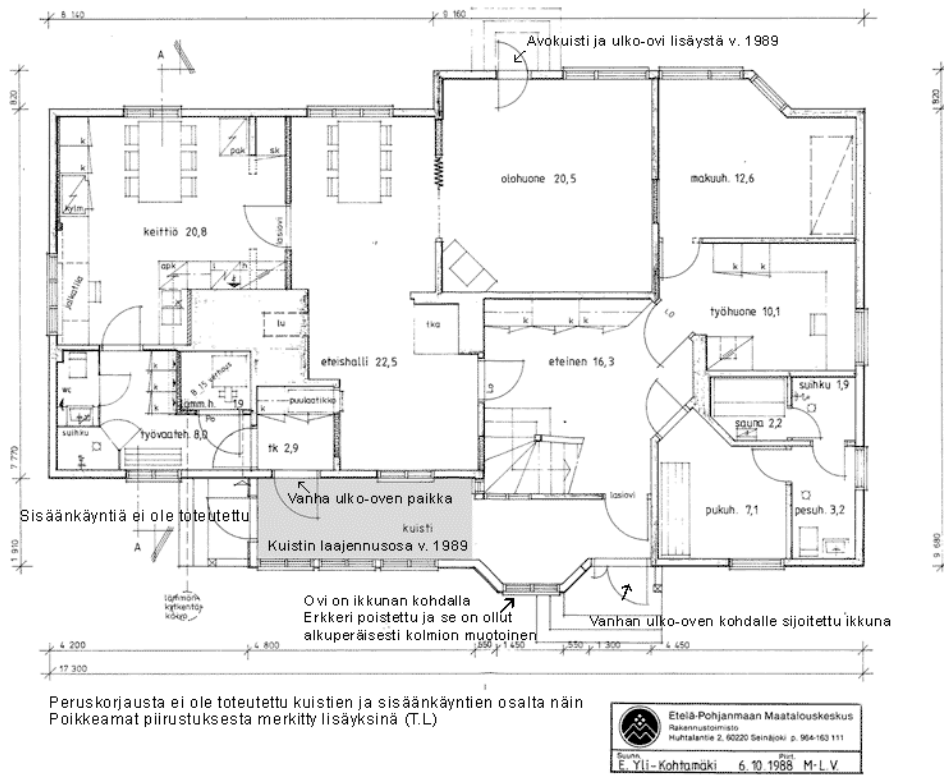
LUOTEeseen

KOILLISEEN

E. Yli-Kohtamäki 7.10.1988
EP:n Maatalouskeskus

Asuinrakennuksen julkisivut.

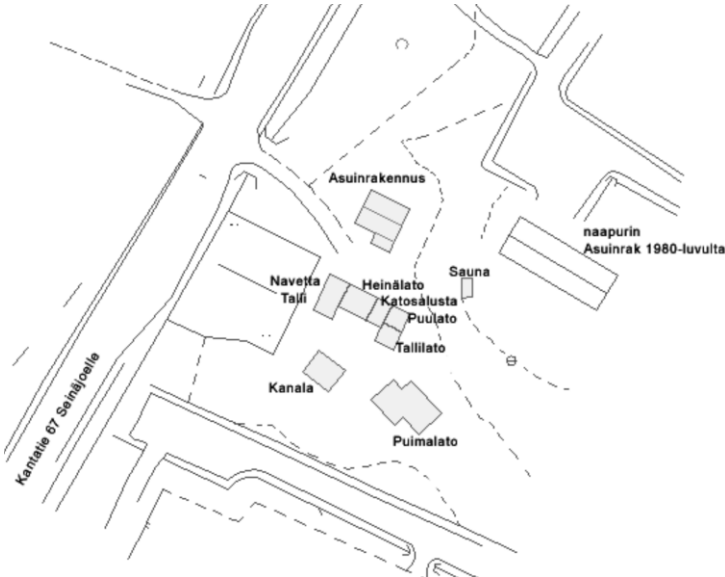
Asuinrakennuksen pohjakaavio. 1988.

Kohde nro 18 Koskela

Asuinrakennus ja navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Koskelan pihapiiriä ja asuinrakennus Koskelantien päästä koillisesta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Koskelan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Koeasema, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18724

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0623

Sijainti: Koskelantie 6, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963430, 2432737

Itäkoordinaatti: 3279621

Pohj.koordinaatti: 6970122

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: Asuinrakennus 1959, ulkorak. n. 1955, puimalato 1957, kanala 1959

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 16.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 5 rakennusta

- Asuinrakennus
- Kanala
- Puimalato-olkilato
- Sauna
- Ulkorakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee kantatie 67:n varrella, Ahonkylän taajama-alueella. Pihapiiri käsittää asuinrakennuksen, ulkorakennuksen, puimaladon, saunan ja kanalan. Rakennuskanta on 1950-luvulta.

Historia

Paikalla on sijainnut Ojala-Nikkolan mäkitupa nimeltä Pakkala. Mäkitupalaisena oli Jaakko Koskela. Tila itsenäistyi n. 1920-luvun vaihteessa. Mäkituvan asuinrakennus purettiin pihan länsireunalta n. 1959 ja siirrettiin kanalaksi ulkorakennuksen taakse eteläpuolelle. Talo oli toiminut myös kiertokoulutupana ja isäntä Koskela kiertokoulunopettajana Ahonkylän lisäksi Tuomikylässä ja Rengonkylässä. Koskelan tilan nykyisen rakennuskannan on rakentanut Vilho Koskela 1950-luvulla (Ei sukua Jaakolle). Seuraavana omistajana poika Paavo Koskela ja nyt hänen tyttärensä.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto; lupa 94/1988

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Suullisia tietoja antanut: Paavo Koskela, Esko Ahomäki, 2004.

Arviointi 2004

Kohde on tyypillinen jälleenrakennusajan maatalan pihapiiri. Maisemallinen kokonaisuus. Asuinrakennukseen tehdyt muutokset v. 1988 ovat kohtalaisen hyvin toteutettua kerroksellista muutosta. Asuinrakennus on hyvässä ja ulkorakennukset ovat kohtalaisessa kunnossa.

Arviointi 2004

Kohde Koskela on edelleen olemassa. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Lisäsiipi on 1980-luvulta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16178

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Koskela

Rakennustunnus: 101765419E

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1959, (lisäsiipi 1988)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista. Rossilattia

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: vihreä, ikkunat ja listoitus valkoinen

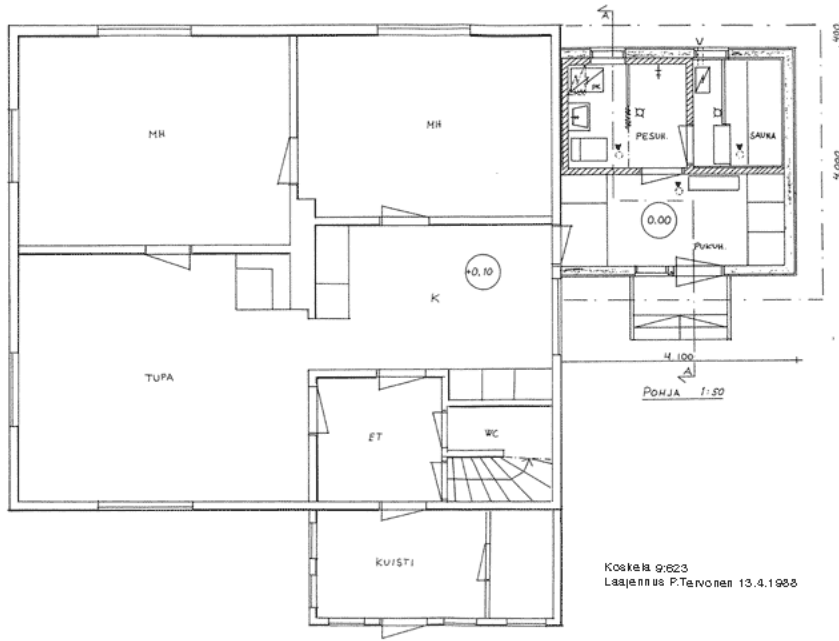
Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: uudet

Kuvaus ja historia

Asuinrakennuksen on rakentanut Vilho Koskela. Se valmistui syyskuksi vuonna 1959. Talon pohjakaava käsittää keittiön, porstuan ja kaksi kamaria. Huoneet ovat keskeismuurin ympärillä. Alkuperäiset puuhella, avotakka ja pystymuuri ovat säilyneet. Sisäänkäynnin edessä on 1-kerroksinen umpikuisti, jonka perustuksena on betoni-pilarit. Vuonna 1988 rakennusta on laajennettu harjakattoisella lisäsiivellä, johon on sijoitettu mm. kylpyhuone ja wc. Ikkunat on uusittu 2003.

Asuinrakennuksen pohjakaavio.

Rakennus: Kanala

Kanala on rakennettu tilan vanhasta asuinrakennuksesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16180

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Koskela

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: n. 1959

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: hirsi / lautarakenteinen

Vuoraus: pysty-laudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu asbestilevy

Ikkunat: 3-jakoiset

Kuvaus ja historia

Kanala on rakennettu osaksi tilan vanhan asuinrakennuksen hirsistä (ent. tupa ja kamari) ja osaksi lautarakenteisena (ent. porstua ja konttuuri).

Rakennus: Puimalato-olkilato

Vasemmalla: Puimalato kuvattuna etelästä. Hirsi-osa entinen Voiman talon lato. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Puimalato kuvattuna luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16182

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Koskela

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1957

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi (pyöreä), koirankaulasalvos / Lautarakenteinen

Vuoraus: pystyaukko

Ulkoväri: punainen

Kattomuoto: satula. Kaksi katosta

Kate: pelti (alla päre)

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Puimalato-olkilato on osaksi rakennettu Voiman talon entisen ladon hirsistä. Rakennus on rakennettu vuonna 1957.

Rakennus: Sauna

Id: 16179

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Koskela

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalautoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: konesaumattu pelti

Ikkunat: 1-ruutuiset

Rakennus: Ulkorakennus

Ulkorakennus ja taustalla kanala. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16181

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Koskela

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: n. 1955

Suunnittelija: -

Kerrosluvu: 1

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalautoitus / pystyautoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen, ovet vaalean siniset

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu asbestilevy

Ikkunat: alkuperäiset, neliön muotoiset 4-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Ulkorakennuksen on rakentanut Vilho Koskela 1950-luvun puolessa välissä. Rakennus käsittää navetan, tallin, karjakeittiön, heinäladon, katosalustan, talliladon ja käymälän.

Kohde nro 19 Kota (ent. Kokko)

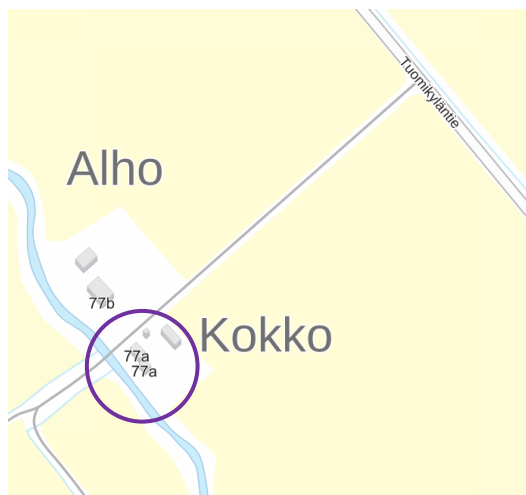
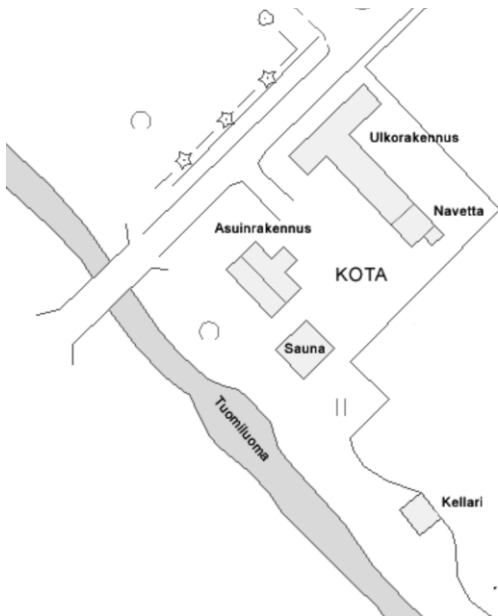

Vasemmalla: Pihapiiriä kuvattuna kaakosta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Etualalla saunarakennus 1970-luvulta ja takana vanha asuinrakennus. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä: Kodan pihapiiriä Tuomikyläntieltä pohjoisesta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Kodan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Kota (ent. Kokko), sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18537

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0008-0287

Sijainti: Tuomikyläntie 77a, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6961770, 2432630

Itäkoordinaatti: 3279447

Pohj.koordinaatti: 6968476

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1918-1944

Ajoituselite: Asuinrakennus rak. nykyiseen asuunsa 1939, ulkorakennus 1950-luku

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 21.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee Tuomiluoma joen rannalla, keskellä peltoaukeaa. Pihapiiriin johtaa n. 200 metriä pitkä kuja Tuomikyläntieltä. Pihapiirin vanhempaa rakennuskantaa edustaa asuinrakennus, L-kirjaimen muotoinen ulkorakennus ja maakellari. Saunarakennus on vuodelta 1978.

Historia

Vuonna 1909 tilan osti Fiina Kokko miehensä kanssa Rinta-Nikkolalta. Paikalla sijaitsi tuolloin tuvan ja pienen kamarin käsittävä mökki. Fiina asui aikaisemmin perheensä kanssa Knuuttilanmäellä, mutta talon palaessa he joutuivat ostamaan uuden. Vuodesta 1932 omistajina olivat tytär Hilda ja hänen miehensä Frans Takala. He rakensivat kuistin ja laajensivat talon nykyiseen kokoonsa. 1980-luvulla omistajaksi tuli tytär Kaija Pasanen.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Pasanen Kaija, Pentti Viljanmaa.

Arviointi 2004

Maisemallinen pihapiiri kokonaisuus Tuomiluoman rannalla. Rakennukset ovat säilyneet historiallisessa asuunsa ja omaavat näin rakennushistoriallista arvoa. Kohde on kesäasuntona (v.2004). Ulkorakennusta lukuun ottamatta rakennuskanta on hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohde Kota on edelleen olemassa. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus kuvattuna idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15733

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kota (ent. Kokko)

Rakennustunnus: 1017465647

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 041 vapaa-ajan asuinrakennukset

Ajoitus: 1909, (1939)

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: painuneet

Runko: Hirsi

Vuoraus: Pystyrimalautoitus

Ulkoväri: Punainen. Ikkunat ja listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitu pelti

Ikkunat: 2-ruutuiset n. 1940-luvulta

Kuvaus ja historia

Rakennuksen pohjakaavio käsittää tuvan ja kamarin. Kuisti on lautarakenteinen. Paikalla on sijainnut tuvan ja pienen kamarin käsittävä mökki vuonna 1909. Vuonna 1939 Hilda ja Frans Takala kunnostivat rakennusta. Tuolloin mm. rakennettiin nykyinen kuisti ja kamaria laajennettiin päädystä.

Rakennus: Ulkorakennus

Lato-osa ja navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15734

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kota (ent. Kokko)

Rakennustunnus: 117465669

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: sementtitiili / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystyrimalaudoitus / pysty-laudoitus

Ulkoväri: punainen

Kattomuoto: satula

Kate: kolmiorimahuopa

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Ulkorakennus käsittää puorin, liiverin, heinä- ja olkiladon, katosalustan ja navetan.

Kohde nro 20 Kulmala

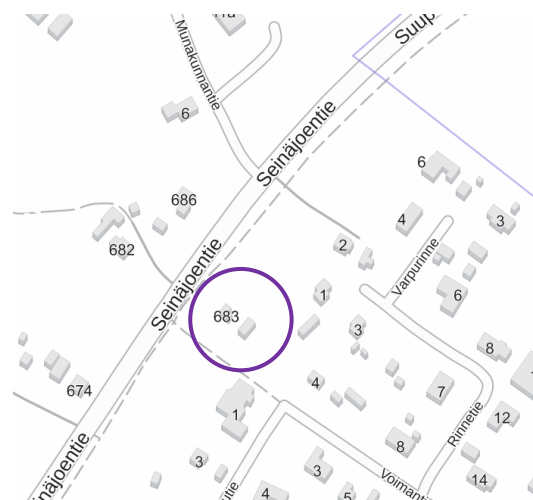
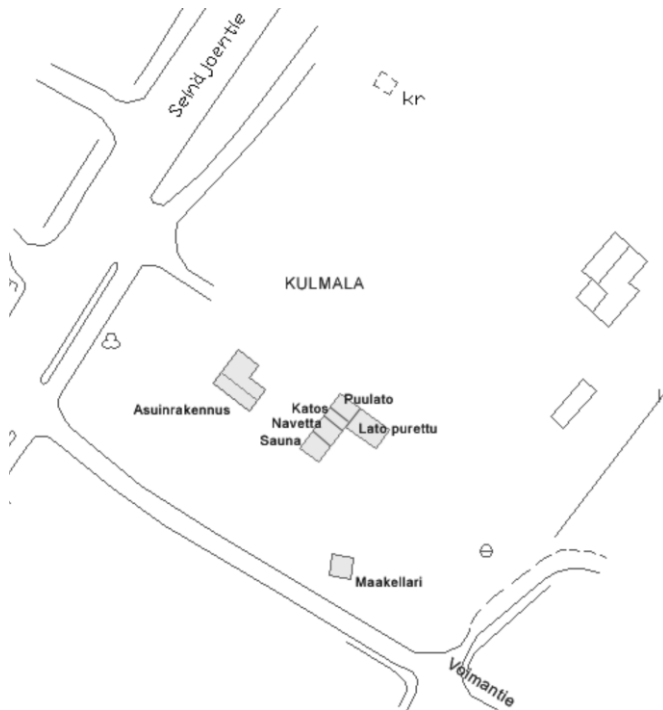
Vasemmalla: Asuinrakennus ja ulkorakennus lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus on tyypillinen maaseudun pienasunto. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä vasemmalla: Kulmalan pihapiiriä lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Kulmalan pihapiiriä Seinäjoentietä lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Kulmalan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Kulmala, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18600

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0217

Sijainti: Seinäjoentie 683, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963978, 2433063

Itäkoordinaatti: 3279983

Pohj.koordinaatti: 6970660

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1918-1944

Ajoituselite: Asuinrakennus 1930-luvulla. ulkorakennus 1940-luvulla

Luokitus: ei määritelty, SR-4, Suojeltava rakennus. - Rakennus on korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava ulkoiselta asultaan rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla. (asemakaavamääräys 2011)

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 2.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus

Kuvaus ja historia

Kohde sijaitsee Kantatie 67:n varrella, Ahonkylän asemakaava-alueella. Ympäristössä on eri ikäistä rakennuskantaa. Pihapiirissä sijaitsee pienikokoinen asuinrakennus (1930-luku), ulkorakennus (1940-luku), maakellari ja jalassauna. Tontin itärajalla sijainnut savusauna on purettu ulkorakennuksen valmistuttua.

Oikealla: Pihapiiri Voimantieltä idästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Arne Saranpää, 2004

Ahonkylä 6, N:O 2222 05 63-64/33, Ilmajoki, Ahonkylän asemakaava, 7.2.2011

Arviointi 2004

Kohde edustaa maaseudun pientalorakentamista 1930-luvulta. Rakennuskanta on säilynyt historiallisessa asussaan. Kohtalaisessa kunnossa oleva rakennuskanta on kesäkäytössä.

Arviointi 2004

Kohde Kulmala on säilynyt pääpiirteissään edellisen inventoinnin aikaisessa asussa. Asuinrakennuksen vesikatto on uusittu. Kohde on rakennushistoriallisesti hyvin säilynyt pienasumus pihapiireineen Seinäjoentien läheisyydessä.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Julkisivu etelään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Länsipääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Kulmalan asuinrakennus koillisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Kulmalan asuinrakennus lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Eteläjulkisivu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15985

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kulmala

Rakennustunnus: 1017558260

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 041 vapaa-ajan asuinrakennukset

Ajoitus: 1930-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: painuneet

Runko: hirsi / lautarakenteinen

Vuoraus: uusi vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen.

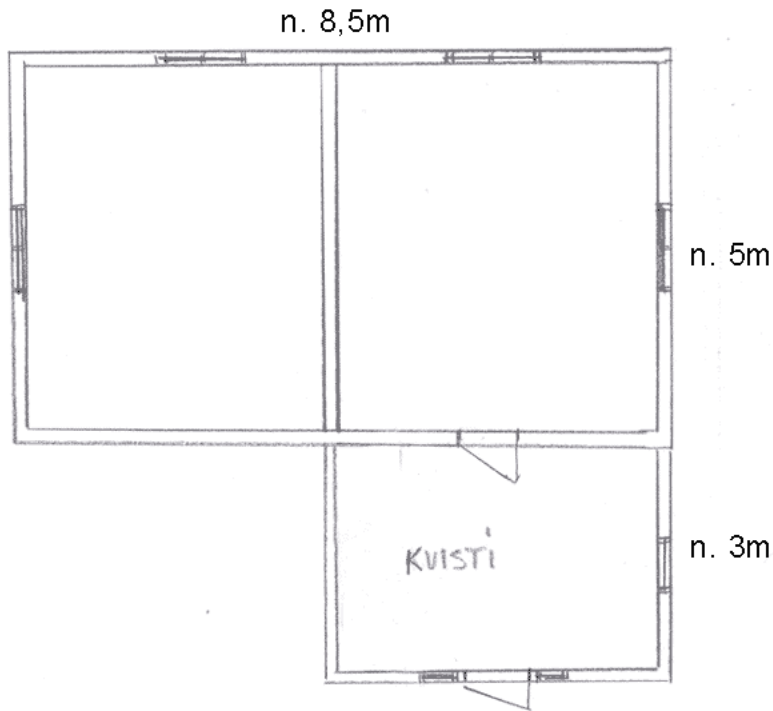
Kattomuoto: satula

Kate: profiilipeltikate (ennen kolmiorimahuopa)

Ikkunat: 4-ruutuiset, alkuperäiset. Kuistissa uudet ikkunat

Kuvaus ja historia

Muistitiedon mukaan talo on rakennettu vuonna 1934. Rakentajana, omistaja Jussi Kulmala. Pohjakaava käsittää tuvan ja kamarin. Ainakin umpikuisti on lautarakenteinen. Rakennuksessa on uusi vaakapontttilaudoitus. Kuistin ikkunat ovat uudet.

Kulmala 9:217
26.11.2004 T.L
1:100

Asuinrakennuksen pohjakaavio.

Yllä oikealla: Asuinrakennuksen ikkuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Rakennus: Ulkorakennus

Lato (vas.), katosalusta, yhden lehmän navetta ja sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Ulkorakennus lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Julkisivu luoteeseen. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15989

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Kulmala

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: n. 1930–1940-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: painuneet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pysty-laudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: profiilipelti

Ikkunat: 2- ja 4-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Ulkorakennus käsittää saunan, yhden lehmän navetan, katosalustan ja ladon. Muistitiedon mukaan se on rakennettu 1940-luvulla. Lato on jatkunut itään päin muodostaen L-kirjaimen muotoisen ulkorakennusryhmän. Se on purettu 1990-luvulla.

Kohde nro 21 Latvala

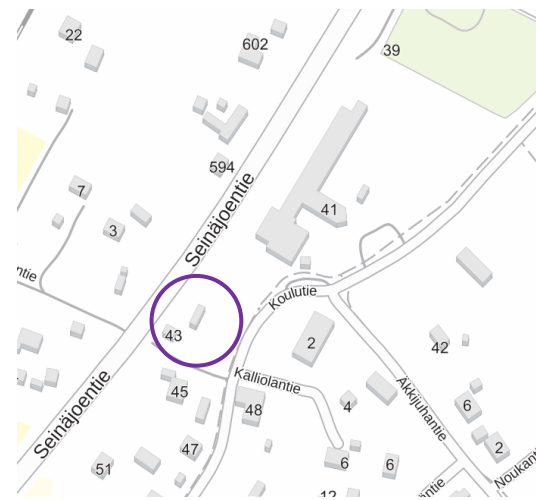
Vasemalla: Pihapiiriä kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Pihapiirin ulkopuolella, tontin koillisreunalla sijaitsee tiilestä murattu maakellari. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä vasemalla: Latvalan asuinrakennus Seinäjoentien ja Kiskontien risteyksestä lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennus etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemalla: Asemapiirros Latvalan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Latvala, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18735

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0219

Sijainti: Koulutie 43, 60720 Tuomikylä. kartta 222205 / 6963126, 2432534

Itäkoordinaatti: 3279409

Pohj.koordinaatti: 6969836

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1918-1944

Ajoituselite: Asuinrakennus ja ulkorakennus n. 1930-luvun vaihteessa

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 17.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus

Kuvaus ja historia

Kohde sijaitsee Kantatie 67:n varressa, ns. kaupanmäellä, Ahonkylän asemakaava-alueella. Pihapiirissä sijaitsee asuinrakennus ja ulkorakennus, tontin koillisreunassa tiilestä muurattu maakellari. Talo rakennettu n. 1930. Edellinen omistaja oli Toivo Latvala.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Esko Ahomäki, 2004

Arviointi 2004

Kohde on tyypillinen maaseudun pientalo 1930-luvulta. Rakennukset ovat säilyneet kohtalaisen hyvin historiallisessa ulkoasussaan. Asuinrakennus on hyvässä ja ulkorakennus kohtalaisessa kunnossa.

Arviointi 2004

Kohde on edelleen olemassa ja maisemallisesti näkyvällä paikalla Seinäjoentien varrella. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

(Rakennushistoriallinen arvo)

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Asuinrakennus

Vasemmalla: Rakennus kantatietä eli Seinäjoentietä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Julkisivu pohjoiseen, pihalle. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16202

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Latvala

Rakennustunnus: 1017558271

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: n. 1930-luvun vaihde

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista, kuisti betonipilarit

Runko: hirsi

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: uudet

Rakennus: Ulkorakennus

Ulkoasusta päätellen navetta (vas.), katos, sauna, katos ja varasto. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16203

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Latvala

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: n. 1930-luvun vaihde

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: painuneet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystylaudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen, ovet punaiset

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Ulkorakennus käsittää varastotilaa, pienen navetan, saunan ja kaksi kapeaa katosalustaa.

Kohde nro 22 Laurila

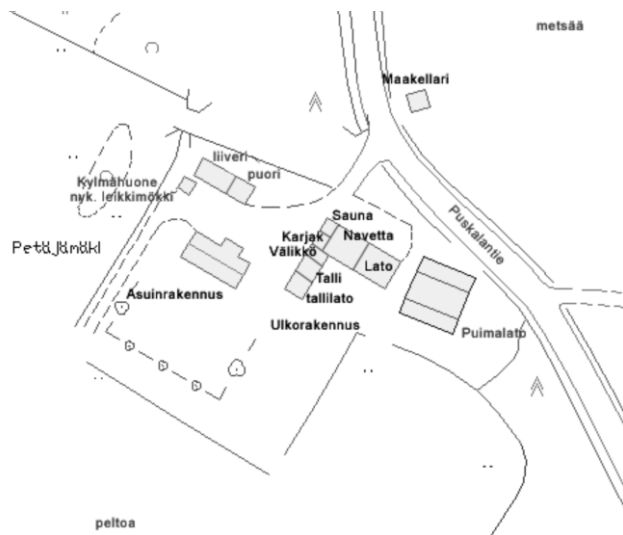

Pihapiiriä kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Laurilan pihapiiriä koillisesta Puskalantieltä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Laurilan ulkorakennuksia Puskalantieltä pohjoisesta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Laurilan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Laurila, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18511

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0756

Sijainti: Puskalantie 135, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962289, 2433145

Itäkoordinaatti: 3279987

Pohj.koordinaatti: 6968974

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselike: Ulkorakennukset n. 1940 - 1955. Asuinrakennus 1987.

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 15.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Navetta - talli - sauna - ladot
- Puintilato (puimalato)
- Puori

Kuvaus

Kohde sijaistaa peltoaukean ja metsän rajakohdassa. Pihapiirissä sijaitsee asuinrakennus (1987), puori (n.1955) ja ulkorakennus (1952), joka käsittää navetan, tallin, karjakeittiön, saunan, talliladon ja heinäladon. Navetan takana, pihan itälaidalla sijaitsee puima- ja pahnalato (n. 1940). Lisäksi pihassa on lautarakenteinen kylmähuone/kellari (n. 1950-l), joka on myöhemmin muutettu leikkimökiksi sekä Puskalantien toisella puolella sijaitseva maakellari (n. 1950-l).

Historia

Paikalla on aikaisemmin ollut Mäkynen niminen torppa, jonka päärakennus sijaitsi nykyisen puimaladon paikoilla. Torppa hävisi 1900-luvun alussa. Juho Laurila (vanginvartija) osti maat ja rakensi lautarakenteisen talon vuonna 1934. Taloa laajennettiin "elintasosiivellä" 1960-luvulla. Tästä laajennusosasta laajentamalla on rakennettu nykyinen asuinrakennus (1987). Vanha (1934) talo purettiin uuden osan alta. Vuonna 1937 tilan ostivat Eemeli ja Hanna Petäjämäki. Vuonna 2004 omistajina olivat Eeli ja Aili Petäjämäki. Perimätiedon mukaan pihapiirin vieressä, pohjoispuolella on sijainnut aikoinaan myös Knuutilan sepän talo ja pajarakennus.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Suullisia tietoja antanut: Eeli ja Aili Petäjämäki, Esko Ahomäki, 2004.

Arviointi 2004

Maisemallinen pihapiiri kokonaisuus Puskalantie varressa, peltoaukean reunalla. Kohteen rakennukset ovat hyvässä kunnossa.

Arviointi 2004

Kohde Laurila on edelleen olemassa ja pääpiirteissään edellisen inventoinnin asussa. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

(Rakennushistoriallinen arvo)

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennus: Navetta-talli-sauna-ladot

Navetta (vas), katosalusta ja talli. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15588

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Laurila

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 941 talousrakennukset

Ajoitus: 1952

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1 (osaksi 1/2)

Perustus: Valettu betonista / Nurkkakivet

Runko: Tiili / Lautarakenteinen

Vuoraus: Pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: Punainen. Listoitus valkoinen. Ikkunat puupinnalla.

Kattomuoto: Satula

Kate: Sementtitiili

Ikkunat: 2- ruutuiset.

Kuvaus ja historia

L-kirjaimen muotoisen rakennusryhmän pihan puoleisella (luode) sivulla sijaitsee tallilato, talli ja portinalusta. Navetan pihanpuoleisessa päädyssä on karjakeittiö ja sauna. Kaakonpuoleisessa päädyssä lato. Navetan si-
susta on muurattu tiilestä. Muuten rakennus on lautarakenteinen.

Rakennus: Puintilato (puimalato)

Riihi (vas.) eli puintilato ja navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15595

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Laurila

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1940-luku

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: Nurkkakivet

Runko: Lautarakenteinen

Vuoraus: Pystylaudoitus

Ulkoväri: Punainen. Listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitupelti (Alkup. katteena olki)

Ikkunat: -

Rakennus: Puori

Kylmähuone (vas.) ja etualalla puori. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15593

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Laurila

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: aitat

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 941 talousrakennukset

Ajoitus: 1954–55

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 (1/2)

Perustus: Nurkkakivet.

Runko: Lautarakenteinen

Vuoraus: Pystylaudoitus

Ulkoväri: Punainen. Listoitus valkoinen. Ovet kel-
taiset.

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti (alla päre)

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

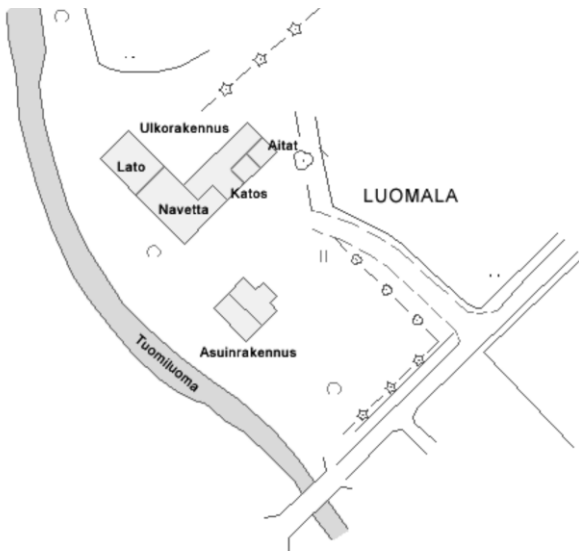
Puori on alkuperäisesti käsittänyt liiverin ja 2-kerroksisen vilja-aitan. Aitta on myöhemmin muutettu kesähuoneeksi.

Kohde nro 23 Luomala (purettu)

Asuinrakennus kuvattuna idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Kohde on purettu ja korvattu uudisrakennuksilla. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Luomalan pihapiiristä, 2004. Asuinrakennus on tämän jälkeen korvattu uudella.

Oikealla: Luomala, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18533

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0008-0333

Sijainti: Tuomikyläntie 77b, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6961805, 2432601

Itäkoordinaatti: 3279407

Pohj.koordinaatti: 6968520

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1918-1944

Ajoitusselite: 1925

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 21.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus (purettu)
- Navetta - lato - portinalusta – aitat (purettu)

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee Tuomiluoma joen rannalla, keskellä peltoaukeaa. Tuomikyläntieltä johtaa n. 200 metriä pitkä kuja talolle. Pihapiiriä rajaa kaakosta suuret kuuset ja luoteesta L-kirjaimen muotoinen ulkorakennus. Asuinrakennus sijaitsee näiden keskellä.

Historia

Paikalla sijainnut aikaisemmin Juslinin torppa (tupa ja kamari), jonka Lempolat (Nurmosta) ovat ostaneet n.1925 ja laajentaneet talon nykyiseen (v.2004) asuunsa. Kohde on purettu ja sen tilalle on rakennettu uudet asuin- ja piharakennukset.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: ?, Pentti Viljanmaa, 2004.

Arviointi 2004

Maisemallinen pihapiirikokonaisuus, jonka rakennukset ovat säilyneet historiallisessa asussaan. Kohde on asumaton (v.2004), mutta se on kohtalaisen hyvässä kunnossa. Vesikatto on uusittu 2004.

Arviointi 2024

Kohteen rakennukset on purettu.

Rakennus: Asuinrakennus (purettu)

Vasemmalla: Navetta (vas), katosalusta ja talli. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Ulko-ovi. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Rakennuksen pääty etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15720

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Luomala (Ent. Juslini)

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 041 vapaa-ajan asuinrakennukset

Ajoitus: 1925

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1 1/2

Perustus: Hakatut kivet. Rossilattia.

Runko: Hirsi / Lautarakenteinen

Vuoraus: Vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: Vaalean vihreä. ikkunat ja listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitupelti (Alla kolmiorimahuopa)

Ikkunat: uusittu

Kuvaus

Rakennuksen pohjakaava käsittää tuvan, keittiön, 2 kamaria ja talousterian, joka on aikaisemmin ollut kylmä ruuan säilytysruokahuone. Myöhempää lisäystä on wc. Ulkomitat n. 10mx9m. Rakennuksen koillispuolella on 2-kerroksinen umpikuisti (3mx2m), jonka pyöreä päätyikkuna on laudoitettu umpeen.

Historia

Talo on rakennettu nykyiseen (v.2004) asuunsa vuonna 1925. Pohjana oli vanha hirsirunkoinen torppa (tupa ja kamari), jota laajennettiin ja korotettiin lautarakenteisena. Myös lautarakenteinen kuisti on vuodelta 1925. Sisätilojen myöhempää lisäystä on wc. Kesällä 2004 on uusittu ikkunat ja vesikatto. Vanha kolmiorimahuopa-kate on alla.

Rakennus: Navetta - lato - portinalusta – aitat (purettu)

Vasemmalla: Navetta, katosalusta ja aitat. Rakennus rajaa pihaa koillis -pohjoissuunnasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Aitan seinää katsoalustasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15732

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Luomala (Ent. Juslini)

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1925

Suunnittelija: -

Kuvaus

Ulkorakennus käsittää sementtitiilistä muuratun navetan, hirsirunkoisen vilja-aitan ja lautarakenteisen aitan ja heinäladon. Navetan ja vilja-aitan välissä on katosalusta, jossa sijaitsee käymälä. Navetan perustukset on valettu betonista. Muuten rakennus seisoo nurkkakivien päällä.

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: Valettu betonista /nurkkakivet

Runko: sementtitiili / hirsi.lyhyt nurkka / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: harmaat tiilet / punainen. ikkunat keltaiset. Ovet vihreät.

Kattomuoto: satula

Kate: kolmiorimahuopa

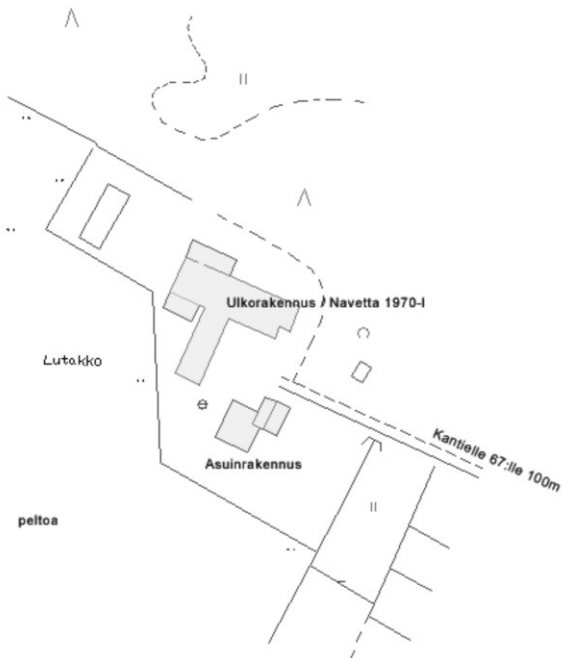
Ikkunat: -

Kohde nro 24 Lutakko

Julkisivu itään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Lutakon pihapiiriä Seinäjoentietä idästä saavuttaessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Lutakon pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Lutakko, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18692

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0007-0069

Sijainti: Seinäjoentie 672, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 /

Itäkoordinaatti: 3279773

Pohj.koordinaatti: 6970640

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituslomite: asuinrakennus 1938, (1945), (1975), ulkorakennus-navetta 1962

Luokitus: ei määritely

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 09.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 1 rakennus

- Asuinrakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee Alajoen reunalla, noin 100 m Kantatie 67:ltä länteen. Pihapiirissä sijaitsee 1938 rakennettu ja vuosina 1945 peruskorjattu ja 1975 laajennettu asuinrakennus. Navetta - ulkorakennus on vuodelta 1962.

Historia

Perimätiedon mukaan talon on rakentanut Saranpää niminen mies vuonna 1938. Omistajina vuodesta 1945 olivat Raitila Alpo ja Vieno. Tila on nykyisin (v.2004) heidän pojallaan. Vanha Ala-Lauroselan torppa nimeltä Lutakko on sijainnut nykyisestä pihapiiristä n. 20 m etelä-lounaaseen.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Moniste: *Muistitietoja Ahonkylästä v. 1904–1977*. Kirjoittanut Yrjö Nikkola s. 15.11.1898. Koonnut ja puhtaaksikirjoittanut Toivi Nurmi.

Suullisia tietoja antanut: Olavi Raitila, 2004.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto: lupa 75/1975

Arviointi 2004

Asuinrakennukseen tehdyt muutokset vähentävät sen rakennushistoriallista arvoa. Kohteen rakennuskanta on hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohde Lutakko on edelleen olemassa ja asuinrakennuksen väritystä on muutettu. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Asuinrakennus

Asuinrakennus kuvattuna pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16135

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Lutakko

Rakennustunnus: 102594705L

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1938, (1945), (1975)

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2 / laajennus 1-kerroksinen

Perustus: hakatut kivet (betonilaatta 1975) / valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: lomalaudoitus, päätykolmioissa vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: vaalea, ikkunat ja listoitus ruskea

Kattomuoto: satula / laajennusosassa tasakatto

Kate: profiloitupelti

Ikkunat: tuuletusikkunalliset

Kuvaus ja historia

Perimätiedon mukaan talon on rakentanut Saranpää vuonna 1938. Peruskorjaus on tehty vuonna 1945 ja laajennus ja peruskorjaus 1975.

Kohde nro 25 Mäki

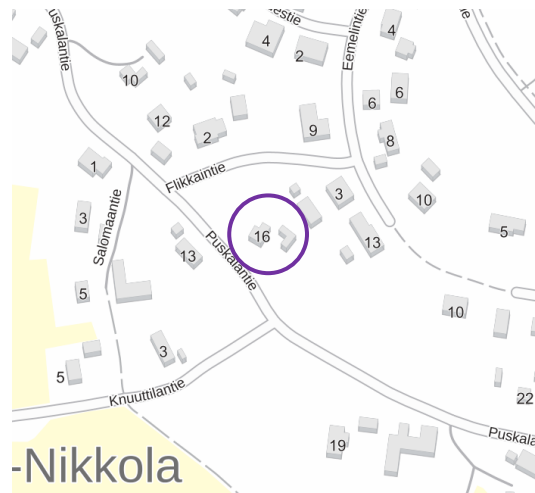

Pihapiiriä kuvattuna Puskalantieltä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Mäen pihapiiriä Puskalantieltä lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Mäen asuinrakennus Puskalantieltä luoteesta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Mäen pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Mäki, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18539

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0771

Sijainti: Puskalantie 16, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962700, 2432760

Itäkoordinaatti: 3279617

Pohj.koordinaatti: 6969396

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: Asuinrakennus 1952. Ulkorakennus 1952 ja 1960-luku.

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 26.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee mäen päällä metsän reunalla, Knuuttilanmäen luoteisreunalla. Aluella kohtaa Ahonkylän vanha ja uusi asuinrakentaminen. Kiinteistö sijaitsee asemakaava-alueella. Pihapiirissä on vuonna 1952 rakennettu asuinrakennus, jota on laajennettu 1974 ja L-kirjaimen muotoinen sauna- ja varastorakennus, jota on laajennettu 1960-luvulla kanalalla. Pihan itä- kaakkoispuolella on säilynyt vanhaa kuusimetsää. Kaakkoisreunassa on myös kaivo, joka on omistajien mukaan paljon taloa vanhempi.

Historia

Talon ja ulkorakennukseen kuuluvan saunan ja varaston on rakentanut Tauno Järvinen vuonna 1952. Vuodesta 1954 asukkaina Tauno Järvisen vanhemmat Kaarlo ja Susanna Järvinen. Perikunta myi tilan vuonna 1958 Martti ja Rauha Saranpäälle.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto: lupa 76/1974

Suullisia tietoja antanut: Rauha ja Martti Saranpää, Eila Järvinen, 2004.

Arviointi 2004

Tyypillinen jälleenrakennusajan pihapiiri. Asuinrakennukseen tehdyt muutokset 1970-luvulla ovat kohtalaisen hyvin toteutettua kerroksellista muutosta. Rakennukset ovat hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen olemassa maisemallisesti näkyvällä paikalla Puskalantien varrella ja se on ulkoasultaan säilynyt pääpiirteissään edellisen inventoinnin kaltaisena. Asuinrakennuksen vesikate on uusittu. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

(Rakennushistoriallinen arvo)

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

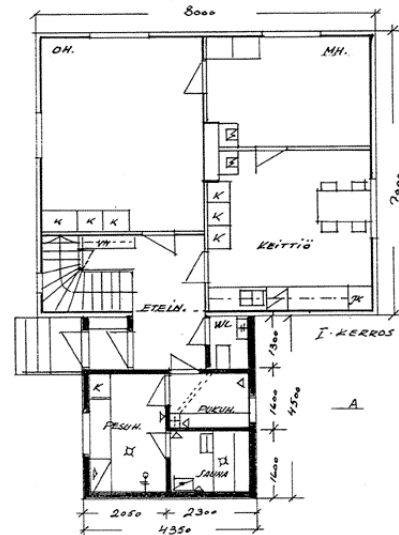

Oikealla: Asuinrakennus lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Asuinrakennus koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennuksen pohjakaavio.

Id: 15797

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäki

Rakennustunnus: 101784993V

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1952, (1974)

Suunnittelija: -

TAHAKOTITALON LAAJENNUSPIIRUSTUS 1/100

4/9-73 Arto Liskala

**Kerros-
luku:**
1 1/2

Perustus: valettu betonista. Rossillattia.

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalauδοitus

Ulkoväri: vaalean keltainen, ikkunat ruskeat, listoit-
tus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: peltikate (ennen sementtitiili)

Ikkunat: 1 ruutuiset + tuuletusruutu

Kuvaus ja historia

Talon on rakentanut Tauno Järvinen vuonna 1952. Lähes neliön muotoisen rakennuksen huoneet ovat keskeismuurin ympärillä. Alkuperäinen pohjakaava käsittää tuvan, porstuan ja kaksi kamaria. Huoneiden käyttötarkoituksia on muutettu vuoden 1974 remontissa. Tuolloin uusittiin myös ikkunat ja rakennettiin harjakattoinen ns. lisäsiipi, jossa sijaitsee mm. saniteettitilat. Vanha avokuisti purettiin.

Ulkorakennus

Ulkorakennus kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15803

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäki

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: talousrakennukset

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: sauna ja varasto 1952. entinen kanala
1960-luku.

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystylaudointus

Ulkoväri: punainen. ikkunat ja ovet keltaiset. listoi-
tus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti

Ikkunat: 2- ja 4-ruutuiset

Kuvaus ja historia

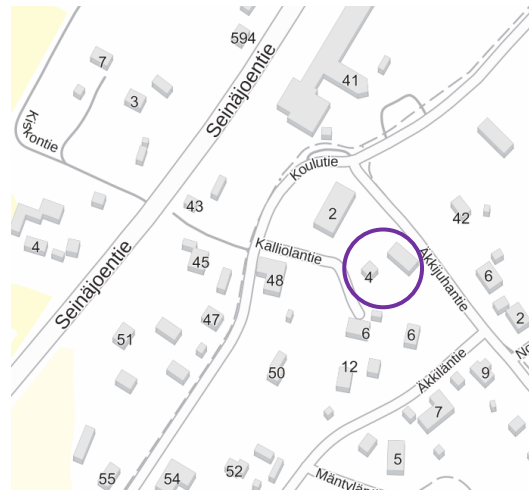
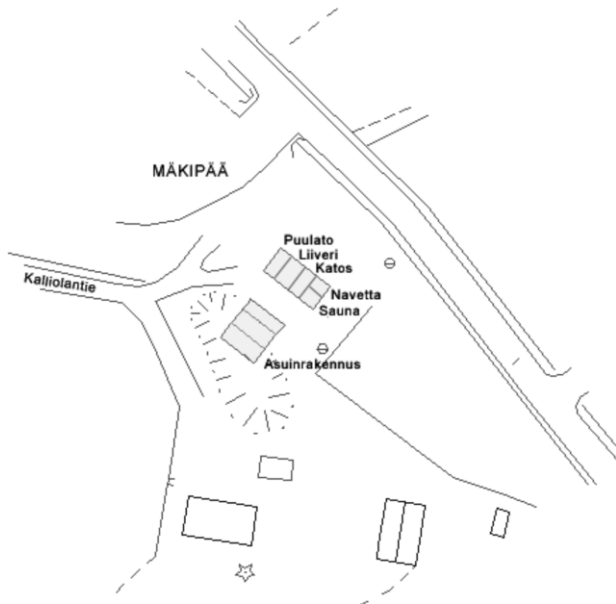
Ulkorakennus käsittää vuonna 1952 rakennetut saunan, varaston ja puuliiverin. Rakennusta on laajennettu L-kirjaimen muotoiseksi 1960-luvulla, kanalalla. Lounaispäättyyn on lisätty myöhemmin lapekattoinen autokatos.

Kohde nro 26 Mäkipää

Pihapiiriä kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Mäkipään vanha asuinrakennus Kalliolantieltä lännestä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Mäkipään pihapiiristä, 2004. Ulkorakennus on purettu tämän jälkeen. Sen tilalla on uusi asuinrakennus.

Oikealla: Mäkipää, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18694

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0352

Sijainti: Kalliolantie 4, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963084, 2432652

Itäkoordinaatti: 3279529

Pohj.koordinaatti: 6969792

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945–1974

Ajoituselite: asuinrakennus 1952, (2003), ulkorakennus n. 1952

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 09.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus (purettu)

Kuvaus ja historia

Kohde sijaitsee asemakaava-alueella, ns. Ahonkylän kaupan mäellä. Ympärillä on eri-ikäistä rakennuskantaa. Pihapiirissä sijaistaa asuinrakennus ja ulkorakennus vuodelta 1952.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Kujala Sami, 2004.

Arviointi 2004

Kohde edustaa jälleenrakennusajan asuinrakentamista. Rakennukset ovat säilyneet ulkoasultaan alkuperäisenä ja omaavat näin rakennushistoriallista arvoa. Rakennukset ovat hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohteen asuinrakennus on edelleen olemassa. Piharakennus on purettu ja sen tilalla on uusi asuinrakennus. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: ulkorakennus ja asuinrakennus lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

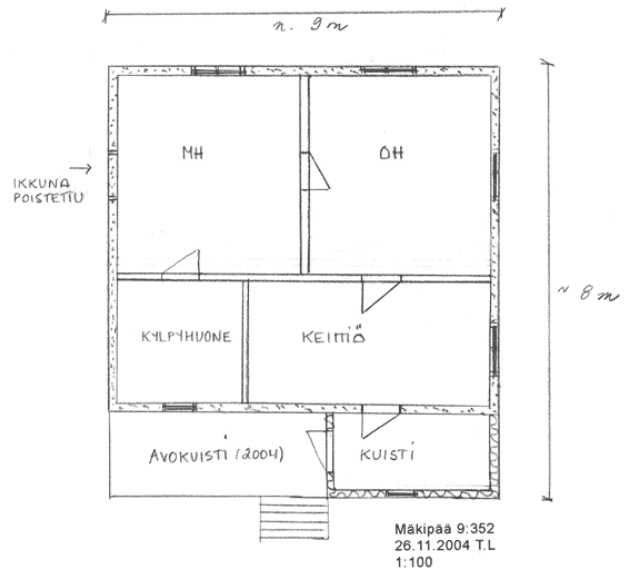

Oikealla: Asuinrakennus luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Kuistia on laajennettu katoksella 2004. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Asuinrakennuksen pohjakaavio, 2004.

Id: 16139

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäkipää

Rakennustunnus: 102707878B

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1952, (2003)

Suunnittelija: -

Kuvaus ja historia

Talo rakennettu vuonna 1952. Sisätilojen peruskorjaus 2002. Rakennuksen pohjakaava käsittää keittiön, olohuoneen, makuuhuoneen ja kylpyhuoneen. Sisäänkäynti on 1-kerroksisesta umpikuijusta.

Kerrosluke: 1 1/2

Perustus: valettu betonista, rossilattia / kuistissa betonipilarit

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: harmaan valkoinen, ikkunat valkoiset, listoitus harmaa

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitu pelti

Ikkunat: 2-jakoiset alkuperäiset

Ulkorakennus (purettu)

Puulato, liiveri, katosalusta, yhden lehmän navetta ja sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16140

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäkipää

Rakennustunnus: 102707880D

Rakennustyyppi: talousrakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1952

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen, ovet ja ikkunat vihreät, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: kolmiorimahuopa

Ikkunat: 1- ja 2-ruutuiset alkuperäiset

Kuvaus ja historia

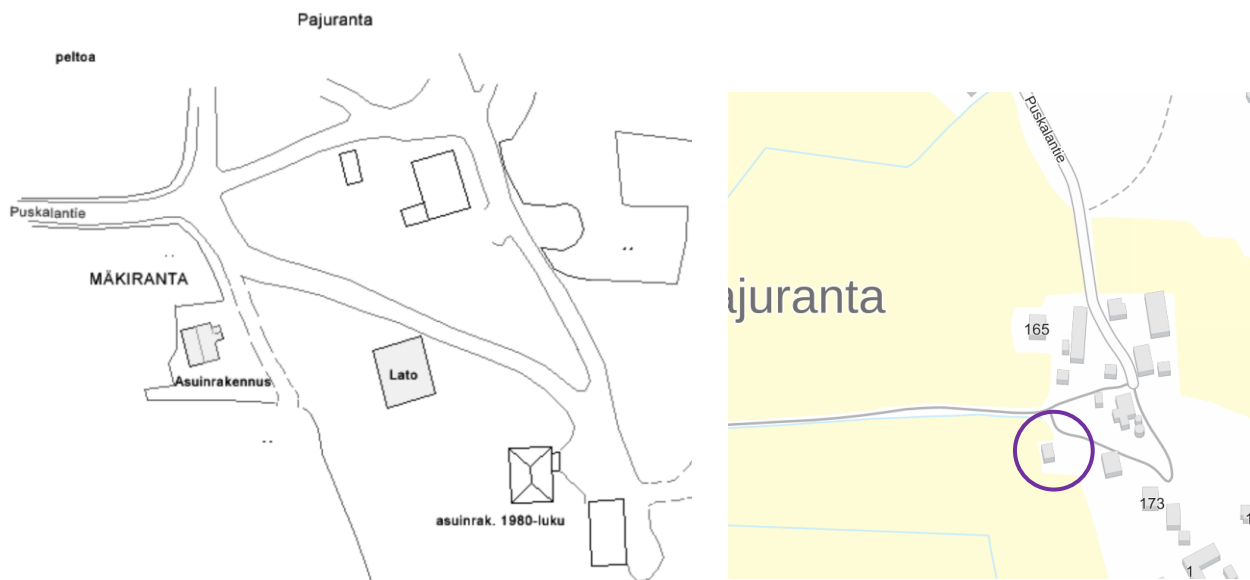
Ulkorakennus on alkuperäisesti käsittänyt 1 lehmän navetan, saunan, katosalustan, liiverin, puuladon ja käymälän. Nykyisin (2004) se on varastokäytössä.

Kohde nro 27 Mäkiranta (purettu)

Asuinrakennus sijaitsee peltoaukean reunalla. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Paikka katsottuna pohjoisesta, missä asuinrakennus on sijainnut. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Mäkirannan pihapiiristä, 2004. Asuinrakennus on purettu.

Oikealla: Mäkiranta, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18512

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0324

Sijainti: Puskalantie 175, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6961923, 2433305

Itäkoordinaatti: 3280121

Pohj.koordinaatti: 6968600

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoitusselite: 1950-luku

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 15.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 1 rakennus

- Asuinrakennus purettu

Kuvaus ja historia

Kohde sijaitsee metsän reunalla. Ikkunasta avautuu näkymä laajalle peltoaukealle, jossa kulkee Tuomikyläntie. Vieressä, pohjoispuolella sijaitsee Pajurannan tila, jonka tyttärelle Mäkirannan talo on aikanaan rakennettu. Kaakossa (metsän puolella) sijaitsee lato n. 1950-luvulta ja uusi asuinrakennus. Pihapiiriin on aikoinaan sijainnut myös pieni ulkorakennus, jossa on ollut mm. navetta ja varasto.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Heikki Pajuranta, 2004.

Arviointi 2004

Asuinrakennus on maisemallinen kiintopiste Tuomikyläntieltä. Se edustaa tyypillistä jälleenrakennusajan asuinrakennusta ja on säilynyt poikkeuksellisen hyvin alkuperäisessä asussa. Uhkana kohteen säilymiselle on asumattomuus.

Arviointi 2004

Kohteen Mäkiranta asuinrakennus on purettu.

Asuinrakennus (purettu)

Vasemmalla: ulkorakennus ja asuinrakennus lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Asuinrakennus luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 15599

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäkiranta

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 (1/2)

Perustus: Valettu betonista

Runko: Lautarakenteinen

Vuoraus: Pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: Keltainen. Ikkunat ja listoitus valkoinen.

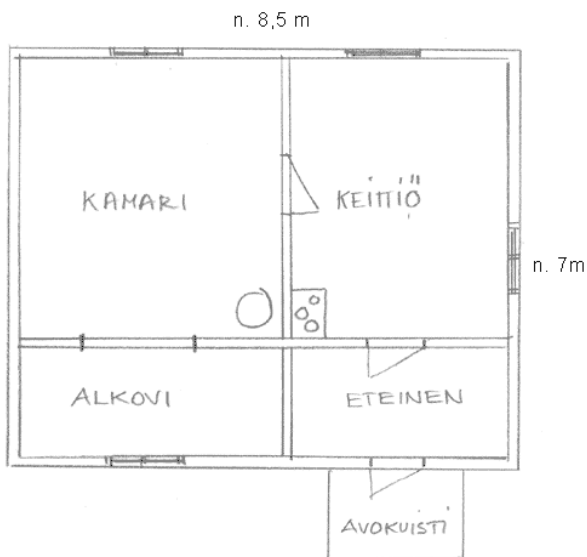
Kattomuoto: Satula

Kate: Sementtitiili

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Talon pohjakaava käsittää porstuan, keittiön, kamarin ja alkovin. Huoneet on rakennettu keskeismuurin ympärille. Ulko-oven edessä on avokuisti.

Mäkiranta 9:324
26.11.2004 T.L
1:100

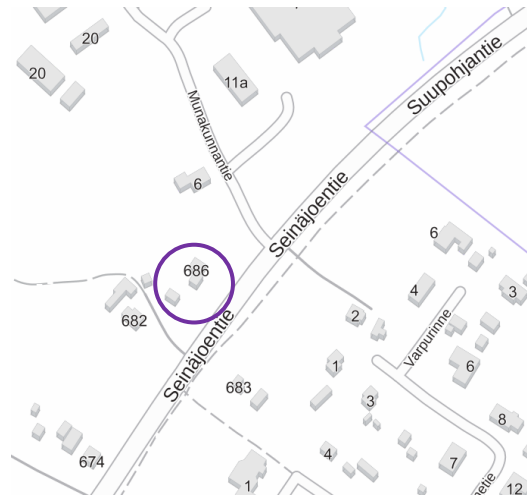
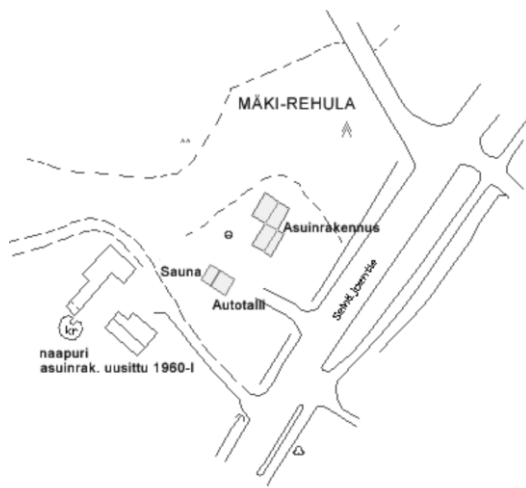
Asuinrakennuksen pohjakaavio, 2004.

Kohde nro 28 Mäki-Rehula

Asuinrakennus kuvattuna kantatieltä eli Seinäjoentieltä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Mäki-Rehulan pihapiiri Seinäjoentieltä idästä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Mäki-Rehulan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Mäki-Rehula, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18673

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0397

Sijainti: Seinäjoentie 686, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6964054, 2433031

Itäkoordinaatti: 3279943

Pohj.koordinaatti: 6970736

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: asuinrakennus 1954, (1960), ulkorakennus 1954

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 8.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Sauna-pesutupa-autotalli

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kantatie 67:n varrella. Mäki-Rehulan pihapiirin ympärillä on lähinnä 1950 - ja 60-luvun rakentamista. Pihapiirissä sijaitsee vuonna 1954 rakennettu ja 1960 laajennettu asuinrakennus ja ulkorakennus (1954).

Historia

Tontti on erotettu Rehulan tilasta pojalle, Juho Rehulalle ja hänen vaimolleen Lealle vuonna 1954. Välittömästi rakennettiin asuinrakennus ja ulkorakennus, jossa sijaitsivat sauna, pukuhuone ja autotalli. Asuinrakennusta laajennettiin 1960-luvulla ns. elintasosiivellä.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto; lupa 107/1962

Suullisia tietoja antanut: Juho ja Lea Rehula, 2004.

Arviointi 2004

Kohde edustaa jälleenrakennusajan asuinrakentamista, jota on laajennettu 1960-luvulla. Sisätilat ovat säilyneet poikkeuksellisen hyvin 1950- ja 1960-luvun asuissa. Ulkoasuun tehdyt muutokset vähentävät kohteen rakennushistoriallista arvoa. Kohde on asuinkäytössä.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen olemassa ja asuinrakennuksen ulkokuuoraus ja -väri on muutettu. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot**Historiallinen arvo**

Asuinrakennus

Asuinrakennus kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16090

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäki-Rehula

Rakennustunnus: 101755868B

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1954, (1960)

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista, rossilattia / laajennusosassa betonilaatta

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: vaakalautavuoraus (ennen asbestilevy ja pelti, päätykolmioissa pystyrimalaudoitus)

Ulkoväri: vihreä, ikkunat valkoiset (ennen vaalea / vihreä. Ikkunat ruskeat)

Kattomuoto: satula

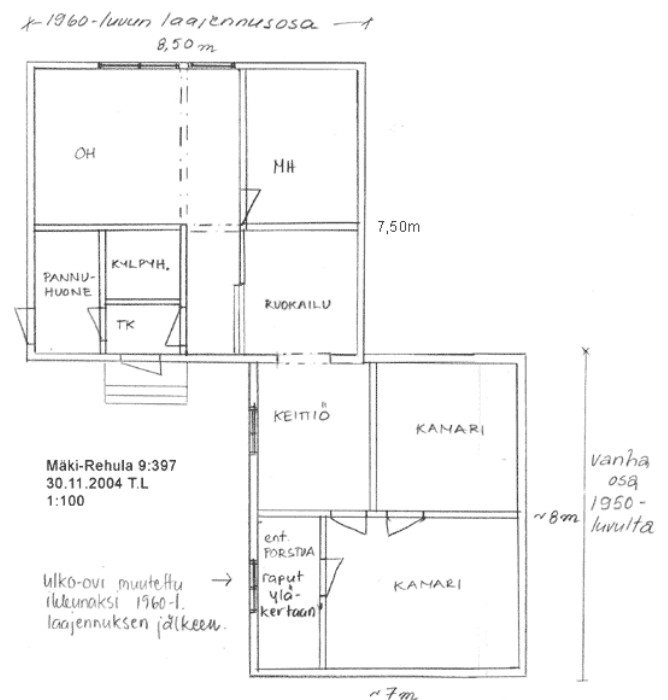
Kate: sementtitiili / laajennusosassa pelti

Ikkunat: tuuletusikkunalliset

Kuvaus ja historia

Talo on rakennettu vuonna 1954 ja laajennettu vuonna 1960. Rakennuksen 50-luvun pohjakaava käsittää porstuan (portaat yläkertaan), keittiön ja kaksi kamaria. Laajennusosan valmistuttua sisäänkäynti siirrettiin siihen. Myös vuoraus (pelti ja asbestilevyt) olivat muutosta vuodelta 1960. Alla vanha pystyrimalaudoitus. Ulkoverhous on muutettu 2004 jälkeen. Nykyisin (2024) asuinrakennuksessa on vihreäksi maalattu vaakalautaverhous ja uusitut valkopuitteiset ikkunat. Rakennuksen maalaustyöt sisällä on tehnyt omistajan isä, maalari Yrjö Rehula. Esim. ikkunoiden sisäpuolisissa ikkunapuitteissa on (v.2004) hyvin säilynyt maalipinta vuodelta 1960.

Oikealla: Asuinrakennuksen pohjakaavio, 2004.

Sauna-pesutupa-autotalli

Autotalli, katos, sauna ja pesutupa kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16091

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäki-Rehula

Rakennustunnus: 101755869C

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 931 saunarakennukset

Ajoitus: 1954

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: valettu betonista /nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: valkoinen. ikkunat ruskeat

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kohde nro 29 Mäkitupa

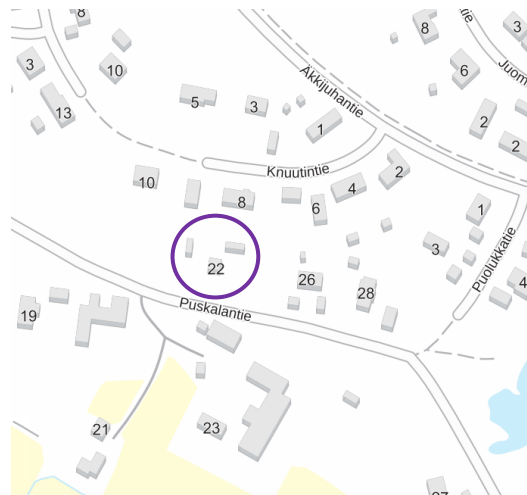
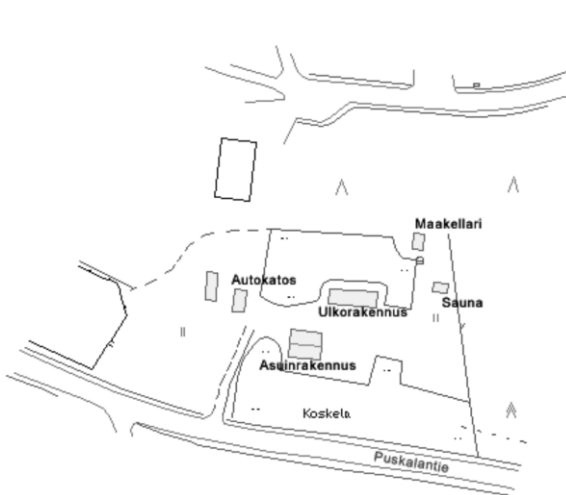

Kuva lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Mäkituvan pihapiiriä Puskalantieltä etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Mäkituvan asuinrakennus Puskalantieltä lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Mäkituvan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Mäkitupa, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18530

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0058

Sijainti: Puskalantie 22, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 /

Itäkoordinaatti: 3279787

Pohj.koordinaatti: 6969296

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: Asuinrakennus alun perin n.1920, 1952 asussa. Ulkorakennus 1948 ja 1954

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 21.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Sauna
- Ulkorakennus

Kuvaus

Pihapiiri käsittää asuinrakennuksen (1952) ja ulkorakennuksen (1948 / 1954). Hieman kauempana pihasta, tontin koillisreunalla sijaistevat sauna ja maakellari.

Historia

Tila on erotettu aikoinaan Ala-Nikkolan kantatilan Knuuttinikkolasta. Perimätiedon mukaan suutari Eemil Koskelan ja Susanna vaimon rakentama talo paloi heti valmistuttuaan Knuuttilanmäen palossa vuonna 1913. Ainoastaan Suutarinkone saatiin pelastetuksi. Paikalla kerrotaan olleen asuinrakennus jo ennen vuotta 1913. Tilan nykyinen asuinrakennus on valmistunut tulipalon jälkeen, ennen vuotta 1920. Se on peruskorjattu vuonna 1952 tilan siirtyessä Veikko Koskelan haltuun.

Arviointi 2004

Pihapiiri on säilynyt 1950-luvun asussa. Asuinrakennus on korjauskelvoton.

Arviointi 2024

Kohteen Mäkitupa asuinrakennus on edelleen olemassa, mutta vaatisi laajaa kunnostusta säilyäkseen. Pihapiirin rakennuksia lienee osittain romahtanut. Asuinrakennus sijaitsee näkyvällä paikalla Puskalantien varrella. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Muistitietoja Ahonkylästä v. 1904–1977. Yrjö Nikkola s. 15.11.1898. Koonnut ja puhtaaksikirjoittanut Toivi Nurmi.

Suullisia tietoja antanut: Markku Koskela, 2004.

Lisätiedot

-

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

(Rakennushistoriallinen arvo)

(Kaupunkikuvallinen/maisemallinen)

Asuinrakennus

Asuinrakennus kuvattuna luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15713

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäkitupa

Rakennustunnus: 1017557972

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: n. 1920, (1952)

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: Valettu betonista

Runko: Hirsi. Lyhyt nurkka / Lautarakenteinen

Vuoraus: Pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: Vaalean keltainen. Ikkunat ja listoitus valkoinen.

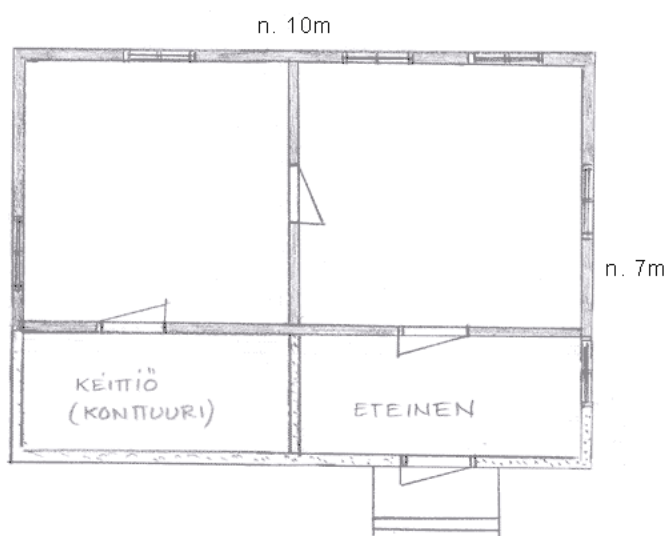
Kattomuoto: Satula

Kate: Kolmiorimahuopa

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Rakennuksen pohjakaavio käsittää tuvan, kamarin, porstuan ja keittiön. Keittiö on aikaisemmin ollut konttuuri eli kylmä huone, jossa on säilytetty ruokia. Tupa ja kamari ovat hirsirunkoisia. Porstua, konttuuri ja yläkerta lautarakenteisia. Etelälapeella on frontoni.

Mäkitupa 9:58
26.11.2004 T.L

Asuinrakennuksen pohjakaavio, 2004.

Sauna

Sauna sijaitsee pihan ulkopuolella, koillisessa. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15717

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäkitupa

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 931 saunarakennukset

Ajoitus: ennen 1950-lukua

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: Valettu betonista

Runko: Hirsi. Lyhyt nurkka / lautarakenteinen eteistila

Vuoraus: Vuoraamaton / Pystylaudoitus

Ulkoväri: Punainen. Ikkuna ja listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: -

Ikkunat: -

Ulkorakennus

Edessä ulkorakennus ja taustalla sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15716

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäkitupa

Rakennustunnus: 1017557983

Rakennustyyppi: talousrakennukset

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: Navetta 1948, liiveri 1954

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: Valettu betonista

Runko: Hirsi / Lautarakenteinen

Vuoraus: Pystyrimalautoitus

Ulkoväri: Punainen. Ikkunat ja listoitus valkoinen. Ovet keltaiset.

Kattomuoto: Satula

Kate: Kolmiorimahuopa (päällä pressut)

Ikkunat: 4-ruutuiset.

Kuvaus

Suorakaiteen muotoinen ulkorakennus käsittää navetan ja liiverin. Navetta on hirsirunkoinen.

Kohde nro 30 Mäntylä

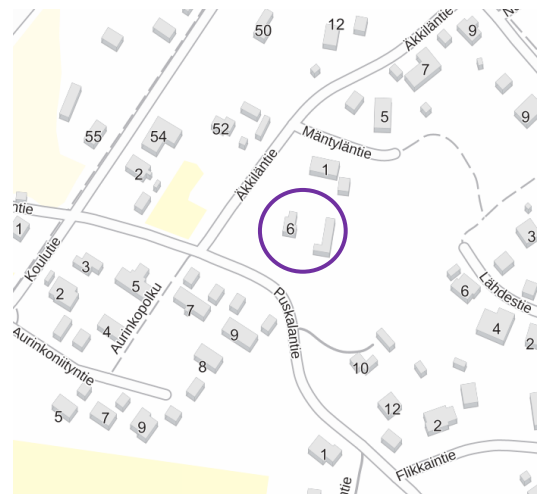
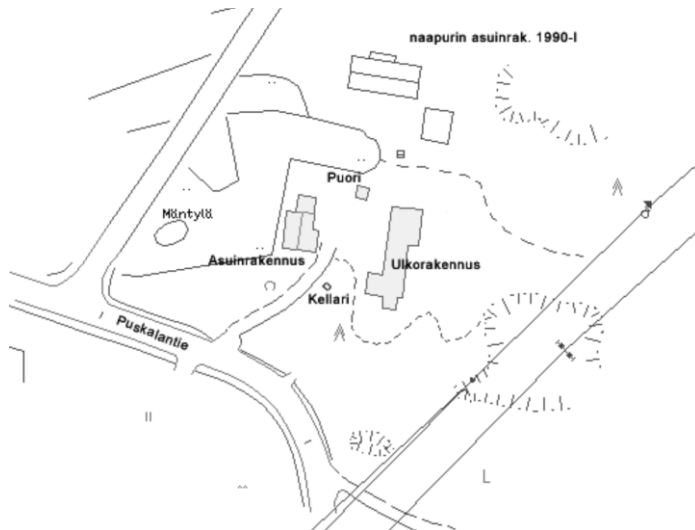

Pihapiiriä kuvattuna Puskalantieltä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Mäntylän asuinrakennus ja eduspihaa Äkkiläntieltä pohjoisesta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Mäntylän pihapiiriä Puskalantieltä etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Mäntylän pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Mäntylä, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18684

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0913

Sijainti: Puskalantie 6, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962888, 2432618

Itäkoordinaatti: 3279491

Pohj.koordinaatti: 6969590

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1918-1944

Ajoituselite: asuinrakennus 1924 (1960-luku), puori (n.1920-l), ulkorakennus 1960-l vaihde

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 9.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Puori
- Ulkorakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee asemakaava-alueella. Ympärillä uusia ja 1950-luvun asuinrakentamista. Pihapiirissä sijaitsee vanha asuinrakennus ja puori (n. 1920-l) ja ulkorakennus, joka tyylipiirteiden perusteella voidaan ajoittaa 1960-luvun vaihteeseen.

Historia

Talo on rakennettu 1920-luvulla ja sitä on laajennettu tyylipiirteiden perusteella 1960-luvulla.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Arviointi 2004

Kohde edustaa Ahonkylän vanhaa rakennuskantaa. Asuinrakennukseen tehdyt muutokset vähentävät sen rakennushistoriallista arvoa. Asuinrakennuksen perustukset valettu betonista myöhemmin, joka on aiheuttanut alimpien hirsien lahoamista. Tämä vaatii kunnostamista (v.2004). Rakennus on vapaa-ajan käytössä. Talo-
lousrakennukset ovat hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen olemassa ja maisemallisesti näkyvällä paikalla Puskalantien ja Äkkiläntien risteyksessä. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Julkisivu itään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Asuinrakennuksen eteläpääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Asuinrakennus kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16119

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäntylä

Rakennustunnus: 1020385515

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 041 vapaa-ajan asuinrakennukset

Ajoitus: 1924, (lisäsiipi 1960-luku)

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1 1/2

Perustus: valettu betonista. vanhassa osassa rossilattia.

Runko: hirsi / laajennusosa lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus, päätykolmioissa vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: keltainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: kolmiorimahuopa

Ikkunat: 1960-luvulta, 1- ja 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Talo on rakennettu vuonna 1924 ja laajennettu ns. lisäsiivellä tyylipiirteiden perusteella 1960-luvulla. Ikkunat on uusittu. Myös vanhan osan perustuksena oleva betonivalu on myöhempää lisäystä. Betoniin on aukaistu myöhemmin tuuletusluukkuja vanhan osan puolella.

Puori

Puori rajaa pihaa pohjoisesta. Taustalla tilan uusi asuinrakennus. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16121

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäntylä

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: aitat

Alkup. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1920-luvulla rakennettu nykyiselle paikalle

Suunnittelija: -

Kerrosluvu: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi, pitkä nurkka

Vuoraus: vuoraamaton

Ulkoväri: punainen, listoitus valkoinen, ovi keltainen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Puori on rakennettu nykyiselle paikalle n. 1920-luvulla. Hirsikehikko on vanhempi.

Ulkorakennus

Vasemmalla: Ulkorakennuksen autotalli ja lato-osa. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Lato ja sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16124

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Mäntylä

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: ei selvitetty

Nyk. käyttö: 931 saunarakennukset

Ajoitus: n. 1960-luvun vaihde

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: valettu betonsiat / nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pysty-laudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen, ovet keltaiset

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Tyylipiirteiden perusteella ulkorakennus on rakennettu 1960-luvun vaihteen tienoilla. Rakennusryhmä käsittää ainakin saunan, katosalustan, ladon, liiverin ja autotallin.

Kohde nro 31 Niemi

Asuinrakennus kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Niemen asuinrakennus koillisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Niemen miespihalle saavutaan Tuomiluomajoen ja navetan päädyn välistä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Lato (1960-l) rajaa karjapiha-alueen lounaiskulmalta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Niemen pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Niemi, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18636

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0008-0212

Sijainti: Seinäjoentie 485, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962310, 2432030

Itäkoordinaatti: 3278901

Pohj.koordinaatti: 6969060

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1918-1944

Ajoituselite: Asuinrakennus siirretty 1935, ulkorak. ja paja 1950-luku, puori n. 1935

Luokitus: ei määritelty, yleiskaavamerkintä sr-14, suojeltava kohde: Niemi-Nikkolan päärakennus pihapiireineen suojeltu Lääninhallituksen BA-407 päätöksen mukaisesti.

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 4.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 4 rakennusta

- Asuinrakennus
- Paja
- Puori
- Sauna-navetta-talli

Kuvaus

Pihapiirin rajaa lännestä Kantatie 67 ja idästä Tuomiluomajoki, jonka muodostamaan niemekkeeseen pihapiiri on rakennettu. Idän puolelta avautuu peltomaisema. 1 1/2-kerroksisen ns. pohjalaistalon lisäksi pihapiirissä sijaitsee navetta ja paja 1950-luvulta, puori (n. 1935), lato 1960-luvulta ja konesuoja (1988).

Pihapiiriin saavuttaessa tullaan ensin karjapihalle. Pajan ja ulkorakennuksen reunustaman pihatien kautta Tuomiluomajoen varresta päästään hoidetummalle miespihalle. Tällä puolella sijaitsevat asuinrakennus, puori, ulkorakennuksen tiiliosa ja pihan kaakkoislaidalla hirsinen lato.

Historia

Vuonna 1907 Mikko ja Kaisa Mäkyneen ostivat Yli-Nikkolan talon maita palstoina, joista he perustivat tilan nimeltä Niemi-Nikkola ja rakensivat rakennukset, jotka sijaitsivat n. 50 m luoteeseen (nykyisen Auto-Ekan pihassa). Ennen vuotta 1907 Kaisa ja Mikko olivat asuttaneet Mäkyneen nimistä torppaa, joka sijaitsi nykyisen (v.2004) Eeli Petäjämäen pihapiirissä. Nykyinen Niemi-Nikkolan tilan asuinrakennus on siirretty paikalle Tuomikylästä vuonna 1935. Siirtämisen suoritti Juho Niemi-Nikkola. Hänen jälkeensä omistajana oli Martti Niemi-Nikkola ja nykyään (v.2004) Jussi ja Pirkko-Maria Niemi-Nikkola.

Sodan aikana 1940-luvulla talossa asui useampi perhe samanaikaisesti, ilmeisesti n. 20 henkeä. Sodan jälkeen valvontakomission edustajille oli luovutettuna huone talosta. Kaksi komission edustajaa valvoi muutaman kuukauden (3kk) ajan mm. venäläisten sotavankien siirtoa.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rakennusinventointi, Ilmajoki 15.10.1995. Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Rakennussuojelupäätös 23.4.1993 Numero BA-407, Vaasan Lääninhallitus.

Suullisia tietoja antanut Jussi Niemi-Nikkola, 2004.

Tarkkanen, Tanja, 2021. *Kantatie 67 parannus, Seinäjoki-Ilmajoki, rakennusinventointi*. Ramboll. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Yllä vasemmalla: Niemen miespiha, jossa asuinrakennus puori ja navetta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Tuomiluomajoki rajaa pihaa asuinrakennuksen itäpuolelta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Pihan kaakkoislaidan hirsilato. Rakennusta ei ole merkitty vuoden 2004 asemapiirroksen. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Arviointi 2004

Asuinrakennus säilynyt poikkeuksellisen hyvin historiallisessa asussaan sekä sisätiloiltaan että julkisivuiltaan ja omaa näin rakennushistoriallista arvoa. Kohde on maisemallinen kiintopiste Tuomikyläntieltä päin. Asuinrakennus ja pihapiiri rakennussuojelulailla suojeltu - ei talousrakennukset. Paja jää suunnitellun tielinjauksen alle. Suunnitelmaa ei ole vahvistettu.

Arviointi 2024

Kohde Niemi on yksi Ahonkylän edustavimmista ja säilyneimmistä rakennushistoriallisesti arvokkaista pohjalaisista maaseutupihapiireistä. Se on pääpiirteissään säilynyt edellisen inventoinnin asussa ja näin säilyttänyt kulttuurihistorialliset arvonsa. Kohteen asuinrakennus on komea tyylipiirteensä säilyttänyt pohjalaistalo, ja sen ympärillä olevat talousrakennukset muodostavat omalaatuisen kokonaisuuden Tuomiluomajoen muodostamalle niemelle peltoaukean reunaan. L-mallinen navettarakennus jakaa pihapiirin ns. mies- ja karjapihaksi, ja pihan eri aikakausien rakennukset muodostavat historiallisesti arvokkaan kokonaisuuden edustaen maaseutupihapiirin kehitystä. Kohteella on myös paikallishistoriallista arvoa.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennustaiteellinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Julkisivu länteen, pihalle. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Keskellä: Asuinrakennuksen eteläpääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Pohjoispääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Vasemmalla: Julkisivu itään. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Keskellä: Osa alkuperäisistä ikkunoista on säilynyt. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Ulko-ovi listoituksineen on tyylipiirteiltään klassistinen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä: Asuinrakennuksen itäjulkisivu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Länsijulkisivu miespihalle. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Oikealla: Sisäänkäyntikuistin ikkuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Asuinrakennuksen pohjoispääty ja itäjulkisivu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Sisäänkäyntikuisti. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16051

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Niemi

Rakennustunnus: 1017465326

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: siirretty 1935, alun perin rakennus arviolta v.1888

Suunnittelija: -

Kerrosluvu: 1 1/2

Perustus: hakatut kivet, rossilattia

Runko: hirsi, lyhyt nurkka. kuisti lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton, päätykolmioissa pystyrimal.

Ulkoväri: punainen, ikkunat keltaiset. listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: 6-ruutuiset

Kuvaus

Asuinrakennus on 1 1/2-kerroksinen pohjalaistalo. Sisäänkäynti on 1-kerroksisen umpikuistin kautta. Ulko-ovena koristeellinen pariovi, jonka yläpuolella on kamanaikkuna.

Historia

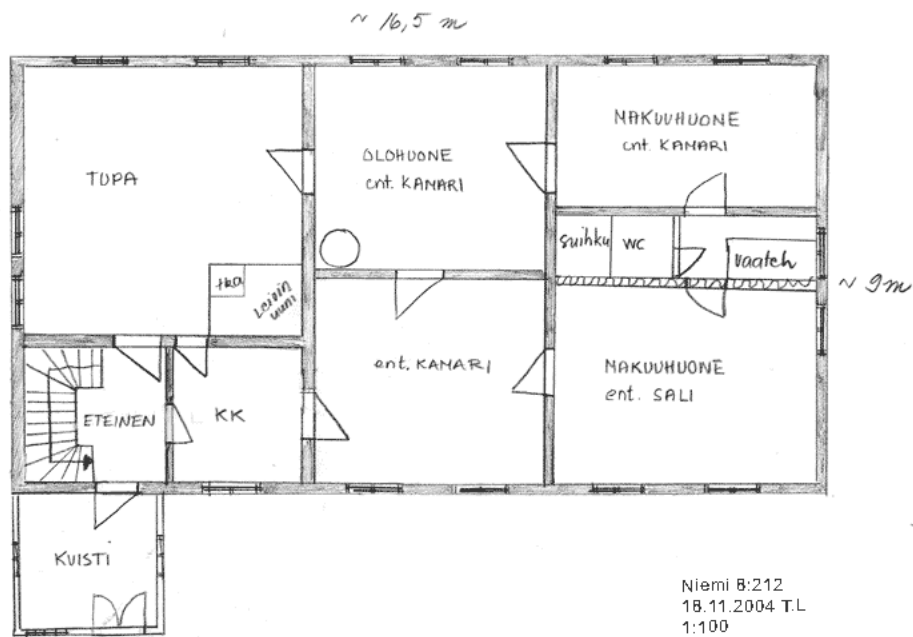
Talo on siirretty Tuomikylästä vuonna 1935. Siirtämisen suoritti Juho Niemi-Nikkola. Perimätiedon mukaan rakennus on ollut Nurmelan talo, joka oli rakennettu Tuomikylään vuonna 1888. Syksyllä 1934 kaivettiin perustuskaivannot ja täytettiin hiekalla. Talvella talo purettiin ja kaikki osat perustuskiviä ja sisäverhouksia myöten siirrettiin Ahonkylään.

Varhain keväällä alkaneet rakennustyöt etenivät nopeasti ja rakennus valmistui syksyllä 1935. Rakennustyön suoritti Amerikassa ollut Jaakko Peltokoski apunaan omistaja, Arvo Uitto ja Niilo Hautala. Westi suoritti muuraustyöt.

Rakennuksen pohjakaava käsittää tuvan, porstuan, salin ja kolme kamaria. Huoneiden käyttötarkoituksia on muutettu myöhemmin. Mm. sali on muutettu makuuhuoneeksi ja siitä on erotettu väliseinällä wc, kylpyhuone ja vaatekomero.

Erityispiirteet

Ikkunalistoissa on vinoneliö kuvio. Räystääsikkunoissa vinoneliö ruudut. Voimakas räystäskoristelu ja laudoitus: n. 40 cm pystyrimalaudoitus ja puolisauvalista räystäään alapuolella. Rakennus on vuoraamaton.

Asuinrakennuksen pohjakaavio.

Paja

Paja kuvattuna idästä. Taustalla kantatie 67. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Paja itäpuolelta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Paja reunustaa asuinrakennukselle ja miespihalle johtavaa pihatietä. Rakennuksen länsipääty ja eteläjulkisivu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16057

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Niemi

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: pajat/verstaat

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: painuneet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystylaudoitus

Ulkoväri: punainen, listoitus valkoinen, ovi keltainen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: 3-ruutuinen

Kuvaus

Pienimittakaavainen 1950-luvun pajarakennus joen ja pihatien varrella.

Puori

Puori kuvattuna pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Puori itäpuolelta ja taustalla navetta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Puori länsipuolelta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16054

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Niemi

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: n. 1935

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi, lyhyt nurkka

Vuoraus: vuoraamaton, päätykolmioissa loma-laudoitus

Ulkoväri: punainen, listoitus valkoinen, ovi keltainen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: -

Kuvaus

Puori on pieni varistorakennus asuinrakennuksen ja ulkorakennuksen välissä. Se edustaa asuinrakennuksen kanssa pihapiirin vanhinta rakennuskantaa.

Sauna-navetta-talli

Yllä: Navetta 1950-luvulta ja uudempi 1980-luvun konehalli. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Ulkorakennus idästä katsottuna. L-mallinen rakennus rajaa suojaosan piha-alueen. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Sauna-navetta-taliosia kaakosta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Ulkorakennus lounaasta, karjapihalta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16056

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Niemi

Rakennustunnus: 1017465337

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 931 saunarakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista

Runko: savitiili, yläosa lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton, yläosassa pystylaudoitus

Ulkoväri: punainen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: -

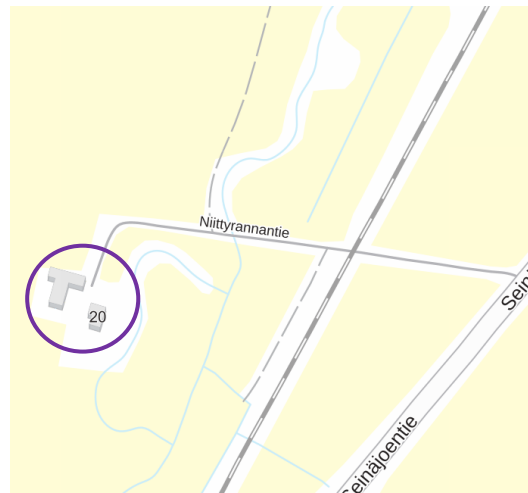
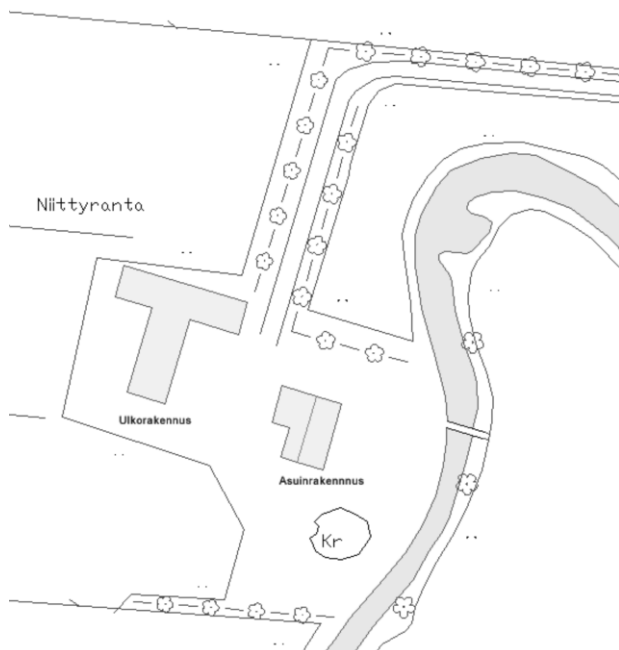
Kuvaus

Rakennus käsittää saunan, tallin ja navetan. Sen jatkeeksi on vuonna 1988 rakennettu konesuoja.

Kohde nro 32 Niittyranta

Asuinrakennus kuvattuna kaakosta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Vasemmalla: Asemapiirros Niittyrannan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Niittyranta, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18599

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0213

Sijainti: Niittyrannantie 20, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 /

Itäkoordinaatti: 3278917

Pohj.koordinaatti: 6969598

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1918-1944

Ajoituselite: Asuinrakennus 1924 (1980-luku), Ulkorakennus n. 1940 - 50-luku

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004

Inventointipvm: 03.11.2004

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus

Kuvaus

Kohde rajoittuu välittömästi Alajokimaisemaan. Asuinrakennuksen ja ulkorakennuksen käsittävään pihapiiriin johtaa koivukuja. Itäpuolella on Seinäjoki - Kaskinen rata.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rakennusinventointi 15.10.1995, Ilmajoki; Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki.

Suullisia tietoja antanut: Jarmo Kallio, 2004.

Arviointi 2004

Kohde on maisemallinen kiintopiste Alajoen reunalla. Asuinrakennuksen rakennushistoriallinen arvo on vähentynyt tehtyjen muutosten vuoksi. Ulkorakennus on alkuperäisessä asussa. Asuinrakennus on hyvässä kunnossa. Vielä kohtalaisessa kunnossa olevalla ulkorakennuksella ei ole käyttötarkoitusta.

Arviointi 2024

Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu uudelleen. Jo edellisessä (2004) inventoinnissa asuinrakennuksen rakennushistoriallisten arvojen todettiin vähentyneen tehtyjen muutosten takia.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

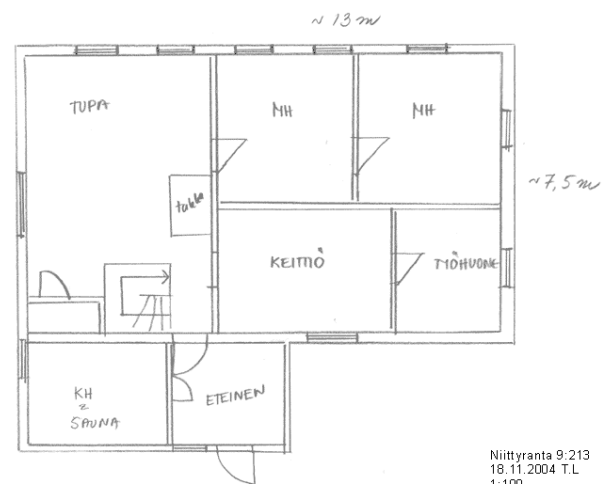

Oikealla: Julkisivu länteen, pihalle. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Vasemmalla yllä: Itäläpöydellä on frontoni, jonka harjalla lipputanko. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennuksen pohjakaavio.

Id: 15981

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Niittyrinta

Rakennustunnus: 101755825Y

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1924, (1980-luku)

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: hakatut kivet, verhottu lujalevyllä

Runko: hirsi, ulkopuolinen lisäeristys. Kuisti lautarakenteinen.

Vuoraus: pystyponttilaudoitu

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: uudet

Kuvaus ja historia

Perimätiedon mukaan rakennus on siirretty Kurikan Tuiskulan kylästä vuonna 1924. Yläkerran tilat rakennettu 1950-luvulla. Täydellinen peruskorjaus on tehty 1980-luvulla. Tuolloin mm. uusittiin kuisti, ikkunat, sisäpinnat ja laitettiin ulkopuolinen lisäeristys. Alkuperäisesti kuistissa on sijainnut kaksi sisäänkäyntiä.

Ulkorakennus

Ulkorakennus kuvattuna idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15982

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Niittyrinta

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: talousrakennukset

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: n. 1940 - 50-luku

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista / nurkkakivet

Runko: sementtitiili / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystyrimalaudoitus / pystytilaudoitus

Ulkoväri: punainen. ikkunat ruskeat. ovet vihreät. listoitus valkoinen.

Kattomuoto: satula

Kate: pelti, alla huopa

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Ulkorakennus on alkuperäisesti käsittänyt navetan, saunan, katosalustan, vilja-aitan ja lato-osan. Nykyisin varastokäytössä. Rakennuksen tarkkaa ikää ei tiedetä, mutta rakennustyylin perusteella se voidaan ajoittaa 1940–50-luvulle.

Kohde nro 33 Ojala I

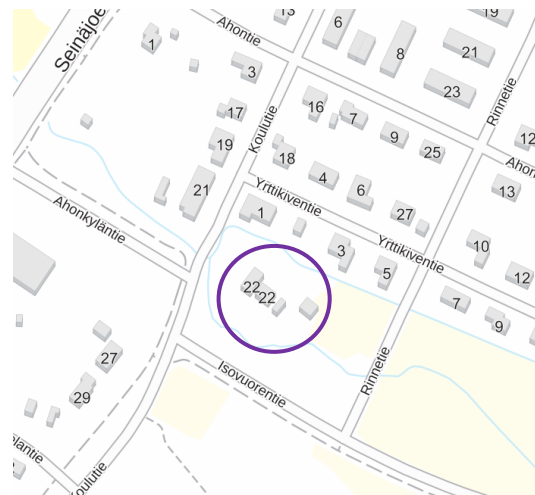
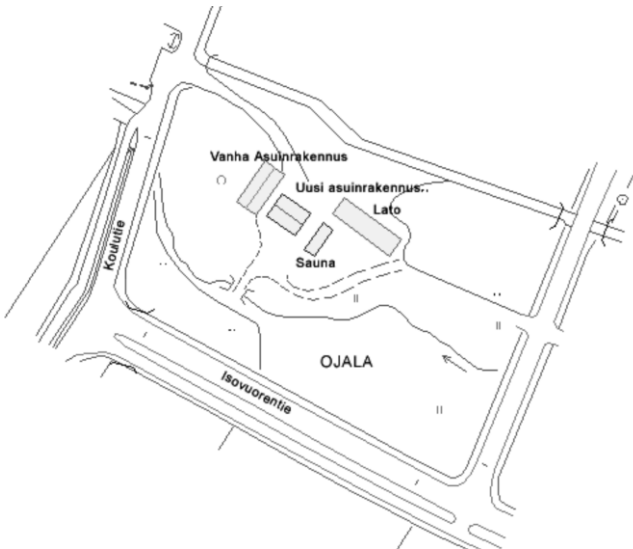
Vasemmalla: Tilan vanha ja uusi asuinrakennus kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Vanha asuinrakennus lännestä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä vasemmalla: Vanha asuinrakennus Koulutieltä länsipuolelta kuvattuna. Rakennus sijaitsee Ahonkyläntien päättänä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Ojalan pihapiiriä etelästä Isovuorentieltä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Ojala I:n pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Ojala I, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18629

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0983

Sijainti: Koulutie 22, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963535, 2432974

Itäkoordinaatti: 3279869

Pohj.koordinaatti: 6970228

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1864-1917

Ajoituselite: Asuinrakennus 1908. Uusi asuinrakennus 1990-luku.

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 3.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 1 rakennus

- Asuinrakennus

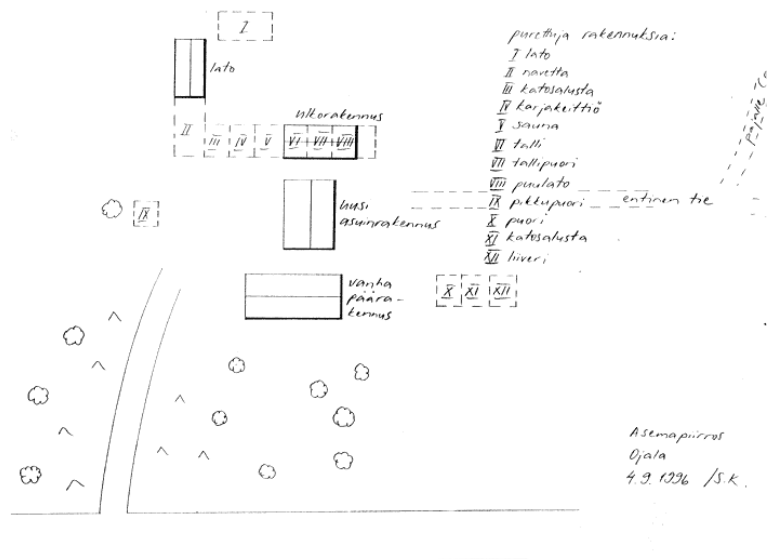
Kuvaus

Kohde sijaitsee asemakaava-alueella. Ympärillä on peltoa sekä uutta asuinrakentamista. Pihapiirissä sijaitsee vanha asuinrakennus ja sen itäpuolella (n. 2 m päässä) uusi asuinrakennus 1990-luvulta. Lisäksi pihassa lato ja peruskorjattu saunarakennus. Ladon katto on romahtanut (2024).

Historia

Antti Mikonpoika Ojala-Nikkolalle ja hänen vaimolleen Marialle (os. Latomäki) annettiin perintönä Ahon tilasta Ojala niminen torppa vuonna 1881 ja siitä muodostettiin itsenäinen tila (Ojala eli Ojala-Nikkola). Paikalla on perimätiedon mukaan sijainnut asuinrakennus jo tuolloin. Ojala-Nikkola rakensi uuden asuinrakennuksen ja ulkorakennukset karjarakennuksineen 1900-luvun alussa. Vuonna 1954 omistajaksi tuli hänen poikansa, Vilho Ojala-Nikkola, joka sairastuttuaan luovutti tilan sisarelleen Lyyli Ojala-Nikkolalle. Nykyisin (v.2004) omistajana on Lyylin tytär Hilikka Ala-Lipasti.

Tilan vanhasta pihapiirikokonaisuudesta on säilynyt vuonna 1908 rakennettu päärakennus, joka rajaa pihaa lännestä sekä lato itäpuolella. Purettu ulkorakennusryhmä on sulkenut pihan idästä ja se on käsittänyt ladon, navetan, katosalustan, karjakeittiön, saunan, tallin, tallipuorin ja puuladon. Puori, katosalusta ja liiveri on sijainnut asuinrakennuksen eteläpuolella ja pikkupuori pohjoispuolella. Pihapiirin ulkopuolella, n. 100 m etelässä ovat sijainnut riihi ja paja. Pihaan on aikaisemmin johtanut tie myös etelästä nykyisen sisään tulon lisäksi.

Asemapiirros Ojala I:n pihapiiristä. Satu Kangas, 1996.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rakennusinventointi, Ilmajoki 4.9.1996, Satu Kangas.

Moniste: Hilkka Ala-Lipastin kijoittama historiikki Ojala-Nikkolan talosta.

Ilmajoen Pitäjä. Niilo Liakka. Jaakko Sarvelan täydennyksiä. Vaasa Oy Vaasa 1986.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Suullisia tietoja antanut: Hilkka Ala-Lipasti, 2004.

Arviointi 2004

Asuinrakennus on säilynyt poikkeuksellisen hyvin alkuperäisessä asussa ja omaa näin rakennushistoriallista arvoa. Uuden asuinrakennuksen rakennusluvassa on vanha merkitty purettavaksi. Se säilyy kuitenkin tois-
taiseksi. Rakennus on vielä kohtalaisessa kunnossa hyvän vesikaton ansiosta.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen olemassa ja Ojala I:n vanha asuinrakennus on säilyttänyt edellisen inventoinnin ulkoasunsa. Vanhan ladon katto on romahtanut. Vanha asuinrakennus on Ahonkylään Ahonkyläntieltä saavuttaessa näkyvä maisemallinen kiintopiste ja kertoo tulijalle alueen kerroksellisesta historiasta. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Vanha ja uudempi asuinrakennus etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Vanha asuinrakennus etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Vasemmalla: Rakennus luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Keskellä: Länsilappeella on poikkipääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Ikkunan otsalaudassa on kolme suorakaiteen muotoista fasettikoristetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16033

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ojala I

Rakennustunnus: 1020386412

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1908

Suunnittelija: -

Kuvaus ja historia

Talon on rakentanut Antti Ojala-Nikkola vuonna 1908. Vuonna 1965 rakennus on vuorilaudoitettu, maalattu (panu) ja pärekaton päälle on asennettu peltikatto. Lisäksi sisätiloissa tehtiin remonttia mm. valettiin betoni-laatta kahteen eteläpäädyn kamariin, jonne sijoitettiin myös wc. Rakennus on pohjakaavaltaan keskeissali: keskellä on tupa, eteläpäädyssä kaksi kamaria ja pohjoispäädyssä porstua ja kamari.

Erityispiirteet

Ikkunoiden otsalautoissa on kahdesta kolmeen suorakaiteen muotoista fasettikoristetta. Samantyyppiset koristeet löytyvät myös Rinteen (Kohde nro 37) 1890-luvulla rakennetun asuinrakennuksen ikkunoista.

Kerrosluku: 1 1/2 (+ perunakellari tuvan alla)

Perustus: Muurattu luonninkivistä. Rossilattia. Kahdessa kamarissa betonilaatta.

Runko: hirsi, lyhyt nurkka

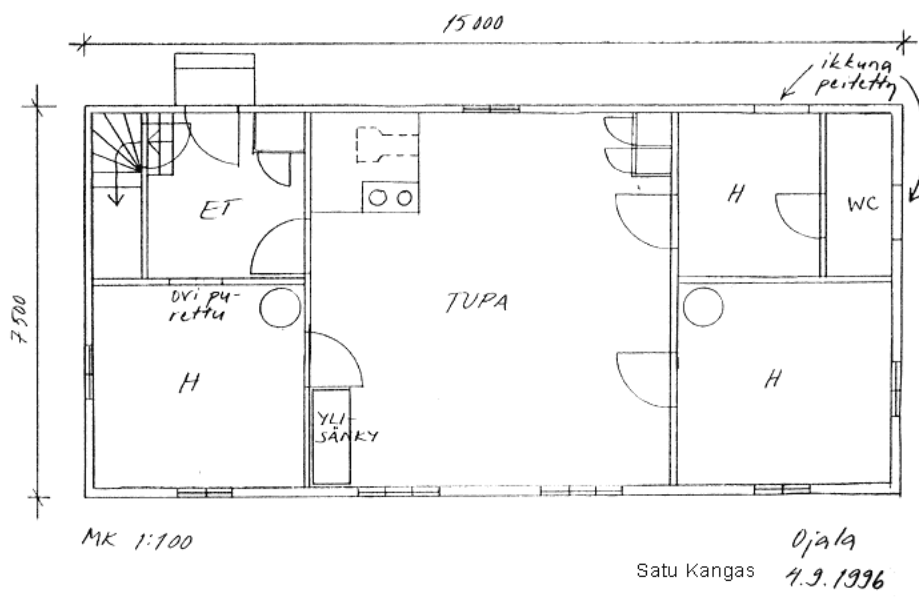
Vuoraus: pystyrimalautoitus

Ulkoväri: valkoinen, ikkunat ja listoitus vaaleanvihreä.

Kattomuoto: satula, länsilappeella frontoni

Kate: konesaumattu pelti, alla päre

Ikkunat: alkuperäiset 4- ja 9-ruutuiset

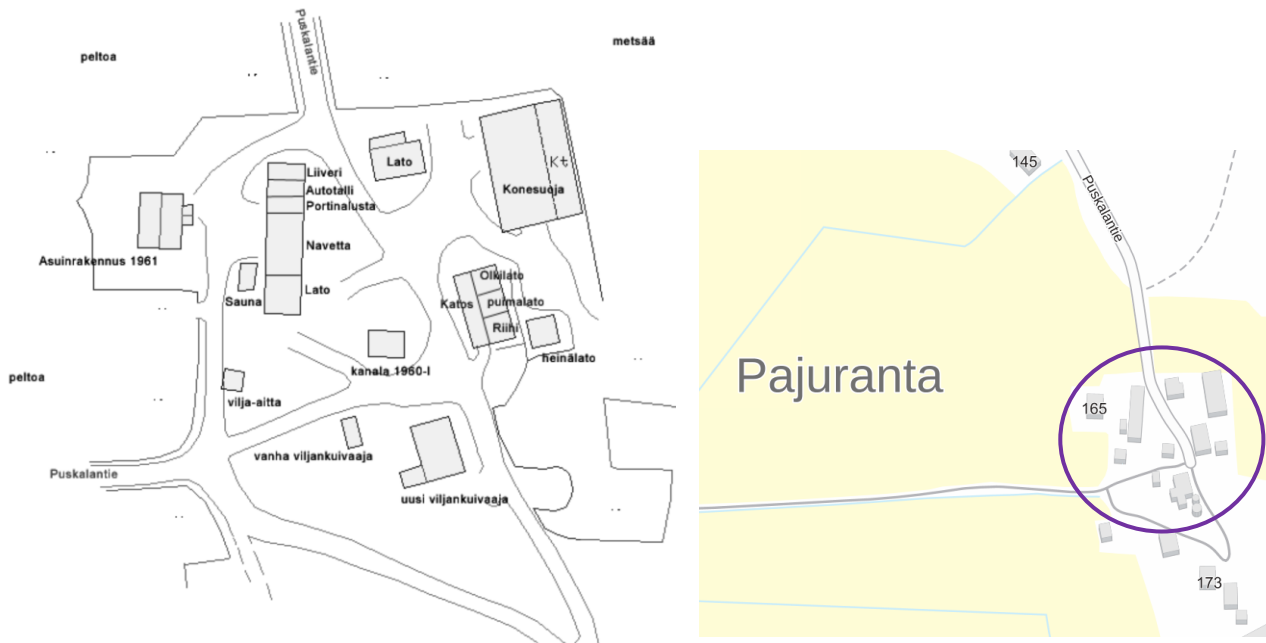
Ojala I asuinrakennuksen pohjakaavio.

Kohde nro 34 Pajuranta

Pihapiiriä kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Pajurannan pihapiiri Puskalantietä pohjoisesta saavuttaessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Pajurannan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Pajuranta, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18514

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0010-0017

Sijainti: Puskalantie 165, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962007, 2433293

Itäkoordinaatti: 3280127

Pohj.koordinaatti: 6968680

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: Asuinrakennus 1961. Ulkorakennukset 1914 - 1990-luku.

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 15.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 7 rakennusta

- Asuinrakennus
- Heinälato
- Navettarakennus
- Riihi
- Sauna
- Vilja-aitta
- Viljankuivaaja

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee peltoaukean ja metsän rajakohdassa. Peltoaukean laidalla sijaitsee 1961 rakennettu asuinrakennus ja metsän puolella useat talousrakennukset; Vilja-aitta, riihi, hirsi/luhtalato ja vanhempi viljankuivaaja ovat tilan vanhinta rakennuskantaa (siirretty n. 1914). Asuinrakennusta vastapäätä sijaitsee 1940-luvulla rakennettu navettarakennus ja sauna (1937–38). Navetan takan kulkee Puskalantie, jonka itäpuolella sijaistavat riihi, puulato (1960-l), hirsi/luhtalato ja uusi konesuoja. Tilan eteläpuolella on kanala (1960-l), viljankuivaaja (1970-l, 1990-l) ja vanhan hirsinen viljankuivaaja.

Oikealla: 1960-luvun kanala. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Historia

Tila on erotettu Tuominiemestä. Pajurannat ovat ostaneet tilan vuonna 1914 ja osa rakennuskannasta siirrettiin paikalle (puretti asuinrak., aitta riihi ja viljankuivaaja). Tilan vanha asuinrakennus (1914) purettiin uuden tieltä 1960. Pihapiiriin on aikaisemmin johtanut tie ainoastaan lännestä, Tuomikyläntieltä. 1990-luvulla Puskalantietä on jatkettu kulkemaan läpi Pajurannan ns. karjapihan yhtyen Tuomikylän tiehen.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Heikki Pajuranta, 2004, 2024.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa arkisto: lupa 47/1961

Arviointi 2004

Maisemallinen pihapiiri kokonaisuus, jossa on useita vanhoja ja osaksi harvinaiseksi käyneitä talousrakennuksia, kuten hirsinen viljankuivaaja. Kohde on hyvässä kunnossa ja tulee säilymään.

Arviointi 2024

Kohde Pajuranta on edelleen olemassa ja säilyttänyt edellisen inventoinnin arvonsa. Rakennusten kuntoa on ylläpidetty. Pihapiirissä on useita säilyneitä vanhoja piharakennuksia, ja maisemallisesti merkittävänä kokonaisuutena kohde kertoo Ahonkylän maatilapihiirin kerroksellisesta rakentamisesta.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Asuinrakennus kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Pajurannan 1961 valmistunut asuinrakennus pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15608

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Pajuranta

Rakennustunnus: 102057237X

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1961

Suunnittelija: -

Kerrosluke: Kellari + 1 + (1/2)

Perustus: Valettu betonista

Runko: Lautarakenteinen

Vuoraus: puuverhous (ennen ulkoverhouslevyt)

Ulkoväri: Punainen, pääty ruskea (ennen vaaleanruskea)

Kattomuoto: Satula

Kate: Sementtitiili

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Tilan vanha 1914 rakennettu hirsinen asuinrakennus on purettu uuden paikalta vuonna 1960.

Heinälato

Riukulato ja oikealla riihen seinää. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Heinälato pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15647

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Pajuranta

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 899 muut maa-, metsä- ja kalatalouden rakennukset

Nyk. käyttö: 899 muut maa-, metsä- ja kalatalouden rakennukset

Ajoitus: 1900-luvun alku

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: Nurkkakivet.

Runko: Pyöreät hirret. Koirankaula nurkka.

Vuoraus: -

Ulkoväri: Maalaamaton

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitupelti (alla päre)

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Ladon seinät levenevät alhaalta ylöspäin ja se on rakennettu pyöreistä, ohkaisista hirsistä, joihin on lovettu yksinkertainen ns. koirankaula salvos. Kyseisen mallista latoa sanotaan myös luhta- tai niittyladoksi. Kyseisen tyyllisiä latoja on yleensä rakennettu pelloille. Ladon lattia on tehty riu'uista, jotka kulkevat poikittaisesti sivuseinästä toiseen.

Navettarakennus

Navetta ja sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Navettarakennus ja sen edustalla sauna. Vesikatto on juuri huollettu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Navettarakennus koillisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Navetta rajaa asuinrakennuksen eduspihan karjapiha-alueesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15631

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Pajuranta

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: n. 1945

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 (1/2)

Perustus: Valettu betonista / Nurkkakivet

Runko: Sementtitiili / Lautarakenteinen

Vuoraus: Vuoraamaton / Pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: vaalea tiilipinta / punainen, ikkunat ja listat valkoiset, ovet keltaiset

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitu pelti. Alla päre.

Ikkunat: 1-ruutuiset puuikkunat

Kuvaus ja historia

Navettarakennus sisältää, pohjoispäädystä alkaen kaksi liiveriä, joista toinen on nykyään autotallina, portin alustan, navetan, tallin ja ladon. Navetta ja talliosa on muurattu sementtitiilistä. Perimätiedon mukaan tiilet on tehty ennen II maailman sotaa. Rakennus tehtiin valmiiksi heti sodan jälkeen. Muu osa rakennuksesta on lautarakenteista, joka on vuorattu pystyrimalaudoituksella.

Riihi

Yllä: Riihi lännestä kuvattuna. Rakennus sijaitsee ladon katoksen alla. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15641

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Pajuranta

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: talousrakennukset

Alkup. käyttö: 891 viljankuivaamot ja viljan säilytysrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1914

Suunnittelija: -

Kerrosluvu: -

Perustus: Nurkkakivet

Runko: Hirsi. Salvottu pitkille nurkille. / Lato-osa lautarakenteinen

Vuoraus: Vuoraamaton / lato-osa pystylaudoitettu

Ulkoväri: Maalaamaton / Lato-osa punainen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Malkakatto, jonka päällä turvemättäitä / Lato-osassa profiloitu pelti (alla päre)

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Hirsirunkoinen riihi (kiuashuone) on rakennettu nykyiselle paikalle vuonna 1914. Hirsissä on siirtonumerointi. Riihen ympärille on rakennettu lautarakenteinen lato-osa, jossa sijaitsee riihen lisäksi puimalato eli luuva, olkilato ja katos. Riihen katteena on malkakatto, jonka päällä on turvemättäitä. Koko rakennuksen katteena profiloitu pelti.

Sauna

Sauna kuvattuna lounaasta, taustalla navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä: Sauna pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15629

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Pajuranta

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 931 saunarakennukset

Ajoitus: n. 1937 - 38

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: Luonnonkivet. Valettu lattia.

Runko: Hirsi. Lyhyt nurkka.

Vuoraus: Vuoraamaton

Ulkoväri: Punainen. Ovi keltainen. Ikkuna ja listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Sementtitiili

Ikkunat: -

Vilja-aitta

Aitan julkisivu länteen, peltoaukealle päin. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Vilja-aitta sijaitsee peltoaukean laidalla pihatien varressa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Aitta luoteesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Aitta etelästä katsottuna. Pihatie johtaa asuinrakennukselle. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15637

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Pajuranta

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: aitat

Alkup. käyttö: 891 viljankuivaamot ja viljan säilytysrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1914 (siirretty)

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 2

Perustus: Nurkkakivet

Runko: Hirsi, pitkä nurkka.

Vuoraus: Vuoraamaton

Ulkoväri: Punainen, listoitus valkoinen, ovi keltainen

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiilipelti (ennen kolmiorimahuopa, minkä alla päre)

Ikkunat: pieni kaksiruutuinen puuikkuna

Kuvaus

Perinteinen 2-kerroksinen vilja-aitta.

Viljankuivaaja

Viljankuivaaja kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Viljankuivaaja koillisesta. Rakennuksessa on korkea piippu. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Viljankuivaaja on pihapiirin vanhimpia rakennuksia, joka on siirretty paikoilleen 1914. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15634

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Pajuranta

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 891 viljankuivaamot ja viljan säilytysrakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1914 (Hirsikehikko siirretty)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 2

Perustus: Nurkkakivet

Runko: Hirsi. Pitkä nurkka / Lautarakenteinen.

Vuoraus: vuoraamaton / Pystyrimalautoitus

Ulkoväri: Punainen, listoitus valkoinen

Kattomuoto: Satula

Kate: Sementtitiili

Ikkunat: pieni kaksiruutuinen puuikkuna

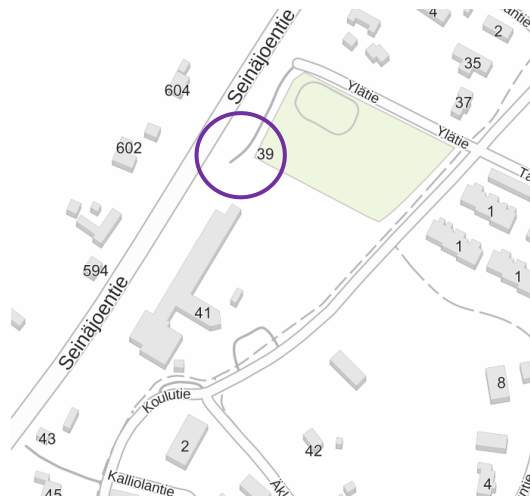
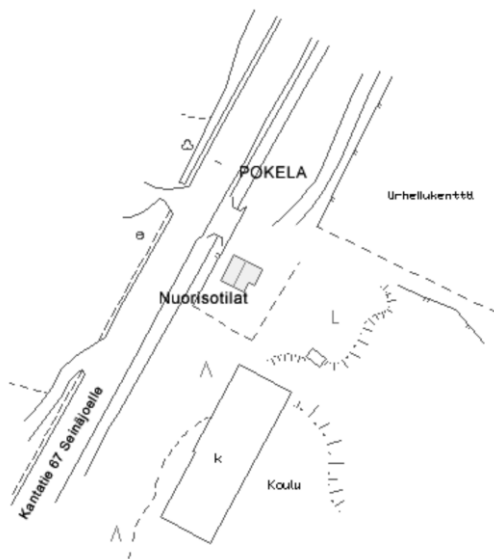
Kuvaus ja historia

Viljankuivaajan kiuashuone on hirsirunkoinen. Hirsissä on siirtonumerointi. Yläkerta, jossa viljat ovat kuivuneet, on lautarakenteinen. Välipohjassa on ritilät, joista kuivat jyvät ovat pudonneet laariin. Rakennuksen pohjoispäädyssä on lautarakenteinen eteisesa, josta kulkee portaat yläkertaan. Kiuashuoneen hirsiseinässä eteisen puolella on luukku, josta viljalaariin pudonneet jyvät on saatu säkkeihin. Rakennuksessa on laudasta tehty erityisen pitkä piippu. Viljankuivaajaan on mahtunut 10 hehtolittraa jyviä. Kiuas on purettu.

Kohde nro 35 Pokela (Nuorisotila) purettu

Nuorisotalo Pokela kuvattuna koillisesta. Taustalla kantatie 67. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Asemapiirros Pokelan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Pokela, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Rakennus puuttuu kartasta. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18612

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0359

Sijainti: Koulutie 39, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963305, 2432641

Itäkoordinaatti: 3279523

Pohj.koordinaatti: 6970008

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945–1974

Ajoitusselite: 1950-luku

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004

Inventointipvm: 3.11.2004

Kohteen inventoidut rakennukset: 1 rakennus

- Nuorisotila

Kuvaus ja historia

Ahonkylän nuorisotilana toiminut talo sijaitsi Kantatie 67:n varrella. Kohde on rakennettu alun perin asuinrakennukseksi 1950-luvulla. Nuorisotilan toiminta lakkasi rakennuksessa toukokuussa 2022 ja se purettiin 2023.

Arviointi 2004

Jälleenrakennusajan asuinrakennus, jonka ulkoasu on säilynyt kohtalaisen hyvin alkuperäisenä. Rakennus on kohtalaisessa kunnossa.

Arviointi 2024

Rakennus on purettu vuonna 2023.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Roos, Mari, 2024, sähköpostikeskustelu.

Nuorisotila

Vasemmalla: Rakennus idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Nuorisotila etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Talo kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16005

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Pokela (Nuorisotilat)

Rakennustunnus: 1017849704

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 331 seura- ja kerhorakennukset yms.

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: kellarikerros + 1 1/2

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: profiloitu pelti

Ulkoväri: keltainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: konesaumattu pelti

Ikkunat: alkuperäiset 2- ja 3-jakoiset

Kohde nro 36 Rahkakorpi

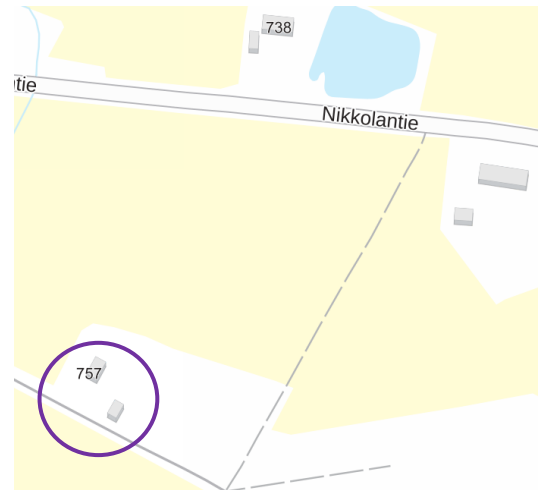
Vasemmalla: Rakennus kuvattuna lännestä. Kuvaaja: Maaria Mäntysaari. Kuvausaika: marraskuu 2003

Oikealla: Pihapiiriin johtaa koivukuja. Kuva otettu luoteesta, Nikkolantieltä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: tammikuu 2005

Yllä vasemmalla: Rahkakorven asuinrakennuksen pihapiiriä lännestä saavuttaessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennus itäpuolelta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Rahkakorven pihapiiristä, 2005.

Oikealla: Rahkakorpi, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 19097

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0020-0007

Sijainti: Nikkolantie 757, 60270 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962300, 2431487

Itäkoordinaatti: 3277977

Pohj.koordinaatti: 6968892

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1864–1917

Ajoituselite: Terijoen huvila (1900-l vaihde) siirretty 1911–29, maakellari 1920-l

Luokitus: ei määritelty, kaavamerkintä sr-15, paikallisesti merkittävä kohde

Inventoija: Maaria Mäntysaari 2003, Tiina Lehtisaari puhtaaksi kirj. 2005, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 2003, 12.01.2005, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- asuinrakennus (ent. Työlaitoksen henkilökunnan asunto)
- Maakellari (inventoitu 2003–2005)

Kuvaus

Kohde, Suomen vankeinhoitolaitoksen työsiirtolan virkailijoiden asuinrakennus, sijaitsee Nikkolannevan kuppessa, Alajoen peltolakeuden reunalla. Nikkolantieltä johtaa pihapiiriin pitkä koivukuja. Työsiirtolan vanhas- ta, 1911–1920-luvulla, rakennetusta kokonaisuudesta on säilynyt kyseinen virkailijoiden asuntola (ent. Teri- joen huvila), maakellari (1920-l) ja entinen ruokakatos. Ulkorakennus, joka käsittää autotallin, puuvajan, hyyskän ja varastotilaa, on rakennettu 1960-luvulla.

Näiden lisäksi pihapiirin ulkopuolella säilyneitä työlaitoksen rakennuksia ovat maakellarit ja avoimella pellolla sijaitseva ruokakatos, joka on rakennettu hirsipatsaiden varaan. Rakennuksen erityispiirteinä seinien kaare- vat aukot, jotka on myöhemmin laudoitettu umpeen. On säilynyt myös 2 pitkä ja kolme lyhyttä koivukuja.

Yllä vasemmalla: Rahkakorven asuinrakennuksen pihapiirin piharakennus. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Nikkolantielle johtava koivukuja pihapiirin itäpuolella. Osa koivuista on lahoja. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Puretut rakennukset:

- Erittäin kookas vankien asuinrakennus jonkin matkaa Rahkakorven länsi - luoteispuolella. Siitä on jäljellä vain noin 5-huoneinen maakellari, pihakoivu ja vuorimäntyjä.
- Pienempi asuinrakennus Rahkakorven itä - kaakkoispuolelta, koivukujan ja Tuomiluoman väliltä. Jäljellä on vain pienempi koivukuja ja vanhan peltikuoriuunin jäänteet.
- Varsinainen työsiirtolan alue: purettu ainakin kolme kookasta rakennusta ja rakennettu paikalle n. 1980-luvulla traktoritali. Säilynyt ainakin kaksi erittäin suurta perunakellaria, jotka ovat saattaneet olla jonkinlaisia pommisuo- jjakin.

Pisimmän kellarin katolla kasvaa kookkaita koivuja, jotka tulisi poistaa. Kellari on ollut käytössä vielä 2003.

Historia

Huomattavana alueena Ahonkylässä on ollut vuosina 1908–1909 perustettu Suomen ensimmäinen vankisiirtola -Ilmajoen työlaitos, Nikkolan nevan kupeessa. Jaakko Knuutilan talo oli ensiksi näiden vankien asuntolana. Vankeja oli n. 20–30 henkilöä. Ensimmäisenä rakennettiin vankien asuntola, talousrakennus, saunapesula, hevostalli, varastoja ym. Asuntola valmistui vuonna 1911. Ensimmäiset vangit tuotiin Helsingin Keskusvankilasta, jonka alainen vankisiirtola oli. Myöhemmin se toimi Kakolan vankilan alaisuudessa. Ilmajoen varavankila toimi myös sotilasvankilana. (Rajala, 1988).

Vuonna 1919 vaiheilla Ilmajoen varavankilasta tuli itsenäinen, Oikeusministeriön vankeinhoitolaitoksen alainen, laitos. Tämän johdosta vankimäärä lisääntyi ja Närpiöstä siirrettiin vanhan reserviväen kasarmirakennus ja Kruunupyystä lopetetun Työlaitoksen rakennuksia alueelle. Myös henkilökunnan asuntoja rakennettiin ja luultavasti tuolloin on siirretty myös kohde, työsiirtolan virkailijoiden asuinrakennus Terijoelta. Rakennustoiminnan jatkuessa saatiin mm. puusepän, sepän ja suutarin tilat, joissa kädentaitoja omaavat vangit työskentelivät. (Rajala, 1988).

1920-luvulla tuotiin alueelle Oulusta venäläisten ensimmäisen maailman sodan aikaisia parakkeja, joista saatiin mm. vangeille asuntoja. Lisäksi niistä rakennettiin tiloja sepille ja suutareille, keittiö, leipomo, kirkko ja varastoja. (Rajala, 1988).

Kesällä 1936 Ilmajoen varavankila lopetettiin. Viimeisenä laitoksen johtajana toimi A. Salonen. Syksyllä 1937 alueella aloitti toimintansa Naisten Työlaitos. Laitos lopetettiin vuonna 1972, minkä jälkeen alueen omistajana ja peltojen viljelijänä oli Ilmajoen maatalousoppilaitos. Alueen ainut säilynyt asuinrakennus ja tontti, Työlaitoksen henkilökunnan asuinrakennus myytiin nykyiselle (2004) omistajalle vuonna 2003. (Rajala, 1988).

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Tarkkanen, Tanja, 2021. *Kantatie 67 parannus, Seinäjoki-Ilmajoki, rakennusinventointi*. Ramboll. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Arviointi 2004

Asuinrakennus ja koivukuja ovat maisemallisena kiintopisteenä lähestyessä Ahonkylää, Nikkolantietä, Ilmajoen suunnasta. Rakennushistoriallinen arvo: Kohde on säilyttänyt ulkoasuun tehdyistä muutoksista huolimatta rakennushistoriallisen arvonsa (ent. Terijoen huvila 1900-l vaihde). Sisätilojen osalta se on säilynyt (v.2005) 1950-luvun interiörissä. Kohteella on myös maakuntahistoriallista merkitystä entisen Ilmajoen varavankilan ja myöhemmin naisten työsiirtolaitoksen ainoana säilyneenä isompana rakennuksena. Rakennus on hyvässä kunnossa. (v. 2003)

Arviointi 2024

Kohde Rahkakorpi on edelleen olemassa. Tässä päivitysinventoinnissa tarkasteltiin asuinrakennuksen pihapiiriä ja asuinrakennusta ulkopuolelta. Asuinrakennus on silmämääräisesti tarkasteluna kohtalaisessa kunnossa. Seinän ulkomaali hilseilee, kuisti ja parveke vaatisivat entisöintiä ja ulkoportaot uusimista. Huoltamattomuus ja tehdyt lisäykset, kuten kuistiin lisätty valokate ja massiivinen ramppi ovat hieman heikentäneet rakennuksen rakennushistoriallista arvoa. Tästä huolimatta ulkoarkkitehtuuriltaan rakennus on edelleen kunnostettavissa rakennushistoriallisesti arvokkaaseen asuunsa. Piha-alue ja koivukuja vaatisivat myös huoltoa. Kohde on edelleen kulttuurihistoriallisesti merkittävä maisemallinen pihapiiri Ahonkylässä.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennustaiteellinen arvo

Asuinrakennus (ent. Työlaitoksen henkilökunnan asunto)

Vasemmallla: Talvikuva. Rakennus kuvattuna kaakosta. Kuvaaja: Maaria Mäntysaari. Kuvausaika: 2003

Oikealla: Rakennus kuvattuna kaakosta. Kuvaaja: Maaria Mäntysaari. Kuvausaika: kevät 2003

Vasemmallla: Ikkunat on uusittu. Kuvaaja: Maaria Mäntysaari. Kuvausaika: 2003

Oikealla: Ullakon lunetti-ikkuna. Kuvaaja: Maaria Mäntysaari. Kuvausaika: 2003

Vasemmallla: Talu luoteesta. Päädyssä 2-kerroksinen rappuhuone yläkertaan. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: tammikuu 2005

Oikealla: Yläkerran ruokailuhuoneen muurattu takka. Kuvaaja: Maaria Mäntysaari. Kuvausaika: 2002

Yllä: Rakennus etelästä katsottuna. Kuistille on tehty ramppi ja siihen on lisätty profiloitua valokatetta sivuille. Kuvaaja: Kerttu Loukusa, 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennuksen pohjoispääty ja länsijulkisivu. Ulkoportaat tarvitsevat kunnostusta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä: Rakennuksen eteläpääty. Kuvaaja: Kerttu Loukusa, 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennus koillisesta. Kuistin yläpuolinen parveke vaatisi kunnostusta ja sen kaide on irronnut. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16699

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Rahkakorpi (Ent. Ilmajoen työsiirtolan rakennuksia)

Rakennustunnus: 102067028S

Rakennustyyppi: vankilat

Alkup. käyttö: 013 muut erilliset pientalot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: Siirretty Terijoelta 1911–29. Todennäköisesti n. 1920.

Suunnittelija: -

Kuvaus ja historia

Perimätiedon mukaan talo on siirretty nykyiselle paikalle vuosien 1911–1929 Terijoelta junalla, todennäköisesti 1.maailman sodan aikana. Rakennus on entinen 1900-luvun vaihteessa rakennettu Terijoen huvila. Talon hirsirunko nousee alakerrasta korkealle yläkertaan. Kolmannen kerroksen matalan ullakon päädyt ovat lautarakenteisia ja sen välipohjarakenteessa on eristeenä hiekkaa, jonka seassa on mm. vuodelle 1921 päivättyjä sanomalehtiä. Talossa on mansardikatto, jonka lappeet ovat kaarevat. Lisäksi molemmilla lappeilla sijaitsee frontonit. Katteena on konesaumattu pelti. Rakennuksen pääsisäänkäynnin kohdalla on avokuisti ja parveke. Lisäksi koillispuolella on rappuhuone. Perustus: Luonnonkivipilarien päällä on hakatut kivijalkakivet (palkit). Pilareiden ja palkkien väliin jää ilmatila.

Asuinrakennuksen huonejako on säilynyt siirron jälkeen muuttumattomana. Sisäinteriöriltään talo on 1950-luvun asussa (v.2003), vaneriovia myöden. Avokuisti ja parveke on rakennettu vasta huomattavasti rakennuksen siirron jälkeen. Samoin lapefrontonit. Kuistin ja parvekkeen kaiteet ovat 1950-luvulta. Alkuperäiset, pieniruutuiset ikkunat on vaihdettu 1960-luvulla alakerrassa 2-jakoisiin ja yläkerrassa 1-ruutuisiin ikkunoihin.

Huonejako alakerta:

Avokuistilta tullaan sisään tilavaan eteiseen, jonka molemmilla sivuilla päätykamarit: eteläpuolella (vas) makuuhuone ja pohjoispuolella (oik) wc - pesuhuone. Eteisessä on peltikuorimuuri. Eteisestä tullaan suoraan ruokailuhuoneeseen, jonka eteläpuolella (vas) on olohuone ja pohjoispuolella (oik) keittiö. Talon pohjoispäädyssä sijaitsee rappuhuone, josta johtaa portaat yläkerran huoneistoon. Rappuhuoneeseen on käynti ulkoa.

Huonejako yläkerta:

Lämmittämättömästä rappuhuoneesta nousee portaat yläkertaan, missä on kapea, talon pituussuuntainen eteistila. Eteistilasta on ovet pieneen wc -suihku sivukkaaseen, parvekkeelle, päätykamariin ja ruokailuhuoneeseen (suurempi kuin alakerrassa). Ruokailuhuoneessa on lapefrontoni ja se jatkuu yhtenäisesti toiseen päätykamariin. Yläkerran keittiön on isompi kuin alakerran, koska se jatkuu rappuhuoneen päälle. Keittiössä on vanerioiset sivukaskomerot ja puuhella. Ullakolle pääsee vain katossa olevasta paloluukusta.

Erityispiirteet

Erityispiirteinä mainittakoon: Pihapiiriin johtava pitkä koivukuja, mansardikaton kaarevat lappeet, erikoinen luonnonkiviperusta, ullakon vanhat puutapitetut kattotuolit, ullakkotilan alkuperäinen puolipyöreä ikkuna, lapefrontonit sekä yläkerran kaunis muurattu uuni, peltikuorinen "1-kiertoinen olkauuni" ja Högforssin hella. Alakerrassa on uudempi puuhella ja 2-3 peltikuorimuuria.

Maakellari**Id:** 16700**Kunta:** Ilmajoki**Kylä:** Peltoniemi**Kohde:** Rahkakorpi (Ent. Ilmajoen työsiirtolan rakennuksia)**Rakennustunnus:****Rakennustyyppi:** vankilat**Alkup. käyttö:** 941 talousrakennukset**Nyk. käyttö:** 941 talousrakennukset**Ajoitus:** 1920-luku**Suunnittelija:** -**Kerros-luku:** 1**Perustus:** betoni**Runko:** betoni**Vuoraus:** turve**Ulkoväri:** -**Kattomuoto:** maapeitteinen kumpare**Kate:** turve**Ikkunat:** -

Kohde nro 37 Rinne

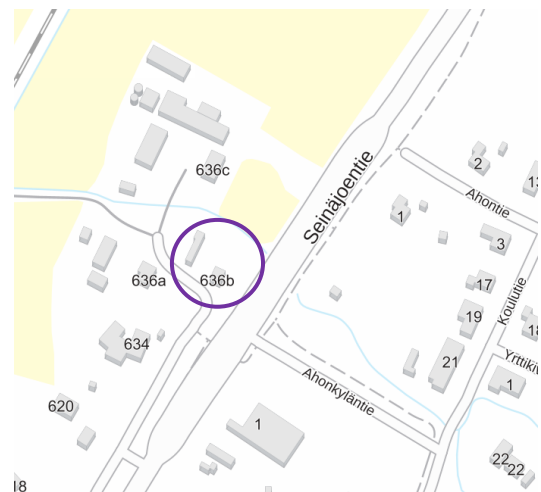
Asuinrakennus idästä, kantatie 67:lta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Rinteen asuinrakennus lounaasta. Rakennuksen edustalla kasvaa paljon pieniä puita. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Rinteen asuinrakennus luoteesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Rinteen asuinrakennus pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Rinteen pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Rinne, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18649

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-1098

Sijainti: Seinäjoentie 636b, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 /

Itäkoordinaatti: 3279677

Pohj.koordinaatti: 6970346

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1864–1917

Ajoituselite: asuinrak. 1890 (1920-I) ja navetta 1920-luku. sauna 1950-I (siirretty)

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 4.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Navetta - lato – käymälä (romahtanut)
- Sauna

Kuvaus ja historia

Kohde sijaitsee Kantatie 67:n varrella. Pihapiirin vanhaa rakennuskantaa edustavat asuinrakennus ja romahtanut ulkorakennus, joka käsitti navetan, ladon ja käymälän. Sauna on siirretty Alajoelta 1950-luvulla ja suorakaiteen muotoinen, pitkä ulkorakennus n. 1950-luvulla.

Talon rakentanut Jaakko Perämäki perimätiedon mukaan vuonna 1890. Hän ja vaimonsa Helena (os. Palomäki) muuttivat Kanadaan ja talon osti Yrjö ja Maria Rehula vuonna 1925. Yrjö Rehula oli maalari.

Yllä oikealla: Rinteen asuinrakennus lounaasta. Rakennuksen edustalla kasvaa paljon pieniä puita. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Oikealla: Ulkorakennus pihan länsipuolella. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavinventointi*.

Moniste: Muistitietojani Ahonkylästä v. 1904–1977. Kirjoittanut Yrjö Nikkola s. 15.11.1898. koonnut ja puhtaaksikirjoittanut Toivo Nurmi.

Suullisia tietoja antanut: Yrjö ja Lea Rehula, 2004.

Arviointi 2004

Kohde on säilynyt historiallisessa asussa ja omaa näin rakennushistoriallista arvoa. Kohde on asumaton (v.2004). Asuinrakennuksen perustukset ovat painuneet. Säilyminen on epävarmaa, jos kohdetta ei kunnosteta asumiskäyttöön.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen osittain olemassa, mutta rakennukset ovat silmämääräisesti tarkasteltuna huonokuntoiset ja pihalla on vaikea kulkea pusikoitumisen vuoksi. Navetta-lato-käymälärakennus on romahtanut paikoilleen pihan keskelle. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen. Kohden on maisemallisesti näkyvällä paikalla Seinäjoentien varressa.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

(Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo)

(Rakennushistoriallinen arvo)

Asuinrakennus

Vasemmalla: Rakennus idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Koillispääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Vasemmalla: Lounaispääty. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Itäjulkisivu. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Vasemmalla: Alkuperäiset 4-ruutuiset ikkunat. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Ulko-ovi. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16058

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Rinne

Rakennustunnus: 102048022N

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1890, (1920-luku)

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1 1/2

Perustus: Luonnonkivet, päällystetty betonilla myöhemmin, rossilattia.

Runko: hirsi, lyhyt nurkka

Vuoraus: vaakaponttilaudoitus

Ulkoväri: vaalea, ikkunat valkoiset, listoitus keltainen

Kattomuoto: satula

Kate: kolmiorimahuopa (alla päre)

Ikkunat: 4-ruutuiset, vanhat

Kuvaus ja historia

Talon on rakentanut Jaakko Perämäki n. vuonna 1890. Talo on peruskorjattu/rakennettu nykyiseen asuunsa 1920-luvulla.

Erityispiirteet

Ikkunoiden otsalaudoissa kaksi suorakaiteen muotoista fasettikoristetta. Samantyyppiset koristeet löytyvät myös Ojala I:n (Kohde nro 33) vuonna 1908 rakennetun päärakennuksen ikkunoista.

Navetta-lato-käymälä (romahtanut)

Vasemmalla: Navetta ja lato, taustalla sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Keskellä navetta, takan ulkorakennus n. 1950-luvulta. Kuva idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 16059

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Rinne

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: n. 1920-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: luonnonkivijalka, betonoitu myöhemmin / nurkkakivet

Runko: hirsi, lyhyt nurkka / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystylauta

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen, ovet keltaiset

Kattomuoto: satula

Kate: kolmiorimahuopa

Ikkunat: 1-ruutuiset

Sauna

Sauna kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Sauna etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 16060

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Rinne

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 931 saunarakennukset

Ajoitus: 1950-luku (siirretty, vanha ns. alajokisau-
na)

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: valettu betonista

Runko: hirsi

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen, listoitus valkoinen, ikkuna ja
ovi keltainen

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: 4-ruutuinen

Kohde nro 38 Ruhama

Pihapiiriä kuvattuna pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Yllä oikealla: Ruhaman pihapiiri pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Ruhaman pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Ruhama, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18598

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0973

Sijainti: Puskalantie 21, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962491, 2432868

Itäkoordinaatti: 3279709

Pohj.koordinaatti: 6969180

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945–1974

Ajoituselite: Asuinrakennus ja ulkorakennus 1950-luku

Luokitus: ei määritely

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 2.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Ulkorakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee peltoaukean reunalla, Ahonkylän asemakaava-alueella. Viereisillä tonteilla alueen vanhaa rakennuskantaa 1900-luvun vaihteesta - Aho-Nikkolan talo koillisessa ja Knuuttinikkolan luoteessa. Pihapiiri käsittää asuinrakennuksen ja L-kirjaimen muotoisen ulkorakennuksen. Ulkorakennus rajaa näkyvyyden peltoaukealle sijaitessaan tontin eteläpuolella.

Historia

Talo on rakennettu Aho-Nikkolan Fransin syytinkituvaksi vuonna 1955. Hänen jälkeensä syytinkiläisenä asui Heimo Aho-Nikkola. Tila erotettiin Aho-Nikkolasta 1990-luvulla, kun talo myytiin Hannu Ruhalle, joka antoi tilan nimeksi Ruhama. Hän myi tilan edelleen.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Ilmajoen kunnan rakennuslupa-arkisto; lupa 16/1957

Suullisia tietoja antanut: Pasi Parikka, 2004.

Arviointi 2004

Tyypillinen jälleenrakennusajan pihapiiri maaseudulla. Rakennukset säilyneet kohtalaisen hyvin alkuperäisessä asussaan. Rakennukset ovat hyväkuntoiset.

Arviointi 2024

Kohde Ruhama on edelleen olemassa. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Rakennus idästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Eteläjulkisivu. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 15979

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ruhama

Rakennustunnus: 1020386325

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1955

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista /kuistissa betonipilarit

Runko: lautarakenteinen

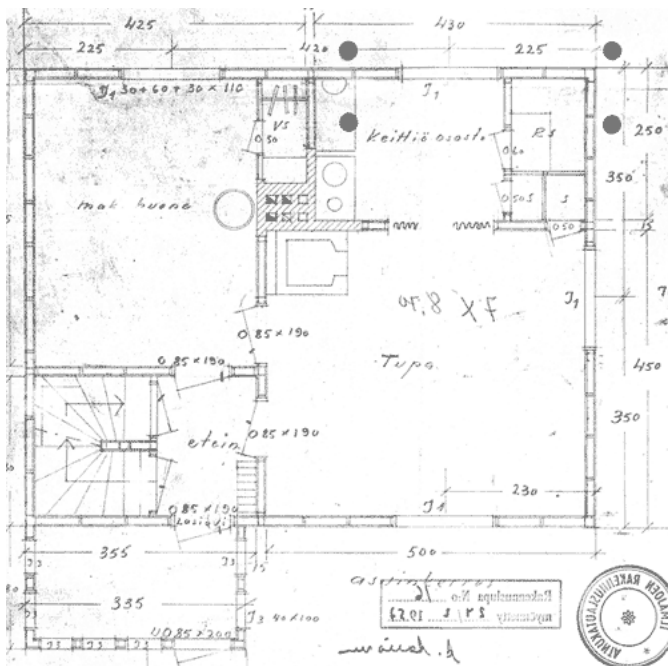
Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula, kuisti lapekattoinen

Kate: kolmiorimahuopa

Ikkunat: 3-jakoiset

Rakennuksen alkuperäispiirustukset, 1957. Toteutettu näin.

Ulkorakennus

Vasemmalla: Ulkorakennus kuvattuna pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Ulkorakennus kuvattuna luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Id: 15980

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Ruhama

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 941 talousrakennukset

Ajoitus: 1950-luku

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: valettu betonista

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: -

Kuvaus

Taloussrakennus käsittää saunan, varastotilaa, katosalustan ja puuverstaan. Ilmeisesti puuverstaassa on alkuperäisesti sijainnut navetta.

Kohde nro 39 Salomaa

Asuinrakennus kuvattuna kaakosta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

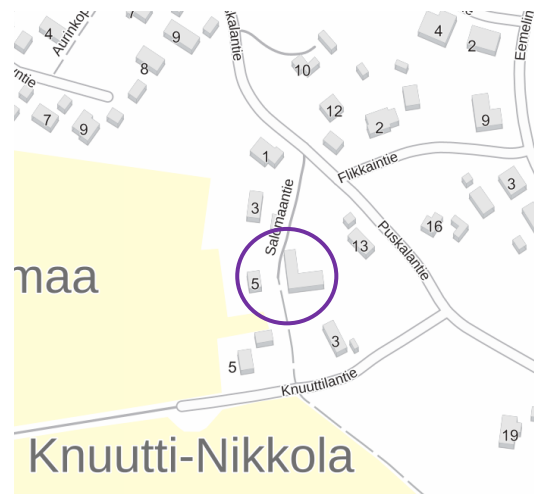
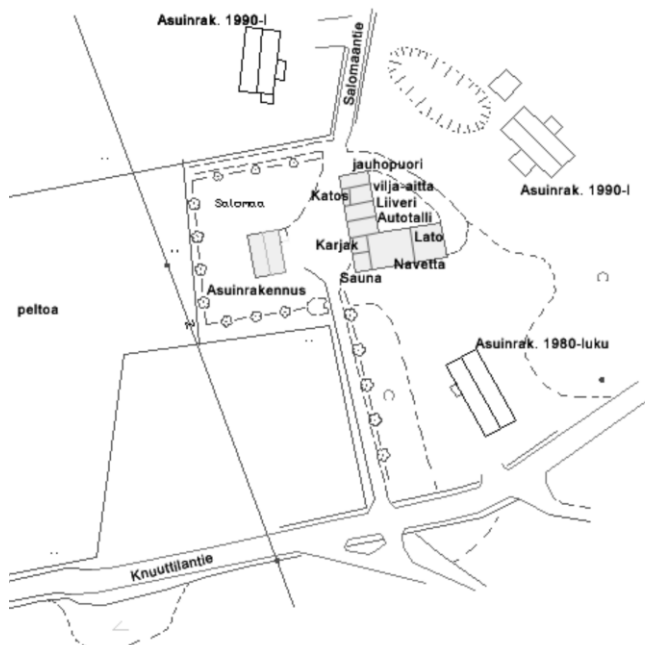
Yllä oikealla: Salomaan pihapiiri lännestä peltoaukealta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Salomaan pihapiiriä pohjoisesta Salomaantieltä saavuttaessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Salomaan asuinrakennus koillisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Salomaan pihapiiristä, 2004. Pihapiirin eteläpuoleiselle peltoalueelle on sittemmin rakennettu omakotitalo.

Oikealla: Salomaa, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18546

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0849

Sijainti: Salomaantie 5, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6962657, 2432644

Itäkoordinaatti: 3279507

Pohj.koordinaatti: 6969364

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1945-1974

Ajoitussele: Asuinrakennus 1911 (1954), ulkorakennus 1955

Luokitus: ei määritelty

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 26.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Navetta-ulkorakennus

Kuvaus

Kohde sijaitsee asemakaava-alueella metsän ja pellon rajakohdassa, Salomaantiellä. Ympäriällä on uusia asuinrakennuksia 1990-luvulta. Pihapiirissä sijaitsee vuonna 1911 rakennettu ja 1954 peruskorjattu asuinrakennus ja vuonna 1955 rakennettu navetta / ulkorakennusryhmä. Vanha ulkorakennus on purettu uuden tieltä.

Historia

Asuinrakennuksen rakentanut Hermann Knuutila vuonna 1911. Kaarlo (Kalle) Järvinen vaimonsa Susannan kanssa ostivat tilan vuonna 1918. Vuonna 1954 tilan omistajaksi ja viljelijäksi tuli poika Tauno Järvinen ja vaimonsa Eila. Tuolloin asuinrakennus peruskorjattiin ja vanhan ulkorakennuksen tilalle rakennettiin uusi. Rakennus oleellisella paikalla "Knuutilanmäen sodan" aikana.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rakennusinventointi, Ilmajoki 15.10.1995. Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki.

Moniste: Muistitietoja Ahonkylästä v 1904 - 1977. Kirjoittanut Yrjö Nikkola. Koonnut ja puhtaaksikirjoittanut Toivo Nurmi.

Rajala, Esko, 1988. *Tuomikylä sanoin ja kuvin*. Kirjapaino IL-MO 1988.

Uotila, Pertti, ja Waldemar Rantoja, 1958. *Ilmajokelaiset vapaussodassa*.

Suullisia tietoja antanut: Eila Järvinen, 2004.

Arviointi 2004

Ulkoasultaan tyypillinen jälleenrakennusajan pihapiiri. Rakennuskanta säilynyt historiallisessa asussaan. Kohteen rakennuskanta on hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohde Salomaa on edelleen olemassa ja säilyttänyt pääpiirteissään edellisen inventoinnin aikaisen ulkoasunsa. Asuinrakennus on maalattu 2004 jälkeen punaiseksi. 1950-luvulla muutettu päärakennus on ollut arkkitehtuuriltaan alun perin kansallisromanttista ”talopoikais-jugendia”. 1950-luvun asunsa se on säilyttänyt hyvin värityksen muutosta lukuun ottamatta. Kohde sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla peltoaukean reunalla. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

(Rakennushistoriallinen arvo)

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Salomaan pihapiiriä etelästä. Päärakennus alkuperäisessä kansallisromanttisessa ulkoasussa, taustalla vanha ulkorakennus. Kuvausaika: 1911–1950

Yllä oikealla: Salomaan asuinrakennus koillisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asuinrakennus

Vasemmalla: Ulkorakennus kuvattuna pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Oikealla: Ulkorakennus kuvattuna luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: marraskuu 2004

Salomaan pihapiiriä etelästä. Päärakennus alkuperäisessä kansallisromanttisessa ulkoasussa, taustalla vanha ulkorakennus. Kuvausaika: 1911–1950

Asuinrakennuksen pohjakaavio, Tiina Lehtisaari, 2004.

Id: 15825

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Salomaa

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

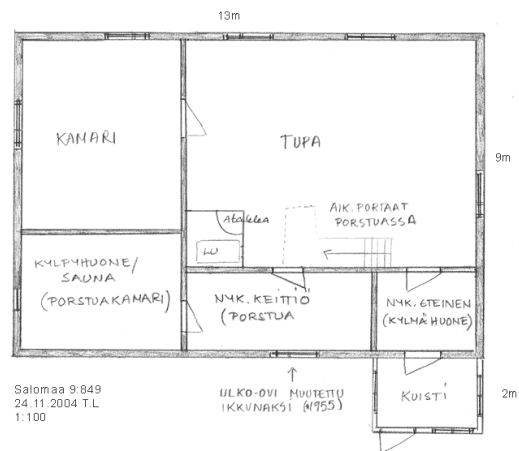
Ajoitus: 1911, (1954)

Suunnittelija: -

Kuvaus ja historia

Tilan 1 1/2-kerroksisen asuinrakennuksen on rakentanut Hermann Knuutila vuonna 1911. Rakennus oli ulkoasultaan jugend-tyylinen. Vuoden 1954 peruskorjauksessa on rakennus mm. vuorattu ensimmäisen ker-
ran ja ikkunat uusittu (aukkoja pienennettiin). Talo maalattiin valkoiseksi. Rakennuksen alkuperäinen pohja-
kaava käsittänyt tuvan, kamarin, porstuan, porstuakamarin ja kylmähuoneen.

1950-luvun peruskorjauksen yhteydessä huoneiden käyttötarkoituksia on muutettu: porstuasta tuli keittiö ja kylmähuoneesta porstua. Lisäksi rakennettiin lautarakenteinen umpikuisti. Tuvan takan/leivinuunin muuras
Jussi Uitto ja Niilo Varpuluoma vuonna 1955 ja Niemelän Jussi teki siihen maalauksen. Yläkerrassa on kaksi
huonetta. 1970-luvulla on porstuakamariin tehty kylpyhuone.

Salomaa 9:849
24.11.2004 T.L
1:100

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: hakatut kivet

Runko: hirsi, lyhyt nurkka.

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: vaalean vihreä, ikkunat ja listoitus valkoisen.

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: 1 ruutuiset + tuuletusikkuna

Navetta-ulkorakennus

Vasemmalla: Navetta kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Ulkorakennus kuvattuna lännestä. vas. navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Ulkorakennus kuvattuna luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15829

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Salomaa

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: navetat

Alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.

Nyk. käyttö: 719 muut varastorakennukset

Ajoitus: 1955

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista nurkkakivet

Runko: punatiili / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystyrimalautoitus

Ulkoväri: punainen, ikkunat ja listoitus valkoinen, ovet vihreät.

Kattomuoto: satula

Kate: sementtitiili

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus

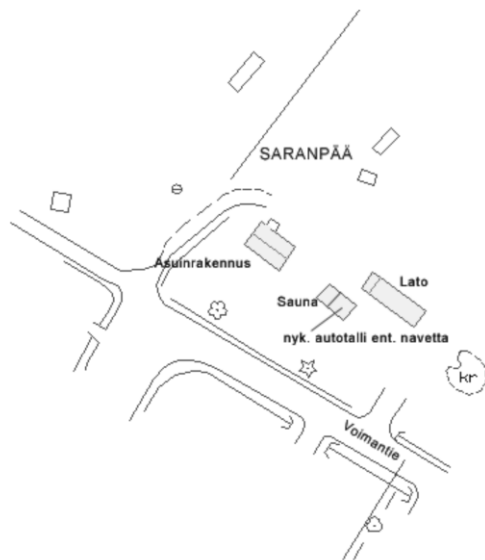
Rakennusryhmä käsittää punatiilestä muuratun karjakeittiön, sauna ja navetan. Navetan jatkeena on lautarakenteinen heinä- ja puimalato, jonka perustuksena nurkkakivet. Rakennusryhmän pihanpuoleisella itäjulkisivulla sijaitsee lautarakenteinen jauhopuori, puori, liiveri ja autotalli. Puorin eli vilja-aitan edessä on katos. Idänpuolelta on käynti myös navettaosaan.

Kohde nro 40 Saranpää

Asuinrakennus kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Saranpään pihapiiri lounaasta Koulutien ja Voimantien kulmauksessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Saranpään pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Saranpää, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18504

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0236

Sijainti: Voimantie 4, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 /6963937, 2433124

Itäkoordinaatti: 3280045

Pohj.koordinaatti: 6970618

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1918-1944

Ajoituselite: 1937

Luokitus: ei määritelty, kaavamerkintä sr-15, paikallisesti merkittävä kohde

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 18.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Puulato (purettu)
- Sauna ja navetta

Kuvaus

Kohde sijaitsee Ahonkylän asemakaava-alueella. Viereisellä tontilla sijaitsee maaseudun pienasunto myös 1930-luvulta. Muu lähiympäristön rakennuskanta on lähinnä 1950–1970-luvulla rakennettuja asuinrakennuksia. Pihapiirissä sijaitsee asuinrakennus ja sauna/navetta, jotka on rakennettu vuonna 1937. Pihalla sijainnut puulato on purettu vuoden 2004 inventoinnin jälkeen.

Historia

Saranpää on ostettu ja lohkottu Ahon tilasta vuonna 1937.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Saranpää Aarne, 2004.

Arviointi 2004

Kohteella on rakennushistoriallista arvoa, koska pihapiiri rakennuksineen on säilynyt poikkeuksellisen hyvin alkuperäisessä asussa. Tyypillinen 1930-luvun maaseudun pienasunto. Perustusten painumisen vuoksi asuinrakennuksen kunto on kohtalainen.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen olemassa ja pääpiirteissään edellisen inventoinnin mukaisessa ulkoasussa. Pihalla sijainnut puulato on purettu. Kohde on säilyttänyt edellisen inventoinnin arvonsa ja edustaa maaseudun pienasumusta. Saranpään kohde on kaupunkikuvallisesti tärkeällä paikalla Koulukadun näkymän päätteenä.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Pihapiiriä kuvattuna luoteesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Vasemmalla: Pääty kaakkoon. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Alkuperäinen 4-ruutuinen ikkuna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Asuinrakennus lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennus luoteesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15433

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Saranpää

Rakennustunnus: 1017558304

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: -

Ajoitus: 1937

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1 (1/2)

Perustus: Luonnonkivet. Päällystetty myöhemmin betonilla. Rossilattia.

Runko: Hirsi. Lyhyt nurkka.

Vuoraus: Kovalevyt, joiden päällä pystyrimoitus. Päätykolmioissa pystylaudoitus.

Ulkoväri: Punainen, ikkunat vihreät, listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Kolmiorimahuopa

Ikkunat: 4-ruutiset. Alkuperäiset.

Kuvaus ja historia

Saranpään vuonna 1937 rakennetun asuinrakennuksen pohjakaava (n. 10x6m) käsittää tuvan, porstuan ja kamarin. Kamarista on myöhemmin erotettu seinällä makuualkovi ja kyseiseen tilaan on laitettu ikkuna (ilmeisesti 1960-luvulla). Myös avokuisti on myöhempää lisäystä. 1990-luvun alkuun saakka on talo ollut vuoraamaton. Perimätiedon mukaan asuinrakennus on rakennettu vanhan riihen hirsistä, joka on sijainnut Ilmajoen Ritolan kylässä.

Yllä: Asuinrakennus kaakosta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Puulato (purettu)

Vasemmalla lato ja oikealla sauna /navetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15494

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Saranpää

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talusrakennukset

Nyk. käyttö: ei täytetty

Ajoitus: 1937

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: Nurkkakivet

Runko: Lautarakenteinen

Vuoraus: Pystylaudoitus

Ulkoväri: Punainen. Ovi vihreä. Listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Kolmiorimahuopa

Ikkunat: -

Sauna ja navetta

Rakennuksen päädyssä sijaitsee sauna. Navetta on muutettu autotalliksi. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Asuinrakennus luoteesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä vasemmalla: Sauna ja navetta Voimantietä etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä keskellä: Ulkorakennuksen päätyikkuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Ulkorakennus kaakosta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15491

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Saranpää

Rakennustunnus: 1017558315

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: ei täytetty

Ajoitus: 1937

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: Lautarakenteinen

Vuoraus: Pystylaudoitus

Ulkoväri: Punainen. Ikkuna ja ovet vihreät. Listoit-
tus valkoinen.

Kattomuoto: Satula.

Kate: Kolmiorimahuopa

Ikkunat: 4-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Rakennus on alkuperäisesti käsittänyt saunan ja navetan. Navetta osa on myöhemmin muutettu autotalliksi. Rakennus on kooltaan n. 6x4m.

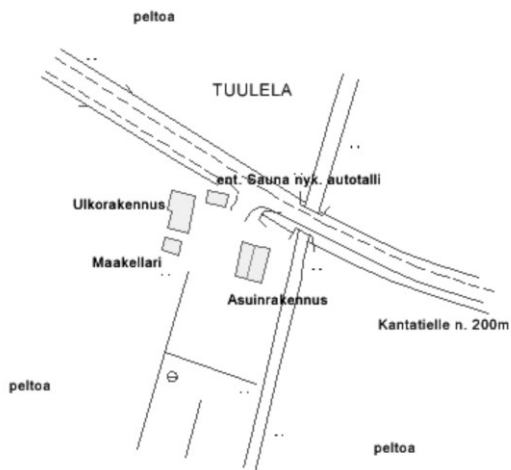
Kohde nro 41 Tuulela

Pihapiiriä kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Tuulelan pihapiiri idästä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Asemapiirros Tuulelan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Tuulela, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18689

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0008-0167

Sijainti: Seinäjoentie 636d, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963708, 2432482

Itäkoordinaatti: 3279381

Pohj.koordinaatti: 6970424

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: asuinrakennus ja ent. sauna 1948, nykyinen sauna 1969, kellari 1954

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 9.11.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- Maakellari
- Sauna – pyöräliiveri

Kuvaus

Kohde sijaitsee Alajoen reuna-alueella, keskellä peltoa. Tontin itäpuolella kulkee Seinäjoki-Kaskinen junarata. Kantatie 67:ltä johtaa noin 250 m pitkä tie pihapiiriin idästä. Pihapiirissä sijaitsee vuonna 1948 rakennettu asuinrakennus ja saunarakennus (nyk. autotalli). Uusi sauna, käymälän ja varastotilaa käsittävä ulkorakennus valmistui vuonna 1969. Maakellari on vuodelta 1954.

Historia

Tontin on ostanut Aarne ja Aune Viitanen Hermannin Voimalta vuonna 1948. Talo ja saunarakennus valmistuivat samana vuonna.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Arviointi 2004

Kohde on tyypillinen jälleenrakennuskaudella rakennettu asuinrakennus. Se on säilynyt sekä sisätiloiltaan ja ulkoasultaan poikkeuksellisen hyvin alkuperäisenä Omaa näin rakennushistoriallista arvoa. Rakennuskanta on hyvässä kunnossa.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen olemassa Alajoen reunalla. Asuinrakennuksen väri on muutettu punaiseksi. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Asuinrakennus

Rakennuksen päädyssä sijaitsee sauna. Navetta on muutettu autotalliksi. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 16126

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Tuulela

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1948

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 1/2

Perustus: valettu betonista, rossilattia

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: keltainen, ikkunat ruskeat, listoitus valkoinen

Kattomuoto: satula

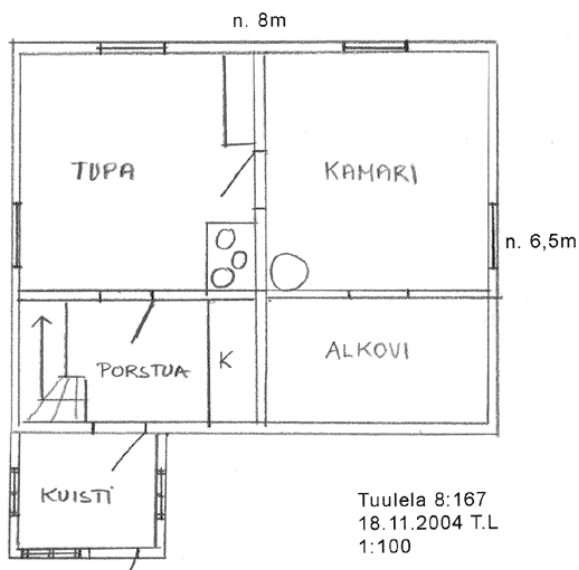
Kate: kolmiorimahuopa (alla päre)

Ikkunat: tuuletusikkunalliset 1970-luvulta

Kuvaus ja historia

Talon pohjakaava käsittää porstuan, tuvan, kamarin ja alkovin. Sisäänkäynnin edessä on 1-kerroksinen umpikuisti.

Talon rakentaminen aloitettiin elokuulla 1948 ja se valmistui marraskuussa. Ikkunat on uusittu 1970-luvulla. Vanhat ikkunat olivat T-karmilliset. Sisäovissa on leima junakuljetuksesta Pietarista Terijoelle. Omistaja, Arne Viitanen on ostanut ovet sodan jälkeen Seinäjoella sijaitsevasta entisestä Terijoen huvilasta, jota peruskorjattiin. Sähkö asennettiin taloon vuonna 1954 ja vesijohto 1975.

Asuinrakennuksen pohjakaavio, Tiina Lehtisaari, 2004.

Maakellari

Maakellari sijaitsee pihan länsi reunalla. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 16131

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Tuulela

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: pihapiirin pienrakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 941 talousrakennukset

Ajoitus: 1954

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1

Perustus: valettu betonista

Runko: valettu betonista

Vuoraus: päätykolmiossa pystyaukko

Ulkoväri: keltainen

Kattomuoto: satula

Kate: pelti

Ikkunat: -

Sauna-pyöräliiveri

Vasemmalla: Sauna muutettu myöhemmin autotalliksi. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Ulkorakennus 1960-luvulta ja pyöräliiveri / vanha sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 16130

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Tuulela

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: saunat

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 162 kulkuneuvojen suoja- ja huoltorakennukset

Ajoitus: 1948

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi, lyhyt nurkka / lautarakenteinen

Vuoraus: vuoraamaton / pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: punainen, ovet keltaiset

Kattomuoto: satula

Kate: pelti (alla päre)

Ikkunat: -

Kohde nro 42 Viljanmaa

Vasemmalla: Julkisivu koilliseen, Tuomikyläntielle. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

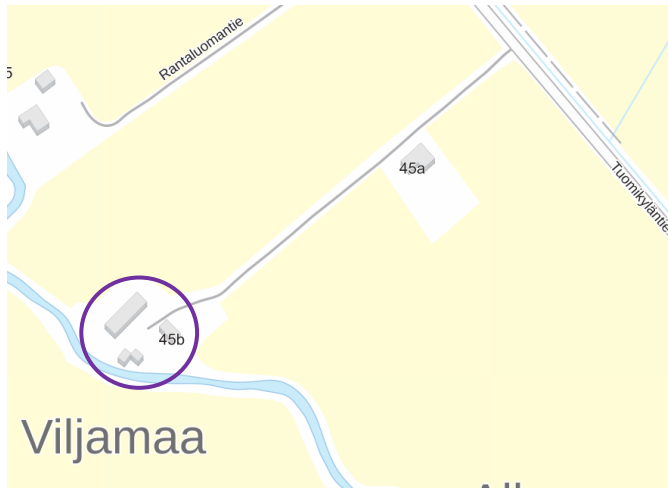
Oikealla: Kävelysilta pihapiiristä pellolle, länteen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Pihapiiriä kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Viljanmaan pihapiiri pohjoisesta katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Viljanmaa, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18509

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0008-0232

Sijainti: Tuomikyläntie 45b, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6961989, 2432377

Itäkoordinaatti: 3279191

Pohj.koordinaatti: 6968718

Tyyppi: maa- ja metsätalous

Ajoitus: 1864-1917

Ajoituselite: Asuinrak., ulkorak. ja piikainaitta 1904. Sauna 1960-luvulta

Luokitus: ei määritelty, kaavamerkintä sr-15, paikallisesti merkittävä kohde

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 15.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 3 rakennusta

- Asuinrakennus
- navetta - talli - liiverit
- Piikaan aitta

Kuvaus

Pihapiiri sijaitsee Tuomiluomajoen rannassa ja sinne johtaa Tuomikyläntieltä 260 metriä pitkä koivukuja. Koivukuja on istutettu rakentamisajankohtana 1904. Asuinrakennuksen lisäksi pihapiirissä sijaistee piikain aitta ja ulkorakennus, joka käsittää tallin, navetan ja 2 liiveriä. Ulkorakennuksen takana sijaitsee lautarakenteinen puintilato ja pihassa on 1960-luvulla rakennettu sauna. Pihasta johtaa kaksi siltää Tuomiluomajoen yli pellolle; piikainaitan ja ulkorakennuksen välistä traktorisilta ja koristeellisesti veistetty kävelysilta pihan etelälaidalta.

Historia

Tilan rakennukset on rakentanut Yrjö Honkavaara, Yli-Nikkolan poika. Juha Viljanmaa tuli omistajaksi oston kautta vuonna 1910.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Rakennusinventointi, Ilmajoen kunta 24.7.1995. Pauli Tervonen ja Esko Ahomäki.

Suullisia tietoja antanut: Pentti Viljanmaa, 2004.

Oikealla yllä: Viljanmaan pihapiiri koillisesta katsottuna, asuinrakennus ja navetta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Keskellä yllä: Pihapiiriin johtava suojeltu koivukuja. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Oikealla yllä: Traktorisilta Tuomiluomajoen yli pellolle. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Arviointi 2004

Maisemallinen pihapiiri ja koivukuja Tuomiluoman rannassa. Koivukuja on rakennussuojelulalla suojeltu. Rakennukset ovat säilyneet sekä sisätiloiltaan, että ulkoasultaan poikkeuksellisen hyvin alkuperäisenä. Perustusten painumisen vuoksi rakennusten kunto määritellään kohtalaiseksi.

Arviointi 2024

Kohde on edelleen olemassa ja säilyttänyt edellisen inventoinnin arvonsa. Rakennukset kaipaavat lähinnä huoltokorjausta. Asuinrakennus on säilyttänyt pääpiirteissään kansallisromanttisen ulkoasunsa ja on rakennustaiteellisesti arvokas.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

Rakennushistoriallinen arvo

Rakennustaiteellinen arvo

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna koillisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennuksen julkisivu pihalle, lounaaseen. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Vasemmalla: Asuinrakennus lännestä. Taustalla kulkutie Tuomikyläntieltä pihaan. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Keskellä: Asuinrakennuksen kaakkoispäätyä ja koillisen puoleinen julkisivu. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Ikkunoiden otsalautoissa on kolme suorakaiteen muotoista fasettikoristetta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Viljanmaan asuinrakennus koillisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Asuinrakennus sisäpihalta lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15559

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Viljanmaa

Rakennustunnus: 1017465891

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1904

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1 (1/2)

Perustus: Hakatut kivet. Rossilattia

Runko: Hirsi, lyhyt nurkka.

Vuoraus: Pystyrimalaudoitus + kerroslista + pystyponttilaudoitus

Ulkoväri: Harmahtavan valkoinen, ikkunat valkoiset, listoitus siniharmaa.

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitu pelti

Ikkunat: Uudet. Sama ruutujako kuin vanhoissa.

Kuvaus

Rakennuksen pohjakaavaan kuuluu porstua, tupa, sali, nurkkakamari ja keittiö. Molemmilla lappeilla on frontonit ja 2 kpl kattoikkunoita. Koillisen (Tuomikyläntien) puoleisen frontonin kohdalla on koristeellisesti veistetty parveke. Päätykolmioissa ja frontoneissa on tympanon koristeet. Ikkunoiden otsalaudoissa on suorakaiteen muotoiset fasettikoristeet.

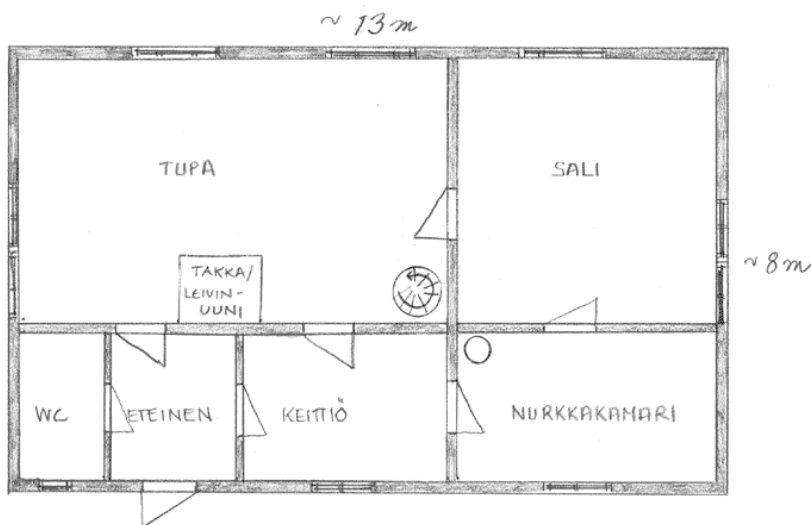

Asuinrakennus sisäpihalta lännestä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Historia

Perimätiedon mukaan asuinrakennus on rakennettu Yli-Nikkolan pihatuvan hirsistä, jotka alun perin olivat Ilmajoen 2. kirkon hirsistä. Hirret on siirtänyt ja rakennuksen suunnitellut ja rakentanut Yli-Nikkolan poika, Yrjö Honkavaara. Rakennuksessa on poikkeuksellisen isot ikkunat, mikä perimätiedon mukaan johtuu siitä, että rakennus on tehty kirkon hirsistä. Muurari Piinus muurasii tulisijat ja hormit. Aikalaiset kertoivat hänen olleen hyvä ammattimies mutta kiivas luonteeltaan. Laastiämpärit saivat tarvittaessa kyytiä.

Asuinrakennus on rakenteellisesti ja huonetilajärjestelyjen kannalta hyvin alkuperäinen. Ikkunat, lattiapinoitteen ja vesikatto on uusittu. Uusien ikkunoiden ruutujako on sama kuin vanhoissa. Muutama vanha T-karmillinen ikkuna on säilynyt. Katteena on ensin ollut päreet, sitten kolmiorimahuopa ja nyt profiloitu pelti. Myöhempää lisäystä oli myös ulko-oven edessä ollut lapekatto, mikä on sittemmin poistettu.

Viljanmaa 8:323
29.11.2004 T.L
1:100

Asuinrakennuksen pohjakaavio, Tiina Lehtisaari, 2004.

Navetta-talli-liiverit

Vasemmalla: Ulkorakennus. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä oikealla: Navettaulkorakennus etelästä katsottuna. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Navettarakennus pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15586

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Viljanmaa

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 941 talousrakennukset

Ajoitus: 1904

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: hakatut kivet

Runko: hirsi. lyhyt nurkka / Liiverit lautarakenteisia

Vuoraus: vuoraamaton / Liiverit vaakapontti-lauditus

Ulkoväri: Punainen. Ikkunat ja listoitus valkoinen. Ovet keltaiset.

Kattomuoto: satula

Kate: Profiloitupelti

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Suorakaiteen muotoinen ulkorakennus käsittää navetan, tallin ja kaksi liiveriä.

Piikaan aitta

Piikaan aitta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Yllä vasemmalla: Piikaan aitta pohjoisesta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Aitta länsipuolelta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Id: 15587

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Viljanmaa

Rakennustunnus:

Rakennustyyppi: aitat

Alkup. käyttö: 941 talousrakennukset

Nyk. käyttö: 941 talousrakennukset

Ajoitus: 1904

Suunnittelija: -

Kerros-luku: 1

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi. lyhyt nurkka.

Vuoraus: vuoraamaton

Ulkoväri: punainen. Listoitus valkoinen.

Kattomuoto: satula

Kate: profiloitupelti

Ikkunat: -

Kuvaus ja historia

Piikaan aitta kuuluu tilan alkuperäiseen rakennuskantaan. Kesällä 2004 on uusittu vesikatto. Aikaisempina katteena oli kolmiorima huopa, jonka alla on päreet. Kattorakenne ulottuu sisäänkäynnin yli muodostaen avokuistin. Sisäänkäynnin edessä olevia rakenteita (mm. aita, pylväät) uusitaan parhaillaan (v.2004). Katolla aikaisemmin sijainnut vellikello palautetaan (v.2004) korjausten yhteydessä katolle. Perimätiedon mukaan vellikello on Yrjö Honkavaaran puolison (os. Viitala) perintöä Peräseinäjoelta.

Vuonna 2024 vellikello ei ollut rakennuksen katolla.

Kohde nro 43 Äärys-Nikkola (Kanninen)

Vasemmalla: Rakennus pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

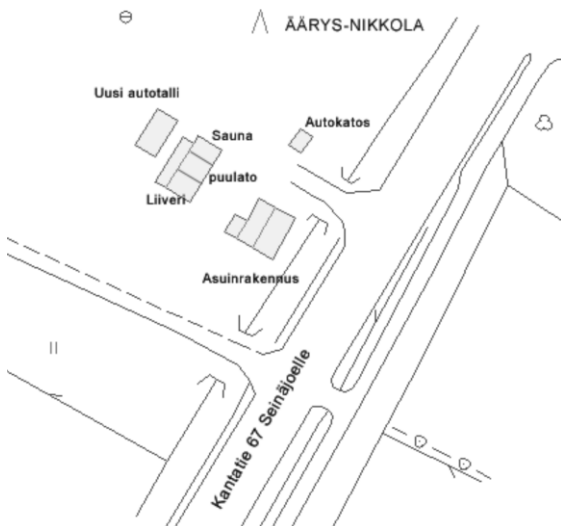
Yllä oikealla: Äärys-Nikkolan pihapiiri lounaasta. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

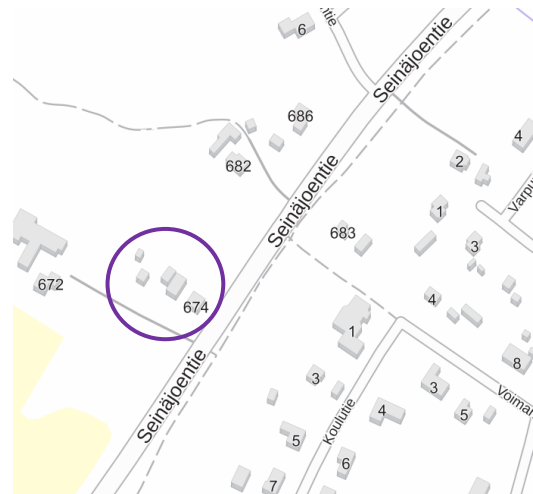
Yllä vasemmalla: Pihapiiri etelästä. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Yllä oikealla: Äärys-Nikkolan asuinrakennus Seinäjoentieltä koillisesta saavuttaessa. Kuvaaja: Kerttu Loukusa. Kuvausaika: 23.4.2024

Vasemmalla: Asemapiirros Äärys-Nikkolan pihapiiristä, 2004.

Oikealla: Äärys-Nikkola, sijaintikartta. Kohde on rajattu violetilla. Maanmittauslaitos, 2024.

Id: 18529

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kiinteistötunnus: 145-421-0009-0150

Sijainti: Seinäjoentie 674, 60720 Tuomikylä. Kartta 222205 / 6963925, 2432968

Itäkoordinaatti: 3279877

Pohj.koordinaatti: 6970620

Tyyppi: asuinrakentaminen

Ajoitus: 1945-1974

Ajoituselite: Asuinrakennus 1946, Ulkorakennus 1950-luku

Luokitus: ei määriteltä

Inventoija: Tiina Lehtisaari 2004, Kerttu Loukusa 2024

Inventointipvm: 22.10.2004, 23.4.2024

Kohteen inventoidut rakennukset: 2 rakennusta

- Asuinrakennus
- Sauna - puulato – liiveri

Kuvaus

Jälleenrakennusajan pihapiiri käsittää asuinrakennuksen ja ulkorakennuksen. Pihapiiri sijaitsee aivan Kantatie 67:n vieressä.

Historia

Onnin Kanninen on ostanut kiinteistön ennen talvisotaa. Paikalla oli tuolloin vanha hirsimökki. Muistitiedon mukaan se olisi ollut Vateenin Sannan tupa. Kanninen on toiminut mm. Tuomikylän pysäkin ratavartijana 1950-luvulla. Perhe asui vuoteen 1971 saakka ratavartijan talossa.

Lähteet

Lehtisaari, Tiina, 2004. Ilmajoki, *Ahonkylän yleiskaavainventointi*.

Suullisia tietoja antanut: Helvi Kanninen, Esko Ahomäki, 2004.

Arviointi 2004

Tyypillinen jälleenrakennusajan pihapiiri, joka on säilynyt kohtalaisen hyvin historiallisessa asussaan. Rakennukset ovat hyvässä kunnossa (v.2004).

Arviointi 2024

Kohde Äärys-Nikkola on edelleen olemassa Seinäjoentien varrella maisemallisesti näkyvällä paikalla. Tässä päivitysinventoinnissa kohteen rakennuksia ei inventoitu tarkemmin uudelleen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Historiallinen arvo

(Rakennushistoriallinen arvo)

Kaupunkikuvallinen/maisemallinen arvo

Asuinrakennus

Vasemmalla: Asuinrakennus kuvattuna etelästä. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

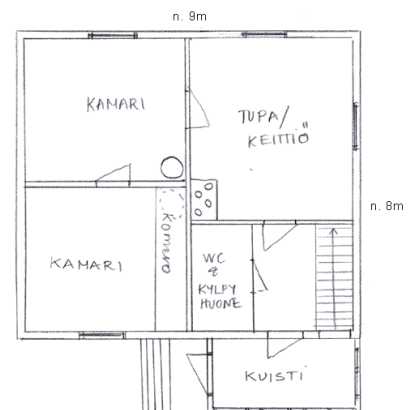

Oikealla: Asuinrakennus kuvattuna lounaasta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Rakennus pohjoisesta. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Oikealla: Asuinrakennuksen pohjakaavio, Tiina Lehtisaari, 2004.

Äärys-Nikkola 9.150
26.11.2004 T.L.
1:100

Id: 15711

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Äärys-Nikkola (Kanninen)

Rakennustunnus: 101755807C

Rakennustyyppi: asuinrakennukset

Alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Nyk. käyttö: 011 yhden asunnon talot

Ajoitus: 1946 (1980)

Suunnittelija: -

Kerrosluke: 1 1/2

Perustus: Hakatut kivet

Runko: Hirsi. Lyhyt nurkka. / Kuisti lautarakenteinen

Vuoraus: Pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: Punainen. listoitus valkoinen. Ikkunat ruskeat

Kattomuoto: Satula

Kate: Sementtitiili

Ikkunat: 1-ruutuiset, uudet. Osassa tuuletusluukut.

Kuvaus ja historia

Rakennuksen pohjakaava käsittää tuvan, porstuan ja kaksi kamaria. Huoneet ovat keskeismuurin ympärillä. Ulkoseinät ovat hirrestä. Umpikuisti ja väliseinät ovat lautarakenteisia.

Rakennuksen hirsikehikko on veistetty Karjalan kannaksella asemasodan aikaan puhdetöinä; Helvi Kanninen muistelee. Hirret tuotiin Ahonkylään junalla. Muuallekin Ilmajolle tuotiin kyseisiä kehikkoja. Kivijalan kivet ovat Kurikasta Kärjävuorelta.

Rakennus on peruskorjattu 1980-luvulla. Tuolloin on uusittu mm. ikkunat ja rakennettu kylpyhuone ja wc sisätiloihin. Myös kuistin katon päätykolmion koteloitiin laudoituksella on myöhempää lisäystä.

Sauna-puulato-liiveri

Liiveri (vas.), puulato ja sauna. Kuvaaja: Tiina Lehtisaari. Kuvausaika: lokakuu 2004

Id: 15712

Kunta: Ilmajoki

Kylä: Peltoniemi

Kohde: Äärys-Nikkola (Kanninen)

Rakennustunnus: 101755808D

Rakennustyyppi: ulkorakennukset

Alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

Nyk. käyttö: 719 muut varistorakennukset

Ajoitus: 1950-luku.

Suunnittelija: -

Kerrosuku: 1

Perustus: Valettu betonista / nurkkakivet

Runko: lautarakenteinen

Vuoraus: Pystyrimalaudoitus

Ulkoväri: Punainen, ikkuna, ovet ja listoitus valkoinen.

Kattomuoto: Satula

Kate: Profiloitu pelti

Ikkunat: 2-ruutuiset

Kuvaus ja historia

Ulkorakennuksen sauna ja puulato on rakennettu 1950-luvulla. Liiveri on valmistunut hieman myöhemmin. Uusi peltikate on asennettu syksyllä 2003. Aikaisemmin katteena oli huopa. Saunan perustukset on valettu betonista. Muu osa rakennuksesta seisoo nurkkakivien varassa.

